

Volume XIV

No. 8

31st March 1958

(Monday)

Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates

Part II—Proceedings other than Questions and Answers

OFFICIAL REPORT

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

[Part II—Proceedings other than Questions and Answers]

OFFICIAL REPORT

*Fifty fifth Day of the Sixth Session of the Andhra
Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 31st March 1958

The House met at Half Past Eight of the Clock

[MR. SPEAKER IN THE CHAIR]

QUESTIONS AND ANSWERS

[SEE PART I]

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ స్పీకర్ : రూలు 74 క్రింద నోటీసులు చాలా వచ్చినవి. వారి జవాబులు వస్తే నేను మీకు ఇవ్వగలనే కాని అంతకంటే వేరేమీ లేదు. వా దగ్గర జవాబులు ఏవిలేవు కనుక యిప్పుడు నేనేమీ చేయలేను. వచ్చే మీటింగులో చూచుకుందాము.

శ్రీ జి. నరసింహమూర్తి (అమలాపురం-జనరల్) : వచ్చే మీటింగులో దానికి జవాబువస్తే ఉపయోగ ముండదు. 1958 ఏప్రిల్ 15 వ తేదీకి గోదావరి డెల్టా Head sluices మూసివేస్తారు. అవి మూసివేసే లోపున అక్కడ ఉన్న లట ఎకరాల భూమికికూడా 1 వ పంటకు అధికంగా నీరు నష్టయి చేయ వలసిన అవసరము ఉంది. అందుచేత అక్కడ ఉండే difficulties చెప్పడానికి వీలు ఉంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మంత్రిగారు దానిని గురించి ఏమైనా చెప్పెదరా ?

నీటి పారుదల శాఖమంత్రి (శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు) : నేను లేపు అక్కడికి వెళ్ళదను. ఆ విషయమును గురించి అక్కడనే చెప్పవచ్చును. నేను స్వయంగా పరిశీలిస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వాండ్రను అక్కడికి వచ్చి మంత్రిగారికి స్వయంగా చెప్పమనండి.

శ్రీ బసవ మానయ్య (అంధోలు) : తంబళ్ళపల్లె గ్రామంలో హరిజనుల ఇండ్లను బాగుచేయడమును గురించి 15 రోజుల క్రిందట ఒక motion యివ్వడము జరిగింది. ఇంతవరకు జవాబు రాలేదు. దానిని గురించి జవాబు ఇప్పించగలరా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇప్పుడే మీకు జవాబు యిప్పించను. అంతా అయిపోయింది.

శ్రీ బసవ మానయ్య : On a Point of information, Sir. 19-3-58 తేదీన ఫలక్ నుమాను జాతీయం చేయాలని రూలు 74 క్రింద ఒక నోటీసు ఇచ్చినాను. ఆ విషయమై ఏమైనా చెప్పిస్తారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఫలక్ నుమాను గురించి అయితే నైజాంకు పోతుంది.

శ్రీ పి. వి. రాజేశ్వరరావు (సిద్దిపేట) : కె. రామచంద్రారెడ్డిగారు కమ్యూనిస్టుపార్టీ నుంచి రాజీనామాఇచ్చి కాంగ్రెసు పార్టీలో చేరినట్లు ఏమైనా సమాచారము ఉన్నదా ? సాయంత్రం నాలుగుగంటలకు తెలంగాణ ప్రాంతీయ సంఘం సమావేశం అవుతుందని దానికి అధ్యక్షులుగా శ్రీ అచ్యుతరెడ్డిగారి అభ్యర్థిత్వమును శ్రీరామ చంద్రారెడ్డిగారు బలపరుస్తున్నట్లు బల్లమీద కాగితం పెట్టినారు. అందుచేత అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ప్రాంతీయ సంఘం అధ్యక్షుని ఎన్నికకు, ఎవరు బలపరచినారనే విషయమునకు నాకు సంబంధం లేదు. నాకు తెలిసినంతవరకు ఏ పార్టీ సభ్యుడూకూడా ఆ పార్టీనుంచి రాజీనామా ఇచ్చి మరొక పార్టీలో చేరలేదు. అటువంటి నోటీసు నాకు ఏమీరాలేదు. అంతవరకు మాత్రమే చెప్పగలను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నల్లెనపల్లి) : On a Point of information, Sir. నేను రూలు 74 క్రింద ఒక నోటీసు ఇచ్చాను. సివిల్ సప్లయ్స్ డిపార్టుమెంటులో నిబ్బంది తగ్గింపునుగురించి.....

మిస్టర్ స్పీకర్ : రూలు 74 క్రింద వచ్చిన నోటీసుల వ్యవహారం చెప్పవేళాను. I am sorry I cannot help.

THE ANDHRA PRADESH APPROPRIATION BILL, 1958

The Minister for Finance (Dr. B. Gopala Reddi): Mr. Speaker, Sir, I beg to introduce the Andhra Pradesh Appropriation Bill, 1958 and move that the Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker: Motion moved.

*డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : ఇదేమీ పెద్దబిల్లు కాదు. ఇందులో రెండు క్లాజులు, ఒక్క పెడ్యూలు మాత్రం ఉన్నాయి. శాసనసభ వోటుచేసిన మొత్తం రు. 110,41,88,900 లు charged పద్దులక్రింద మొత్తం రు. 46,05,20,900 లు మొత్తం రు. 156,46,59,800 లు ప్రభుత్వమునకు వచ్చే సంవత్సరం ఖర్చు నిమిత్తం కావాలని చెప్పేబిల్లు. నాలుగురోజులు బడ్జెటు మీద సాధారణచర్చ జరిగింది; 16 రోజులు డిమాండ్లమీద చర్చజరిగినది. వీటన్నింటి ఫలితంగా ఈ బిల్లును సభాముఖంగా ప్రవేశపెట్టినాము. వచ్చే సంవత్సరం ఏ ఏ పనులు జరుగవలెనో అన్నింటికి సంబంధించి డిమాండ్ల మీద చర్చలు జరిగాయి. ఈ బిల్లుపై తిరిగి ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన విషయాలు ఏవీ లేవనుకుంటాను. 20 దినముల చర్చ ఫలితంగా ఈ బిల్లు వచ్చినది. వచ్చేసంవత్సరం ఈ మొత్తాలు పూర్తిగా ఖర్చు అయి ప్రజావసరాలు కొన్ని తీరుతాయని, చాలా సంవత్సరాలనుంచి ఉన్న ఇబ్బందులు తీరుతాయని ఆశిస్తున్నాను. గత సంవత్సరం కొన్ని పద్దుల క్రింద కేటాయించిన మొత్తం ఖర్చుపెట్టడానికి పిలులేకుండా పోయింది. రేపటి నుంచి రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక మూడవ సంవత్సరం ప్రారంభం అవుతుంది. ఈ సంవత్సరంకన్న ఎక్కువ చురుకుగా పని జరుగుతుందని ఆశిస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరంకన్న వచ్చేసంవత్సరం ఖర్చు ఎక్కువగా పెట్టబడి ప్రజలకు సౌఖ్యం కలుగుతుందని ఆశిస్తున్నాను. ఇంతకంటే నేను ప్రస్తుతం చెప్పవలసిన అవసరం లేదనుకుంటాను.

* శ్రీ పిల్లలమణి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) : అధ్యక్షా, మనం ఈ సమావేశానికి చిట్టచివరి రోజున సుమారు 156 కోట్ల రూపాయల విలువగల బిల్లును ఆమోదించవలసియున్నది మంత్రిగారు ప్రారంభిస్తూనే ఒక్క విషయం చెప్పారు. అందుకు సంతోషం. గత సంవత్సరం కొన్ని పద్దుల క్రింద కేటాయించిన మొత్తాలను ఖర్చుపెట్టలేకపోయినామని చెప్పారు. వచ్చే సంవత్సరంలో కేటాయించిన మొత్తాలన్నీ తప్పకుండా పూర్తిగా ఖర్చుచేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని చెప్పారు. గత సంవత్సరంలో కేటాయించిన డబ్బును ఎందువల్ల ఖర్చుపెట్టలేకపోయారో సాధారణ చర్చ సందర్భంలోకాని డిమాండ్ల మీద చర్చలలో కాని మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పలేదు. ఇప్పుడుకూడా చెప్పలేదు. ఈ మొత్తాన్నయినా ఖర్చుపెట్టడానికి సరిఅయిన గ్యారంటీ ఏమైనా

ఉన్నదా అంటే, అటువంటిదేమీ నాకు కనుపించడంలేదు. డిమాండు తరువాత డిమాండు తీసుకుని చర్చించి అనేక పద్ధుల క్రింద కేటాయించిన మొత్తాలను ఆ పద్ధుల క్రింద ఖర్చుపెట్టకుండా వేరే పద్ధుల క్రింద ఖర్చుచేస్తూంటే శాసనసభ ఏమీ చేయలేకపోతున్నదని స్పష్టంగా తెలుస్తూనే ఉన్నది. Executive (కార్య వర్గం) మీది శాసనసభకు కంట్రోలు లేకుండా పోయిందనే విషయం బోధ పడుతున్నది. దీనిని తిరిగి స్థాపించడానికి ప్రయత్నంచేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. శాసనసభలో ఆమోదించబడిన మొత్తాలను ఆ పద్ధుల క్రిందనే తప్పని సరిగా ఖర్చుపెట్టవలసియున్నది. కొన్ని విషయాలు మాత్రం మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. 15 రోజుల చర్చలలోను అంతకు పూర్వం నాలుగు రోజుల సాధారణ చర్చలలోను అనేక విషయాలు మంత్రివర్గం దృష్టికి తెచ్చినాము. వాటిపై మంత్రులు ఇచ్చిన సమాధానాలు తృప్తికరంగా ఉన్నాయా అంటే, ఏమాత్రం తృప్తికరంగా లేవని చెప్పవలసియున్నది. శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారి బడ్జెటు ఉపన్యాసముగాని, సాధారణ చర్చలో వారిచ్చిన సమాధానాలుకాని పంచవర్ష ప్రణాళికను ఏవిధంగా ఖచ్చితంగా అమలు జరుపదలచుకున్నది తెలియజేయలేదు. నిర్ణయించున్న targets కు ఎందువల్ల చేరలేకపోయామో, చేరినా ఎంతవరకు fulfil అయినాయో అనే విషయం తెలియలేదు. గడచిన సంవత్సరంలో ఏ ఏ కార్యక్రమాలను నెరవేర్చగలిగామో ఎంతవరకు నెరవేర్చ లేకపోయినామో, ఆ విషయాలపై అన్ని డిమాండ్లలోను నివేదికలను ఇవ్వ వలసినది. కాని మంత్రివర్గం అట్లా చేయలేదు. వచ్చేసంవత్సరానికైనా తప్ప కుండా చేస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. అనేకపద్ధులమీద చర్చలలో ఒక విషయం ప్రధానంగా వచ్చింది. తెలంగాణా అభివృద్ధి విషయమై ఎంతవరకు కృషి చేయాలి, ఏవిధంగా కృషి చేయాలి అన్నది మంత్రివర్గం దృష్టికి లేక్కలలోనహా తీసుకురావడం జరిగింది. తెలంగాణా అభివృద్ధికొరకై ఏ ఏ పద్ధుల క్రింద ఎంత కేటాయించినారో ఆ మొత్తాన్ని అయినా పూర్తిగా తెలంగాణాకు ఖర్చుచేయాలి. అంతకంటే ఎక్కువగా ఖర్చు చేయగలిగితే సంతోషం. కాని కనీసం ఆ మొత్తంఅయినా తప్పనిసరిగా ఖర్చుఅయే టట్లు చూడవలసి యున్నది. పూర్వంమాదిరి Departmental Heads చేసుకు పోతారు అనేధీమాతో మంత్రివర్గం ఉంటే, పనిజరుగుతుందనే విశ్వాసం మాకు లేదు. డిపార్టుమెంటులలో ఉండే అవకతవకలు అనేక సందర్భాలలో చూపించాము. క్రిందనుంచి రిపోర్టులు వస్తే తప్ప ప్రత్యేకక్రడ్య తీసుకుని విచారణ చేసేనీతితో డిపార్టుమెంటులు అభివృద్ధికాలేదు. తెలంగాణా అభివృద్ధికై ఏ ఏ పద్ధులక్రింద ఎంతెంత కేటాయించావో ఆ మొత్తం సరిగా ఖర్చు జరుగుతున్నది లేనిది మూడు నెలలకొకసారిగా check-up చేయవలసి యున్నది. ఇక

భూసంస్కరణల విషయం తీసుకుందాము. దేశంఅంతా భూసంస్కరణలు కావాలని చెబుతూ వచ్చాము. అఖిలభారత కాంగ్రెసు, రాష్ట్రకాంగ్రెసు కూడా భూసంస్కరణలు అవసరమని చెప్పాయి. రెవిన్యూ శాఖామాత్యులు తమ డిమాండుమీద మాట్లాడుతూ భూసంస్కరణల విషయమై కొన్ని ప్రశ్నలడిగి వాటికి సమాధానంచెప్పమని సభ్యులను అడిగారు. ఇటువంటి ప్రశ్నలన్నింటికి ఇదివరలోనే అనేక వేదికలనుంచి పత్రికలద్వారాను సమాధానాలు మంత్రి గారి దృష్టికివచ్చి ఉంటాయని నా అభిప్రాయం. అనేక మెమోరాండములు కూడవచ్చి ఉంటాయి. తిరిగి ఏదో కొత్తవిషయం మాదిరి పీటికి సమాధానం ఏమిటి అని మంత్రిగారు అడగడం సరిగాలేదని చెబుతున్నాను. ఇదివరలోనే ఈ సమావేశంలో భూసంస్కరణల బిల్లును తెస్తామని మంత్రిగారు చెప్పినట్లు జ్ఞాపకం.

కాంగ్రెసు లెజిస్లేచర్ పార్టీ సమావేశంలో ఆ పార్టీ సభ్యులకు ఏదో రహస్య డాక్యుమెంటు అందచేశారని విన్నాము. రు. 5,400 ల నికర అదాయము. రు. 11,000 ల గ్రాస్ ఇన్ కమ్లను దృష్టిలో పెట్టుకొని సీలింగును ఫిక్సు చేస్తారని విన్నాను. ఈ ఆదాయాలను నిర్ణయించడానికి గాను గత సంవత్సరములలో ఉన్న ధరలను లెక్కలోనికి తీసుకుని సగటు కట్టి దానిని ప్రాతిపదికగా తీసుకుంటారని తెలుస్తున్నది. ఇదే నిజమైతే శ్రీ కళా వెంకటరావుగారు తేబోయే భూ సంస్కరణలు నిష్ప్రయోజనం.

రెవిన్యూ మంత్రి (శ్రీ కె. వెంకటరావు) : భూ సంస్కరణలవల్ల ప్రయోజనం ఉంటుందో లేదో తరువాత చెప్పుకోవచ్చు.

శ్రీ పిల్లలమట్టి వెంకటేశ్వర్లు : భూ సంస్కరణలను గురించి మాదృక్పథ మేమో ఇదివరకు అనేక పర్యాయములు స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. దున్నేవానికే భూమి ఉండాలన్న మా అభిప్రాయాన్ని చాలాసార్లు చెప్పాము. కౌలుదారుకు రక్షణ ఉండాలని చెప్పాము. అయితే ప్రభుత్వం చేసిన చట్టములవల్ల కాలుదారులకు రక్షణ లేకుండా పోతున్నది. అనేకమంది కౌలుదారులను భూస్వాములు వెళ్ళగొడుతున్నారు.

ఇట్టిగేషన్ వర్క్సు విషయంలో కూడా పనులు సక్రమంగా జరుగుట లేదు. లక్షలాది ఎకరాల భూమిని సాగులోనికి తీసుకొనివస్తామని చెబుతున్నా చాలా కొద్దిభూమి మాత్రమే సాగుచేయడం జరుగుతున్నది. ఈ సె. కెనాల్ విషయంలో ఈ లోటు స్పష్టంగా కనపడుతున్నది. మేజరు అండ్ మిడియల్ ఇట్టిగేషను వర్క్సుక్రింద ఆయకట్టు ఎంత? ఎంత భూమికి నీరు సరఫరా చేయబడుతున్నది? సాగు అవుతున్న భూమి విస్తీర్ణం ఎంత? అనే వివరాలు మాకు

అందచేయబడలేదు. ఈ మధ్య కేంద్రప్రభుత్వ మంత్రి శ్రీ ఎస్. కె. పాటిల్ గారు నిష్పక్షపాతంగా వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయానికి వారిని అభినందిస్తున్నాను. హిందూ పత్రికలో ప్రచురించబడినవారి అభిప్రాయ మిది.

“Experience in the past has fairly established that the sense of responsibility shown by the States has been far from being adequate.”

* * * *

“While several State Ministers behave as if they were Grand Moguls or Monarchs”, as the Union Minister for Irrigation Mr. S. K. Patil characterised them in the Lok Sabha.

* శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు (పాతపట్నం - జనరల్) : శ్రీ ఎస్. కె. పాటిల్ గారు కమ్యూనిస్టుపార్టీని గురించికూడా అదివరకు చాలా విషయాలు చెప్పారు. వాటినికూడా చదువుతారా ?

శ్రీ పిల్లలమణి వెంకటేశ్వర్లు : శ్రీ పాటిల్ గారు చెప్పిన విధంగానే ఉన్నాయి పరిస్థితులు. మొగల్ సామ్రాట్టులవలెనే వారు వ్యవహరిస్తున్నారు. 1957 వ సంవత్సరం మార్చి నెల ఆఖరుకు 122 వేల ఎకరములభూమి మీడియం అండ్ మేజర్ ఇరిగేషన్ స్కీముక్రింద సాగులోనికి తీసుకొని రాబడుతుందని చెప్పబడినప్పటికినీ 10 వేల ఎకరములభూమి మాత్రమే సాగులోనికి రావడం జరిగింది. దీనివల్ల రాష్ట్రానికి ఎంతనష్టం సంభవించినదో గ్రహించగోరుతాను. మన ప్లానింగులోనే లోపమున్నదని నా అభిప్రాయము. మన రాష్ట్రమంత్రులు మొగలాయి చక్రవర్తులవలె ప్రవర్తిస్తున్నారు. అయితే కేంద్రప్రభుత్వంవారు కూడా బహుళ ఢిల్లీలో ఉండడంవల్లనేమో మొగల్ చక్రవర్తులవలెనే ప్రజోపయోగకర విషయములలో తగినంత శ్రద్ధ తీసుకోవడంలేదని మనవిచేస్తున్నాను. కె. సి. కెనాలు వమల సందర్భంలోవలెనే పంటకాలువలు త్రవ్వించనందువల్ల అనుకొన్నంత ఆయకట్టు భూమిని సాగులోనికి తీసుకొనిరాలేకపోయినాము. ఇటువంటి లోపాలు మనం మొదటి పథకములు రచించడంలోనే ఉన్నవి. వాటిని తొలగించి మొదట అనుకొన్నంతభూమి త్వరత్వరగా సాగులోనికి తెచ్చే ఏర్పాటు చేయవలెనని కోరుతున్నాను.

తెలంగాణ ఉద్యోగుల విషయంలో ఏవో అన్యాయాలు జరిగాయని అనేకమంది సభ్యులు అంటున్నారు. ఇట్టి వేవై నాఉంటే ఆసమస్యలను త్వరలోనే పరిష్కరించవలెనని కోరుతున్నాను. ఈనాడు తెలంగాణ ఉద్యోగులలో ఉన్న ఆసంతృప్తిని తొలగించడానికి పత్వరచర్యలు తీసుకోవాలి. ఒక పరిశ్రమలో పనిచేసే కార్మికుల శ్రేయస్సుకోసం ఆ పరిశ్రమ యజమానులు ఏవిధంగా కృషి చేయవలెనో అదేవిధంగా ప్రభుత్వంకూడా ఉద్యోగుల కేమాన్ని కాపాడి

వారిలో ప్రబలిఉన్న అసంతృప్తిని తొలగించడానికి కృషి చేయాలి. ఇది సాధించలేనంత జటిలమైన సమస్య కాదు. డబ్బులేదనే సాకుతో యీ సమస్యను అపరిష్కృతంగా వదలివేయడం న్యాయంకాదు. ఈ సమస్య పరిష్కారానికి కావలసిన డబ్బుకూడా ఎంతో ఉండదు. 60, 70 లక్షల రూపాయలతో యీనాడున్న అసంతృప్తిని తొలగించి సర్వీసెస్ లో సామరస్యాన్ని సాధించగలమని మనవి చేస్తున్నాను. ఇందువిషయమై ప్రభుత్వం మా సాయమును కోరినట్లయితే మేము మా సూచనలను వారికి తెలియచేయుటకు సిద్ధంగా ఉన్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

లేబర్ ట్రీబ్యునల్స్ గురించి కొంత చెప్పవలసిఉన్నది. కార్మికులకు సంబంధించిన వ్యవహారములలో ఒక నిర్దిష్టమైన శాసనం ఉండాలి. క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, ఎవిడెన్స్ యాక్టు మొదలైన చట్టములున్నట్లే కార్మికులకు సంబంధించికూడా ఒక సమగ్రమైన శాసనం ఉండాలి. కార్మికులకు జరుగుతున్న అన్యాయాలకు సంబంధించి ఎన్నో కేసులను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొనివచ్చాము. అయితే వాటిని పరిశీలించడం లేదు.

స్థానిక స్వపరిపాలనగురించి కొద్దిగా మనవిచేస్తాను. పంచాయితీ రాజ్యం ఏర్పాటు చేయాలని ఎంతోకాలంగా పెద్దలందరూ చెబుతూనే ఉన్నారు. పంచాయితీలకు సంబంధించినంతవరకు తెలంగాణా ప్రాంతంలో అమలులో ఉన్న చట్టం ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉన్న శాసనకన్న ఎంతో బాగున్నది. ముఖ్యంగా పెద్ద పెద్ద పంచాయితీలు కావలేననే మేముకూడా అనుకుంటున్నాము. ఈనాడు పంచాయితీల ఎన్నికలలో రహస్య బ్యాలెట్ ఓటింగు లేనందువల్ల వ్యవసాయ కూలీలు, ఇతర పేద ప్రజలు వారి యిష్టానుసారం ఓటు చేయడానికి వీలు లేకుండా ఉన్నది. భూస్వాముల ఒత్తిడికి లోనుగావలసివస్తున్నది. భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా ఓటు చేసినట్లయితే పోలీసులలోనికి రానివ్వరని, కూలిదొరక కుండా చేస్తారని పేద ప్రజానీకం భయపడవలసిన పరిస్థితులు ఈనాడు మన దేశంలో ఉన్నవి. కాబట్టి యావదాంధ్ర ప్రదేశ్ లోను, ఒకే రకమైన ఎన్నిక విధానం రహస్యబ్యాలెట్ పద్ధతి మూలంగా ఏర్పాటు చేయవలెనని మనవి చేస్తున్నాను. అవిశ్వాస తీర్మానం ప్రతిపాదించడంలో గూడా కొన్ని అశ్లీల రాలు కలుగచేయబడుచున్నవి. మనం శాసనసభలో అవిశ్వాస తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించే అవకాశమున్నప్పుడు అటువంటి అవకాశాన్ని పంచాయితీలలో కూడ కలుగచేయవలెనని మనం చూస్తున్నాము. ఇంకొక విషయంకూడా మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అంశటిలో అక్రాయపన్ను ప్రవేశపెట్టే విషయం ఆలోచిస్తున్నామన్నారు. ఈ పద్ధతి చాల పొరపాటు పద్ధతి. దీనిని

అధారంగా తీసుకొని, లేబరు విషయంలో కారణాలు ఆలోచించకుండా, యీవిధమైన నిర్ణయాలకు రావడం సరైన పద్ధతికాదని మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణాచట్టములో ఉన్నట్లు పంచాయితీలకు అన్నిచోట్లలోకూడ secret ballot శప్పకుండా పెట్టాలని విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను. ఇందులో no confidence విషయం ఒకటి చెప్పారు. no confidence provision పెట్టితే పంచాయితీలు ఎట్లాసాగుతాయన్నారు. ఈ ప్లానింగులో పంచాయితీలకు ఎక్కువ విధులు, బాధ్యతలు కలుగజేయజూస్తున్నాము. ప్రజల విశ్వాసము చూరగొన్నవారే అధ్యక్షులుగాయుండి వాటిని నిర్వహిస్తేగాని, లేకపోతే ప్రజలకు యిష్టము లేనివారిని అధ్యక్షులుగా పెట్టి ప్రణాళికా కార్యక్రమాలు జయప్రదంగా కొనసాగించాలంటే సాధ్యంగాదు. No confidence provision పెట్టినంత మాత్రాన వచ్చేనష్టము ఏమీలేదు. మన శాసనసభలో no confidence motion పెట్టి మంత్రివర్గమును తీసివేయుటకు హక్కుఉన్నది. కాని రోజూ యిక్కడ no confidence motion తెస్తున్నామా? సరిసమానమైన బలం ఉన్నప్పుడే పెట్టే పరిస్థితి లేదే? అలాంటప్పుడు పంచాయితీలలో వేరే కార్యక్రమం లేకుండా రోజూ no confidence motions తెచ్చి కూర్చుంటారనడం, ప్రజలయందు విశ్వాసము లేకపోవడం, సభ్యులయందు విశ్వాసం లేకపోవడంతప్ప మరేమీ కాదు. కాబట్టి ఆ రెండూ తిరిగి పరిశీలన చేయాలని కోరుతున్నాను. వారు యింకొక విషయం దురదృష్టవశాత్తు చెప్పారు. ఆక్టోయ్ ఆంధ్రప్రాంతంలో కూడా ప్రవేశపెట్టుతారని అన్నారు. తెలంగాణాప్రాంతంలో తీసివేస్తారని అనుకుంటూంటే, దీనిని ఆంధ్ర ప్రాంతానికికూడా extend చేస్తారట. ఇదివరకు టోల్ గేట్ ఉంటే, రద్దుచేసి మోటారు వెహికల్స్ టాక్సేషన్ విపరీతంగా పెంచేసి, యిదిచాలక, ఆక్టోయి ప్రవేశపెట్టుతామంటే, యిది వరకమైన పరిస్థితులకు చారితీస్తుండో, దీనిని ప్రజలు ఏవిధంగా receive చేస్తారో ఆలోచించమని, తొందరపడి మంత్రివర్గం ప్రతిష్ఠకోసం ప్రాకులాడి దీనిని తీసుకువచ్చి చివరకు ప్రజలలో అల్లకల్లోలము పుట్టించవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడున్న motor vehicles taxation—యివన్నీ చాలక ఇంకొకదమ్మిడి వన్ను ఏ విధంగా వేసినా ప్రజలు భరించలేని స్థితిలో ఉన్నారు.

స్థానిక పరిపాలనా మంత్రి (శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి): ఆక్టోయికి, టోల్ గేట్సుకు సంబంధం లేదు. ఇక్కడ ఉన్న టోల్సు తీసివేయుటకు ఎంత వరకు పిలుచుతుందోనని ఆలోచిస్తున్నాము—టోల్సుకు, ఆక్టోయికి సంబంధం పెట్టవద్దు. ఈ రెంటికి నక్కకూ, నాగలోకమునకూ ఉన్నంత తేడా ఉన్నది.

శ్రీ సిల్లబమజ్జి వెంకటేశ్వర్లు: మోటారు బళ్ళపై లేకుండా పెట్టినా కూడా అదనంగా మ్యూనిసిపాలిటీలు collect చేయుట అవుతుంది. అయితే

యిప్పుడు అన్ని మునిసిపాలిటీలలో ఇది పెడతారని బోధపడుతున్నది. మోటారు బళ్ళమీద లేకపోయినా మిగిలినవాటిమీద ఇది వసూలుచేయడం జరుగుతుంది. అందువల్ల ఈ ఆక్టోయి సిస్టమును introduce చేసేటప్పుడు చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలని, సాధ్యమైనంత వరకూ introduce చేయకుండా ఉండాలని మేము అభిప్రాయ పడుతున్నాము.

విద్యా విషయాలు చెప్పేటప్పుడు విద్యాశాఖామంత్రిగారు యూనివర్సిటీల విషయం ఏమీ చెప్పలేదు. వారు యూనివర్సిటీను గురించి ఎప్పుడు చెప్పినా అవి autonomous units అంటారు. వాటిని గురించి మాట్లాడడానికి వీలేదని అంటారు. శాసన సభ్యులకు, యూనివర్సిటీ విధానం ఫలాని విధంగా ఉండాలని చెప్పే అవకాశం లేకుండా ఉండటం సరైన పద్ధతికాదు. మన అభిప్రాయాలకు వారు విలువ ఇచ్చే మార్గం ఆలోచించాలి. అది లేకుండా వారి యిష్టం నారిది అంటే అది సరైన పద్ధతికాదు. ఇప్పుడు మనచేశమునకు ఎక్కువ మంది టెక్నిషియన్లు, ఇంజనీర్లు అవసరం. వారిని ఎక్కువమందిని యూనివర్సిటీలు తయారు చేయాలి. ఈ రోజున మన పరిపాలన తెలుగులో నడపాలను కుంటున్నాము. శాసనసభలోను, ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలోను అంతా తెలుగులో నడుపుకోవాలని ఆశిస్తున్నాము. తెలుగులో నడవకపోవుటకు మంత్రి వర్గం టెక్నికల్ కారణాలు చెప్పవచ్చు. అటువంటప్పుడు తెలుగు భాషను అభివృద్ధి చేయుటకు, ఎక్కువ శబ్దములను సమకూర్చుటకు పూనుకొనవలసి యున్నది. ఈ పని అంతా చేయవలసి యుండగా యూనివర్సిటీలలో మాత్రం అంతా ఇంగ్లీషులో నడుపుతామంటే, దానివల్ల వచ్చే ప్రయోజనం ఏమిటి? మన విధానం ఒక మోస్తరుగా, యూనివర్సిటీల విధానం ఒక మోస్తరుగా ఉంటే చిక్కులు వస్తాయి. కాబట్టి ఈ విషయం తిరిగి ఆలోచించాలి.

Education Department లో 700 మంది ఉపాధ్యాయులను తీసివేసినారు. ఎందువల్ల తీసివేసినారు? 20 నుంచి 25 వరకు దానిని పెంచడంవల్లనే. వాళ్ళుకూడా తప్పుడు లెక్కలు వ్రాస్తే తీసివేయడానికి వీలుండేదికాదు. మన ప్లానింగ్ యొక్క ఉద్దేశం ఎక్కువమందికి ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలని అన్నారు. కాని 700 మందిని తీసివేశారు. వీళ్ళను యింకొకచోట absorb చేయలేరా? రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక జయప్రదంగా నెరవేరాలంటే నిరుద్యోగ సమస్య తేకూడదు. Administration side లో economy కొరకు 'బ్రహ్మానంద రెడ్డి-కమిటీ'ని వేశారు. వారేమో, ప్రభుత్వంలో employ అయినవారు ఎక్కువమంది ఉన్నారన్నారు. కేరళ ప్రభుత్వం నియమించిన కమిటీవారు ఏమి recommendచేశారు? ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంట్సులో wastage ఏవిధంగా జరుగుతోంది, మోటారు వెహికల్సును ఏ ఏ వసులకు ఉపయోగిస్తున్నారు, టూర్సువల్ల ఏవిధముగా ఎక్కువ

ఖర్చు చేస్తున్నారు, పవిత్రంగా ఖర్చు తగ్గించాలి,- అని వారు ప్రయత్నిస్తుంటే, యిక్కడ మన కమిటీవారు సిబ్బందిని తీసివేయాలని చూస్తున్నారు. ఈ కమిటీ వారు సిబ్బంది విషయం పరిశీలించి చివరకు 48 మందిని తీసివేయాలని నిశ్చయించినట్లు తెలుస్తున్నది. ఈ 48 మందికి ఎంత ఖర్చు అవుతుంది, వీరిని భరించలేమా, యింకొకచోట absorb చేయలేమా అనేది ఆలోచించుటలేదు. అసలు మొట్టమొదట సర్ప్లస్ ప్లాఫ్ ఎందుకు తీసుకున్నారు? ఇప్పుడు ఎక్కడనుంచో వచ్చినవారిని తీసివేయడం న్యాయమా అనేది ఆలోచించమని చెబుతున్నాను. ఈరోజున administration side చాలా అవకతవకగా ఉన్నది. ఒక డిపార్టుమెంటుకు యింకొక డిపార్టుమెంటుకు సంబంధం లేకుండా ఉన్నది. ఇటీవల ఆండ్రప్రదేశ్ సెక్రటేరియట్ అసోసియేషన్ వారు 1958 సంవత్సరం సావినిర్ ఒకటివ్రచురించారు. అందులో శాధ్యులైన హోమ్ డిపార్టుమెంట్ డిప్యూటీ సెక్రటరీ ఎన్. రామేశం, M. A., I. A. S. గారు ఒక వ్యాసము వ్రాశారు. దానిని గోపాలరెడ్డిగారు, మంత్రివర్గము- చదవమని కోరుతున్నాను. దీనినిబట్టి ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో red-tapism పవిత్రంగా పెరుగుతున్నదో, ఒక డిపార్టుమెంట్ కు, మరొక డిపార్టుమెంట్ కు పవిత్రంగా సంబంధంలేకుండా పోతున్నదో తెలుస్తుంది. పని efficient గా జరుగుటలేదని తెలుస్తుంది. ఇప్పుడున్న administrative set up, rules సక్రమంగా లేవు. Conscious గా శాధ్యత తీసికొని పనిచేయాలన్నా ఆటంకాలున్నవి. ఈ set-up ను మార్చవలసిన అవసరం ఉన్నది. అనుభవంలో మనము కూడా చూస్తున్నాము. మంత్రివర్గము కూడా శోక్యం కలుగజేసుకొనకూడనిచోట్ల శోక్యం కలుగజేసుకొని అనేక రకాలుగా ప్రవర్తిస్తోంది. న్యాయంగా కలుగజేసుకొనవలసినచోట్ల కలిగించుకొనుటలేదు. మొన్న ఇక్కడ రావి నారాయణరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ సైహూగారుకూడా administrative set up లో మార్పు రావాలని కోరినట్లు చెబితే, కేరళలో కూడా ఆ administrative set up తోనే పని చేస్తున్నారని మన ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. ఈ వంచవర్గ ప్రణాళికలు జయప్రదంగా అమలు జరగాలంటే, ప్రస్తుతం ఉన్న administrative set up ద్వారా జరగదు. దీనిని పూర్తిగా మార్చాలి. అందుకు ఒక కమిటీని వేసి పరిశీలుతున్నీ investigate చేసి ఎక్కడెక్కడ ఏ ఏ లోపాలున్నాయి, పవిత్రంగా సవరించాలనేది ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. Economy observe చేయాలంటే, ఎక్కువమంది ఉద్యోగులను తీసివేసినంతమాత్రాన ప్రయోజనంలేదు. ఇప్పుడు పనికూడా ఎక్కువయినది. మునుపు 10,20 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేయవలసినవచ్చినచోట యిప్పుడు 80 కోట్లు ఖర్చుపెట్టుతున్నప్పుడు, work కూడా పెరిగింది. Democratic Consciousness కూడా ప్రజలలో పెరిగింది. ప్రభుత్వం ద్వారా

వారికి జరుగవలసిన పనులకు మెమోరాండము, పిటిషన్లు పెట్టుకొనుట కూడా ఎక్కువ అయినది. కాబట్టి staff కూడా ఎక్కువ కావలసియున్నది. ఎక్కడై నా ఒకచోట ఎక్కువగాయుంటే వేరొకచోట absorb చేసుకొనుటకు ప్రయత్నించాలిగాని, ఉన్నవారిని తీసివేయుట మంచిదికాదు. సెక్రటరీలకు కావలసినప్పుడు staff ను వేసుకోడం, అవసరంలేనప్పుడు తీసివేస్తూండటం మంచిదికాదు. తరువాత గవర్నరుగారంటే గౌరవంలేదని మేము చెప్పినట్లు మంత్రి మండలి అభిప్రాయపడుతున్నారు. అదికాదు. గవర్నరును బాగా గౌరవిస్తున్నాము. ప్రజల చిక్కులను మంత్రి మండలిద్వారా వారి దృష్టికి తీసుకురావలసిన అవసరం ఉన్నది. వారిని టూర్సుకు రమ్మనండి. మమ్మలను పిలవమనండి. ప్రజల కష్టాలు చెబుతాము. అందుకొరకు tours arrange చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ ఆర్. బి. రామకృష్ణరాజు (వడమలిపేట) : అధ్యక్షా, డిమాండ్స్ అన్నీ పాస్ అయినవి. ఆ డిమాండ్లద్వారా పాస్ అయిన డబ్బును గవర్నరు మెంటుచాదు ఖర్చుచేయటానికి అనుజ్ఞ వేడుతూ, ఈబిల్లు తేబడింది. కాబట్టి ఈబిల్లును గురించి ఎవరికి భేదాభిప్రాయం ఉండటానికి ఆవశ్యకత లేదు, అపోజిషన్ వారుకూడ దీనిని ఆమోదించవలసిందే. ఈబిల్లు ఆమోదించబడకపోతే, గవర్నరు మెంటు స్తంభించి పోతుంది. కాబట్టి ఈ బిల్లునుగురించి నాకు ఏవిధమైన ఆశ్చర్యంలేదు. బడ్జెట్ జనరల్ డిస్కషన్ లో నేనుమాట్లాడే అవకాశం కలగలేదు. అందుచేత, మీరు అనుజ్ఞ ఇస్తే బడ్జెటు గురించి కొన్ని విషయాలు తెలియజేస్తాను. ఈ బడ్జెట్ సర్ప్లస్ ఐనందుకు సంతోషమే. సర్ప్లస్ అంతవరకు నాకు సంతోషమంటే,—ఈ దినము కూడ మనపాపం మన సంచితానికి చేరలేదు. అంతవరకు సంతోషమే. ఇదివరకు ఉన్నదేమో ఉన్నది. ఈ సంవత్సరంకూడ డెఫిసిట్ చేసి, ఉన్న డెఫిసిట్ ను ఇంకా ఎక్కువ చేయవందుకు సంతోషమే గాని, ఈ సర్ప్లస్ బడ్జెట్ అంటే ఇకమీద మనకు ఏవిధమైన అప్పులు లేవనిగాని, డెఫిసిట్ లేదనికాని, అనుకోటానికి సాధ్యంకాకుండా ఉన్నది. 1957-58 లో సెక్షన్డ్ ఫ్రై నాన్స్ కమిషన్ ద్వారా ఐదు కోట్ల చిల్లర, రూపాయలు మనకు వచ్చినవి అన్నది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. అందువల్ల 1957-58 లో కొంతవరకు మనకు సేవింగ్స్ వచ్చింది. 1958-59 లో ఏడుకోట్ల చిల్లర, రూపాయలు మనకు ఆ కమిషన్ ద్వారానే వస్తుందని అంచనా. అందువల్ల 1958-59 లో మనకు కొంతవరకు మెగులు ఉద్భవించింది. తెల్లలనుబట్టి, మన యొక్క సిజమైన నిర్ణయింపమిటంటే,—11 కోట్ల చిల్లర, రూపాయలు మైనేన్ బ్యాలెన్స్ తో 1958-59 వ సంవత్సరం ఆరంభమవుతుంది. ఈ మైనేన్ బ్యాలెన్స్ ఈ సంవత్సరం అంతమయ్యేవరకు 11 కోట్ల వరకు పెరుగుతుంది. కాబట్టి ఈ సంవత్సరం ఆరంభంలో మైనేన్, అంతంతో

మైసెన్ ఉంటున్నది. ఈ మైసెన్ ఎట్లా వచ్చింది అన్నది మనం లెక్కలు చూసు కొంటే, 1954-55 లో 5 ముక్కలు కోటి, డెఫిసిట్ ఉన్నది. 1955-56 లో సుమారు 7 కోట్ల రూపాయల డెఫిసిట్ ఉన్నది. 1956-57, 1957-58 సంవత్సరాలలో మనకు కొంతవరకు మిగులు వచ్చినది. కాబట్టి ఈ సంవత్సరాలలో (1954-55, 1955-56) డెఫిసిట్ ఉన్న ఈ 11 కోట్ల రూపాయలు ఇప్పటి వరకు అట్లాగే డెఫిసిట్ గా ఉన్నది. ఈ డెఫిసిట్ ఈ సంవత్సరాంతంలో ఇంకా పెరుగుతుందిగాని తగ్గటంలేదు. ఈ సంవత్సరాంతానికి డెఫిసిట్ 11 కోట్ల, 74 లక్షల రూపాయలు అవుతుంది. వేన్ అండ్ మీన్స్ పాజిషన్ లో మనకు ఇంత మైసెన్ బ్యాలెన్స్ ఉన్నప్పుడు, దీనిని ఎట్లా పూడ్చుకోగలరని నేను ఆనాడు (నాకు అవకాశం ఉంటే, బడ్జెట్ చర్చలలో) అడగదలచుకొన్నాను. దానికి మంత్రిగారు సమాధానం ఇస్తూ, తెలంగాణాకు సంబంధించిన స్టాక్స్ ఏవో ఉన్నవని, వాటిని అమ్మివేసి ఈ అప్పు తీర్చేయవచ్చునని చెప్పారు. కాని, ఈ తెలంగాణా డబ్బు మనం వాడటానికి వీలులేదు. అన్నది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఆ ప్రకారం చేసినా, అదికూడ అప్పే అవుతుంది. ఎప్పటికైనా ఈ డబ్బు మనము తెలంగాణావారికి ఇవ్వవలసిందే కాబట్టి అది అప్పుగానే ఉంటుందిగాని, అప్పు తీరినట్లు కాదు.

మనం 1958-59 సంవత్సరానికి 30 కోట్లు ప్రణాళిక (ప్లాన్ క్రింద) ఖర్చుపెట్టాలని ఏర్పాటుచేసిఉన్నాము. అందులో సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ నుంచి వచ్చే మొత్తం కాకుండా, మన వాటా ప్రకారం 12 కోట్ల రూపాయలు మనం ఎచ్చటనుంచి అయినా సంపాదించవలసిఉంటుంది. కాబట్టి మన అప్పు తీరటానికి 11 కోట్ల రూపాయలు, 58-59 వ సంవత్సరంలో ప్లాన్ అమలు జరవటానికి 12 కోట్ల రూపాయలు. మొత్తం 23 కోట్ల రూపాయలు మనకు కావలసిఉన్నది. అంత డబ్బు మనం ఎట్లా సంపాదించగలమన్నది ఒక ముఖ్యమైన సమస్య. ఈ డబ్బు సంపాదించటానికి గవర్నమెంట్ వారు ఏమి చేయదలచుకొన్నారు? ఈ 23 కోట్ల రూపాయలు సంపాదించటానికి ఏమి పన్నులు వేయబోతున్నారు? ఈ డబ్బు సంపాదించటానికి ఏమి తలపెట్టబోతున్నారు? అనేటటువంటిది ముఖ్యమైన సమస్య. ఇది చాలా ప్రధానమైన సమస్య. దీనిని గురించి గవర్నమెంట్ వారు వెంటనే ఆలోచించవలసిఉన్నది. ఇదివరకు నై నాన్స్ మినిష్టర్ గారు కొత్త పన్నులు వేయటంలేదని చెప్పారు, కాని కొత్త పన్నులు వేయకుండా, ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు ఎట్లా సంపాదించి మన అప్పులు తీర్చి, మన ప్లాన్ అమలుజరుపుకాలో బోధపడదు. ఈ డబ్బు సంపాదించటానికి మనం పన్నులు వేయాలి. పన్నులు వేయకుండా యీ డబ్బు సంపాదించలేము. ఇప్పుడు పన్నులు వేయుట కూడ సాధ్యముకాదు. ఇప్పుడు ప్రజలు పన్నుల

భారంతో నలిగిపోతున్నారు. పన్నుల భారం చాలా ఎక్కువగా ఉన్నదని అందరూ తెలుసు. ఇటువంటి సందర్భంలో 1958-59 వ సంవత్సరంలో మనకు కావలసిన ప్రణాళిక అమలు జరగాలంటే, ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు ఎట్లా సంపాదించవలెను అన్నది చాలా ప్రధానమైన విషయము. నేను ఇటీవల ఫ్రైనాన్స్ మినిష్టర్ గారికి చెప్పాను. పన్నులు వేయకుండా, డబ్బు సంపాదించే మార్గం ఉంటే అలోచించడని చెప్పాను. దానికి వారు సమాధానం చెబుతూ, పన్నులు వేయకుండా డబ్బు సంపాదించాలంటే నాసిక్ ప్రెస్ లో నోట్లు అచ్చు వేయాలి తప్ప ఇతర మార్గం లేదని అన్నారు. ఇంకో మార్గం ఉన్నదని నేను చెబుతున్నాను. మన ప్రతిష్ఠ మనం చూసుకోకుండా ఉండి, ఉన్న పరిస్థితులు గమనించి, ప్రజలమీద పన్నుల భారం వేయకుండా డబ్బు సంపాదించటానికి ఒకటే మార్గం నాకు తెలుసు. అది ఏమిటంటే, ప్రొహిబిషన్ తీసివేయటము. ప్రొహిబిషన్ లేనందువల్ల తెలంగాణాలో నుమారు ఆరుకోట్లు ఆదాయం వస్తున్నది. దానిప్రకారం చూస్తే, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రొహిబిషన్ తీసివేస్తే ఇంకా జాస్తీగా ఆదాయం వస్తుంది. 12 కోట్లు రావచ్చును, 20 కోట్లు రావచ్చును. ఈ విధంగా ఎందుకు చేయకూడదని అడుగుతున్నాను.

మన రాష్ట్రంలోనే ఒక భాగంలో ప్రొహిబిషన్ లేదు. రాష్ట్రంలో ఒక భాగంలో ప్రొహిబిషన్ లేకుండా, ఇంకో భాగంలో ప్రొహిబిషను ఉండటంవల్ల ఇప్పుడు నీతి పెరుగుతోందా? న్యాయం పెరుగుతోందా? ఖర్చు తగ్గుతోందా? ఏవిధంగా అది మనకు సహకారంగా ఉన్నది అనేది గవర్నమెంటువారు బాగా అలోచించవలసి ఉన్నది. డబ్బు సంపాదించటానికి ఇంకా ఏదైనా మార్గం ఉంటే, నేనుకూడ ప్రొహిబిషన్ తీసివేయమని అనను. ప్రజలు త్రాగాలనే ఉద్దేశం కలవాడిని కాను. గాని మనం ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు ఏవిధంగా సంపాదించగలము? మన రాష్ట్రం అంతటా ప్రొహిబిషను ఉన్నదా? ఢిల్లీలో ప్రొహిబిషను ఉన్నదా? మన ప్రక్కన ఉన్న మైసూర్ రాష్ట్రంలో ప్రొహిబిషన్ ఉన్నదా? మన రాష్ట్రంలోనే సగభాగంలో ప్రొహిబిషను ఉన్నదా? ఈ పరిస్థితులు మనం గమనించకుండా ఊరికే ప్రతిష్ఠ కోసంచూస్తే, ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు మనకు ఎట్లా వస్తాయి? కాబట్టి నా మనవి ఏమిటంటే, మన సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఏ దినం అయితే దేశం అంతటా ప్రొహిబిషన్ పెట్టాలని తీర్మానం చేస్తుందో, అప్పుడే మన రాష్ట్రంలోకూడ ప్రొహిబిషను పెడదాము. కాబట్టి ఒక పది సంవత్సరాలవరకు ప్రొహిబిషను తీసివేస్తే మంచిదని నా అభిప్రాయము. తెలంగాణాలో ప్రొహిబిషను ఎందుకు పెట్టలేదు అనేదానికి ఇదివరకు ఒక మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ “తెలంగాణా సభ్యులు ప్రొహిబిషను పెట్టమంటే, పెడకాము లేకపోతే లేదు” అని అన్నారు. శంఖంలో పోసిన తీర్థంలాగా, వారు

చెబితే పనికివచ్చేది మేము చెబితే పనికిరాదా? ప్రాహివిషను లేకపోవటం తప్పు అయిన విషయం అయితే తెలంగాణా సభ్యులకు చెప్పండి. “ఇది పనికిరాదు; ఇది దేశానికి చెడ్డది; ఇది దేశానికి అరిష్టం; కాబట్టి మీరుకూడ ప్రాహివిషను పెట్టుకోండి” అని వారికికూడా చెప్పండి. ప్రభుత్వంవారు ఆవిధంగా చెప్పక పోవటానికి కారణం, ప్రభుత్వానికి డబ్బుకావాలి. వారుచెబితే తీసివేస్తామని ఊరికే చెప్పటం జరుగుతున్నది. ఎందుకంటే మనకు డబ్బు అవసరం. అందువల్ల తెలంగాణాలో ప్రాహివిషను తీసివేస్తే మనపని జరగదు. కాబట్టి, ప్రాహివిషన్ తెలంగాణాలోపెట్టే ఉద్దేశంలేదు అని చెప్పే అభిప్రాయము కనబడుతోంది. ప్రాహివిషనువల్ల స్త్రీలు చాలా సుఖపడుతున్నారని అంటున్నారు. స్త్రీలు ప్రాహివిషను కావాలంటున్నారో లేదో వాళ్ళను అడగండిని అంటున్నారు. ప్రాహివిషను పెట్టినతర్వాత స్త్రీలు సుఖపడుతున్నారా? త్రాగేవారు త్రాగ కుండా ఉన్నారా? అంటే లేదు. ఇళ్ళల్లో అల్లకల్లోలాలు జరుగుతూనే ఉన్నవి. ముందుకంటే జాస్తీగానే జరుగుతున్నవి. పనికిరానటువంటి, విషప్రాయమై నటువంటి సారాయి త్రాగి ముందుకంటే, ఇప్పుడుకూడ విశేషంగా తందనాలు అడి బాధలు పడుతూనే ఉన్నారు. అది పబ్లిక్ గా జరగటంలేదు గాని ఇళ్ళల్లో జరుగుతోంది. కాబట్టి మనము స్త్రీలకు ఏవిధంగా మేలు కలిగించినాము అన్నది ఆలోచించాలి. ఇంకో విషయం చెబుతున్నారు. ఈ విధంగా బీగల నుండి డబ్బు తీసుకొని ఇతర విధాల ఉపయోగించకూడగు అని అంటున్నారు. మనం ఇప్పుడు చేస్తున్న ప్రణాళిక ఎవరికోసం? ప్రణాళిక గ్రామాల అభివృద్ధికి అమలు జరపాలని చెబుతున్నాం. గ్రామాలకోసం ప్రణాళిక వేస్తున్నాము. ఈ విధంగా గ్రామాలు బాగుంటే, ఎవరు బాగుపడతారు? బీదలు బాగు పడతారా, మహారాజులు బాగుపడతారా, అని అడుగుతున్నాను. కాబట్టి వాళ్ళదగ్గరనుండి డబ్బు తీసుకొంటే ఏమి తప్పు? కాబట్టి, ఏవిధంగా ఆలోచించినా, ఇతరమైన పన్నులభారము లేకుండా, మనం డబ్బు సంపాదించటానికి ఇది ఇక్కడే మార్గమని నాకు తోస్తోంది. దీనికి అడ్డము వస్తుంది ఒకటే. అదే ప్రతిష్ఠ, మన ఆర్థికమంత్రిగారి జిల్లా అయిన నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీలో యీవిధంగా తీర్మానంచేశారని విన్నాను. ఒరిప్పాలోకూడ ఆ అభిప్రాయం ఉంది. మైన కూర్చున్నవాళ్ళ నిర్బంధంచేత, వారు ఖచ్చితంగా చెప్పటానికి సాధ్యంకాకుండా ఉన్నది. కాబట్టి మన స్టేట్ గవర్నమెంట్ కొంత కాలమైతే యీ ప్రాహివిషన్ పోస్ట్ పోస్ట్ చేస్తే యీ బాధలు తగ్గుతాయని నా మనవి. అయితే, నేను ఏదో చెబుతున్నానుగాని, ఇది గవర్నమెంట్ కు ఎక్కడని నాకు తెలుసు. రామాయణంలో ఒక శ్లోకం ఉన్నది. అది చెప్పి ముగిస్తాను.

“సులభా పురుషా రాజన్ సతతం ప్రియవాదినః
అప్రియస్యతు పథ్యస్య వక్తా శ్రోతావ దుర్లభః”

మంచిగా మన మనసుకు సంతోషం కలిగించే వాక్యాలు చెప్పేవారు అనేకులు ఉంటారు. మనం ఏది చెప్పినా “సరే..సరే” అంటూండేవారు అనేక మంది ఉంటారు. కానీ, అప్రియమైనాకూడ సత్యమైన వాక్యం చెప్పేవాడు అరుదు. వినేవాడు అంతకన్నా అరుదు. అని అందురు. కనుక నేను ధైర్యంచేసి నేను యాదినం కాంగ్రెసువాడిని అయినాకూడ—చెబుతున్నాను. ప్రొహిబిషన్ తీసివేయండి. అది ప్రియమైన వాక్యం. సత్యమైన వాక్యం. అది ప్రభుత్వం వారికి అప్రియంగా ఉండవచ్చు. వింటే వినండి, లేకపోతేలేదు. నా ధర్మం నేను నెరవేర్చాను. కాబట్టి, యీ విషయాన్ని మన గవర్న మెంట్ వారు తప్పకుండా గమనించి, యీ ప్రొహిబిషన్ తీసివేస్తే మనకు ఉండే బాధ తొలగిపోతుంది; మన కార్యక్రమాలన్నీ సక్రమంగా జరుపుకోవచ్చును అని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత ఇంకొక విషయము ఉన్నది. ఎస్టేట్లు ఉన్న చిత్తూరు, విశాఖ పట్టణము జిల్లాలలో పెద్దపెద్ద major ప్రాజెక్టులు ఏవీలేవు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వారి యొక్క discipline కు లోబడనటువంటి కాంగ్రెసువారు మీరు. Discipline కు లోబడే కాంగ్రెసువారు, వారు.

శ్రీ ఆర్. డి. రామకృష్ణరాజు : అవునండి, అంతే భేదమండి. ఆ భేదము ఏమిటో నాకు తెలుసును. అలాంటి భేదము ఉందిగనుకనే మీరందరు చేరి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి యీ ప్రభుత్వానికి యీ మార్గమున పోతే తప్ప దీనికి వేరు మార్గము లేదని నచ్చజెప్పండి. High Command ను కూడ ఒప్పించే చేయండి. అని చెబుతున్నాను గానీ, వారిని ధిక్కరించి చేయమని నేను చెప్పడములేదు. అంతవరకు నాకు తెలుసును. నేను వారి discipline లో లేకపోయినప్పటికినీ, discipline అంటే ఏమిటో నాకు బాగా తెలుసును గనుక, ఆ discipline ను అనుసరించే చేయండి అని అంటున్నాను.

ఇప్పుడు చిత్తూరు జిల్లాలో గానీ, విశాఖపట్టణము జిల్లాలో గానీ పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు ఏవీ లేవు. అక్కడ irrigation బాగా జరగటానికి చిన్నచిన్న ప్రాజెక్టులు అయినా కట్టితే బాగాఉంటుంది. ఇప్పుడు planning లెక్కలు చూస్తే, ఇచ్చిన 90 కోట్లలోను 18 కోట్ల చిల్లర capital క్రిందనే ఖర్చు అవుతున్నది. నాగార్జునసాగర్, తుంగభద్రప్రాజెక్టులను Irrigation, Multipurpose Irrigation, Civil Works, Electricity వంటి అన్ని పద్ధతి క్రింద చేరి 18.97 కోట్లలో, ఎంతో ఖర్చుచేస్తున్నారు. మిగతా పొమ్ము అంతా ఇతర కార్యాలకు

ఏర్పాటు అవుతున్నది. ఇందులో అన్ని కార్యక్రమాలు కూడ జరుపుతారో, లేదో తెలియదు. కాని Estates ఉన్నటువంటి జిల్లాలలో చిన్న చిన్న Minor Irrigation Schemes కు కావలసిన డబ్బు విశేషముగ ఖర్చు చేయడము లేదు గనుక, ఈ బడ్జెటు యంతటితో అంతము కాదు గనుక, ఇంకా సప్లి మెంటరీ డిమాండ్లు వగైరాలు వస్తూనే ఉంటాయి గనుక, సప్లి మెంటరీ డిమాండ్లలో నైనా Minor Irrigation Schemes ను చేర్చి, వాటికి కావలసిన డబ్బు కేటాయించి, వాటిని అమలుజరిపితే, ఆ జిల్లాలు కొంతవరకు శాగుపడుతాయి. బొత్తిగా మెట్టప్రదేశముగ ఉండే మా చిత్తూరు జిల్లాలో ఈ కార్యక్రమములు చేయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ప్రస్తుతము ఇదివరకు జమీందార్లు త్రవ్వించిన చెరువులు ఉన్నవి. వాటికి మరమ్మతులు లేక ఎంతో కాలమునుండి శిథిలావస్థలో ఉన్నవి. Minor Irrigation Schemes క్రింద శిథిలమైపోయిన శావుల నైనను శాగుచేయించినట్లయితే, వ్యవసాయమునకు తోడ్పడుతాయి. క్రొత్తగా Irrigation ప్రాజెక్టులు తీసుకునేటప్పుడు ప్రభుత్వము వారికి ఒక నిబంధన అనేది ఉన్నది. ఏమిటంటే, ఏ స్కీము తీసుకున్నప్పటికీనీ, అది remunerative enterprise అవునా కాదా, దానికి certain percentage of return వస్తుందా, రాదా? రాకపోతే తీసుకోకూడదు అనే నిబంధన ఒకటి ఉన్నది. అది నిజమే కావచ్చు. కాని విశేషముగ కోట్లకొలది డబ్బు ఖర్చుచేస్తే చోట్లలో అలాంటి percentage అంతా లెక్కలోనికి తీసుకోవలసి ఉంటుంది. కాని చిన్న చిన్న స్కీములక్రింద ఒకలక్ష, యాభై వేలు, 20 వేలు 30 వేలు. యీమాదిరిగ చిన్న మొత్తములు ఖర్చు చేసేటప్పుడు యిలాంటి percentage of return లెక్కలోకి తీసుకుంటే, అది కేవలము వాణిజ్య పద్ధతిగానే ఉంటుంది. ఆ విధముగ ఆలోచించడము సమంజసము కాదు. ముందు ప్రజలశ్రేయస్సును చూడాలి. మా జిల్లాలో కొన్ని ప్రాంతాలకు మంత్రిగారిని తీసుకుని వెళ్ళి చూపించాను. అప్పుడు వారికి చూపించినది అంతా అరణ్య ప్రాంతము. అక్కడ నివసించే ప్రజలందరు పేదవారు. వారికి ఏలాంటి నీటి పారుదల సౌకర్యాలు లేవు. అలాంటి చోట్లలో సుమారు ఒక లక్ష యాభై వేలు అయినా ఖర్చుచేస్తే వాళ్ళందరికీ సౌకర్యము ఏర్పడినట్లు అవుతుంది. ఈ డబ్బుతో అక్కడ ఒక చిన్న డాము నిర్మిస్తే, దానిక్రింద సుమారు నూరు ఎకరాలవరకు సాగు అయ్యే పరిస్థితి ఉంటుంది. దానికి estimates వేశారు. Estimates వేసిన తరువాత, return ఎక్కువగరాదు అని ఆశ్చర్య వచ్చింది. అయితే ప్రభుత్వం చిన్న మొత్తాలను ఖర్చుచేసేటప్పుడు తగినంత return వస్తుందా, రాదా అని ఆలోచించడము సమంజసము కాదు, అక్కడ నీటి సౌకర్యాలు లేకుండా తిండికి బాధపడుతున్న ప్రజల శ్రేయస్సు ముందు చూడాలి. ఇందులో ఏదీ ముఖ్యమో

చూడాలి. ఆ ప్రాంతములో కేవలము వానమీద ఆధారపడి జీవించే ప్రజలకు ఈ మాత్రము ప్రభుత్వము ఖర్చుచేయకూడదా? ప్రభుత్వానికి return ప్రధానమా, డబ్బు ప్రధానమా? వాళ్ళకు నీటి వనరులు ఏర్పాటుచేస్తే పన్నుల రూపములో ప్రభుత్వం తగినంత వసూలు చేయవచ్చును గదా! ప్రజల సౌకర్యము ప్రధానముగా చూడవలసి ఉంటుంది పూర్వము మహారాజులు ఉన్నప్పుడు వారుచేయించిన గొప్ప కార్యాలు యిలాంటివే. వారు డబ్బుకు వెనుదీయలేదు. ప్రజల అవసరాలను ప్రధానంగా గుర్తించి, పెద్దపెద్ద చెరువులు త్రవ్వించారు. వారు లాభమే ప్రధానముగా చూచుకోలేదు. అనాటి చెరువులే యిప్పటివరకు కొద్దో గొప్పో ప్రజలను పోషిస్తున్నవి. బ్రిటిషువారి హయాములో వాటికి మరమ్మతులు చేయించలేదు. ఇప్పటివరకు అలాగే చెడిపోయి ఉన్నవి. ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమును యిప్పుడు మనము ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. ప్రజల సౌకర్యములే ముందుగా గమనించవలెననే సిద్ధాంతము ఉన్నది గనుక, వీటిని గమనించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

మరొక ముఖ్యమైన విషయము. Electricity Department లో కూడ 10% return ఉంటేనేగాని ఏ స్కీముకూడ తీసుకోకూడదు అనే నిబంధన ప్రభుత్వములో ఉన్నది. ప్రతిచోటలోకూడ 10% return రావాలంటే రాదు. కొన్నిచోట్లలో రావచ్చు. కొన్నిచోట్లలో రాకపోవచ్చు ముఖ్యంగా. మెట్ట ప్రాంతాలలో జావులుతప్ప వేరే నీటిసౌకర్యములు ఉండవు. అక్కడ నీరు తోడి పొలములకు ఉపయోగించుకోవాలి. పెద్దపెద్ద Industrial centres ఉన్నచోట్లలోనే, Electricity ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తారు. ప్రభుత్వం అక్కడ తగినంత return expect చేయవచ్చు. కాని మెట్టప్రాంతాలలో electricity అంత ఎక్కువగా ఉపయోగించనక్కరలేదు. అలాంటి చోట్లలో ఆదాయము ప్రభుత్వానికి తక్కువే వస్తుందని electricity ని ఇవ్వనంటారా? కేవలము సేద్యముమీదనే ఆధారపడి, చిన్నచిన్న electric motors వగైరాలు పెట్టుకుంటే అలాంటిచోట్లలో 10% అనే percentage ని తగ్గించి, ఏ అయిదు పర్ సెంట్లో, ఆరు పర్ సెంట్లో వచ్చేటట్లుగా ఉంటే సరిపోతుంది. మాచిత్తూరు జిల్లాలో ప్రాజెక్టులు లేవు. జావులుమాత్రం ఉన్నవి. వర్షముకురిస్తేనే జావులలోకి నీరు వస్తుంది. ఆ నీరుతోడుకుని వ్యవసాయం చేయాలి. వేరేమార్గంలేదు. జాగా వర్షాలుఉంటే నీరు నాలుగు మాసాలు ఉంటే చాలు, ఆ నీరు తోడటానికి ఎద్దులను ఎక్కువ ఖరీదు పెట్టి కొనుక్కొని తోడుకునేబదులు, ఏదైనా electricity తో సరసమైన విధానమును ఏర్పాటుచేస్తే, రైతుకు ఎంతో సహాయము చేసినవారవుతాము. రైతుకు ఖర్చులుకూడ తగ్గుతాయి. ఎద్దులతో నీరు తోడడమంటే ఎక్కువగా ఖర్చు చేయవలసివుంటుంది. అందువల్ల సేదవారుగాఉండి సేద్యముచేసుకుని

జీవించేవారు ఋణబాధతో కష్టపడుతున్నారేగాని, వాళ్ళు కల్లు వగైరాలు త్రాగి డబ్బును దుర్వినియోగము చేస్తారన్నమాట అబద్ధము. ఎవరు కూడ తమ డబ్బును దుర్వినియోగము చేయరు. కాబట్టి నీరుతోడే విధానము సులభముచేస్తే రైతులకు సహాయము చేసినవారమవుతాము. Electricity విషయములో percentage of return అనేది ఎక్కువగ ఆలోచించకుండా percentage ఆ ప్రాంతానికి అనుగుణ్యముగ తగ్గించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఇక పోతే, Well Subsidy Scheme క్రింద ప్రభుత్వమువారు క్రొత్తగా ఒక స్కీమును మరల ఏర్పాటు చేశారు. ఎక్కడెక్కడైతే మెట్టప్రాంతాలుగా ఉన్నవో అక్కడనే యీ స్కీమును అమలుజరపవలసిందిగా కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించినట్లుగా తెలుస్తున్నది. అలాంటప్పుడు మా చిత్తూరు జిల్లాలో పడమటిభాగమే కాకుండా జిల్లా అంతా మెట్ట ప్రాంతమే. అక్కడ 70 బావులను ప్రభుత్వం శాంక్షను చేసినట్లుగా తెలుస్తున్నది. అవి త్వరలో జిల్లా మొత్తానికి అమలుజరపవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Prohibition విషయములో ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయము గమనించవలసి ఉన్నది. మన రాష్ట్రములో Tax on land విధిస్తున్నారు. ఇది ఉండకూడదు అనే నా ఆభిప్రాయము. ఇది చాలా అక్రమమైనది. ఈ దేశములో Income tax మూడు వేలు, నాలుగు వేలు కట్టవలసినవారు కట్టకుండా తప్పించుకుంటున్నారు. బస్తీలలో పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగస్థులు చాలామంది మూడువేలు, నాలుగు వేలు సంపాదిస్తున్నారు. వారికి ఏలాంటి tax లేదు. బస్తీలలో ఉండేవారికే అన్ని సౌకర్యాలు ఉంటున్నవి. మంచి రోడ్లు సౌకర్యాలు వారికే. Electricity వారికే. ఏలాంటి tax కూడా కట్టకుండా అన్ని సౌకర్యాలు బస్తీలలోవారు అనుభవిస్తున్నారు. అలాంటివారికి tax జాస్తిగ వేసి వసూలు చేయాలి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఏ సౌకర్యాలు లేవు. రోడ్లులేవు, Electricity లేదు. అక్కడవారు అన్నివిధాలా బాధపడుతున్నారు. ఈ విధముగ బాధపడేవారిమీద ఎన్నో విధములుగ tax లు వేసి వసూలు చేస్తున్నారు. నిజముగ ఏదైనా relief అనేది ఉండాలి అంటే గ్రామీణ ప్రజలకే అలాంటి relief ఇవ్వాలి గాని, బాగా కాలవలసినన్ని సౌకర్యములు అనుభవిస్తున్న పట్టణవాసులను వదిలి పెట్టరాదు. సౌకర్యాలు లేనివారిమీద వసూలు వేసి బాధించడము న్యాయముకాదు. గ్రామీణ ప్రజలు చాలామంది పేదవారు గానే ఉన్నారు. వారికిగూడ బస్తీలతోపాటు సౌకర్యాలు కలుగ జేయాలంటే సర్వసాధారణముగ ఒక శతాబ్దము అయినా పట్టుకుంది. ఇలాంటి పేదవారిమీద tax వేయడము అన్యాయము. ఇంకను పెద్ద పెద్ద రైతులు, భూస్వాముల

మీద Land Tax, Income Tax వేయండి. పేదవారిని విడిచిపెట్టండి. అది న్యాయముగ ఉంటుంది. పేదవాళ్ళకు వ్యవసాయములో వచ్చే ఆదాయము వారి కుటుంబ ఖర్చులకే సరిపోకుండా ఉంటుంటే, వారిమీద tax వేయడము న్యాయముకాదు. ఈ విధానము మార్చాలని అంటున్నాను. Prohibition తీసి వేయడము మంచిది గనుక దీని విషయములో కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని గూడ సంప్రదించి, దీనిని తీసివేయమని కోరుతూ యితటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ రాజా సాగి సూర్యనారాయణరాజు (నరసీపట్నం-జనరల్): అధ్యక్షా, ఈ దినము మన ఆర్థికమంత్రి గోపాలరెడ్డిగారు Appropriation Bill ప్రతిపాదించారు. దీనిని నేను హృదయపూర్వకముగ బలపరుస్తున్నాను. వారు మన మధ్యనుండి వెళ్ళుతున్నందుకు ఒకవిధముగ విచారపడుతున్నాను. వారు పై స్థాయిలోనికి వెళ్ళుతున్నందుకు ఇంకొక విధముగ సంతోషపడుతున్నాను. గోపాలరెడ్డిగారు మనకు చాలా ముఖ్యుడు. పెద్దలు. శ్రీమంతులు. వారు మన తరపున ఆర్థికమంత్రిగా చాలాకాలము పనిచేశారు. ఆంధ్రలో ఉండగా ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారు. మన అందరి ఊమము కొరకు కృషి చేస్తూ రాష్ట్ర పరిపాలన శాగుగసాగింపజేశారు. వారి హుందాకు, వారి దృఢత్వకు, వారి ఔన్నత్యానికి తగినట్లుగా వారు ఢిల్లీ ప్రభుత్వములో పై స్థాయికి పోవడము మన అందరి ఊమముకొరకేనని అంటున్నాను. వారికి యిలాంటి అవకాశము కలిగినందుకు నాకు చాలా సంతోషముగ నున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఊమము కోసమా, జామము కోసమా !

శ్రీ రాజా సాగి సూర్యనారాయణరాజు : జామము కాదండి. ఊమమేనండి. మన ఊమం కొరకే వారు వెళ్ళుతున్నారు. మన ఆంధ్రుల తరపున వారికి యీ అవకాశము కలిగినందులకు వారికి సకల ఆయురారోగ్యములు కలుగ జేయవలసిందిగా భగవంతుని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఈనాడు వారు ప్రతిపాదించిన Appropriation Bill ను గురించి నేను కొన్ని ముఖ్యమైన విషయములు ప్రభుత్వమువారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. ముఖ్యంగా P. W. D. Electricity Departments ను రెండింటినీగూడ మన జె. వి. నరసింహారావుగారు చూస్తున్నారు. మనకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడినప్పటినుంచికూడ వారు యీరెండు శాఖలను నిర్వహిస్తున్నారు. గంటావారి కొత్తగూడెం స్కీము సుమారు అరవై లక్షలకు కాంక్రీటు అయి, investigation కూడ పూర్తి అయింది. అదిజరిగి ఇప్పటికి దాదాపు సంవత్సరమువైగా అయింది. దీనికిసంబంధించిన రికార్డు కలెక్టర్ల వద్దనుంచి Executive Engineer కు, తరువాత అక్కడినుంచి Superintending Engineer వద్దకు 1½ సంవత్సరముక్రింద వెళ్ళినది. ఈస్కీము

ఈ ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలములో పూర్తిచేయవలసినటువంటిది. దాదాపు 7% వరకు income రావటానికి అవకాశము ఉన్నటువంటి స్కీములు రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునుంచి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపటానికి అవకాశములేక పోతే, యీ స్కీము యీ ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలములో అమలు లోకి వస్తుందా, రాదా, అనే అనుమానము నాకు కలుగుతున్నది. ఇది, Medium Projects లో చేర్చబడినది. మా విశాఖపట్టణము జిల్లాలో పెద్ద ప్రాజెక్టులకు అవకాశము లేకపోయినా, కనీసము యిలాంటి ముఖ్యమైన చిన్న ప్రాజెక్టు అయినా త్వరలో వచ్చేటట్టుగా చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

విశాఖపట్నం జిల్లాకు మార్చ్ ఖండ్ ప్రాజెక్టునుంచి విద్యుచ్ఛక్తి వస్తున్నది. ఇప్పుడు సీలేరు ప్రాజెక్టును కూడా నిర్మించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. మా నర్సిపట్నం తాలూకా Head quarters, దానికి ఇన్నాళ్ళకు అవకాశం కలుగ జేరారు. మా తాలూకాలో మూడు బ్లాకులు ఉన్నాయి. ఆ బ్లాకులలోని ఒక్క గ్రామానికైనా విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వకపోవడం చాలా విచారకమైన విషయం. 1948 వ సంవత్సరం నుంచి Rural Welfare Scheme లో ఉరట్ల బ్లాకు చాలా ప్రాముఖ్యత చెందినది. ఈమధ్య శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు విశాఖపట్నం జిల్లాలోని N. E. S. Blocks, C. D. Blocks చూచుటకు వచ్చారు. కాని ఒక్క పెందుర్తి బ్లాకును మాత్రమే చూచారు. దానివిషయమై వారు మాట్లాడారు. అందులకు నేను వారిని అభినందిస్తున్నాను. కాని, మా జిల్లాలోని అన్ని బ్లాకులను వారు చూడడానికి అవకాశం కలుగజేయక పోవుట వలన నేను విచారిస్తున్నాను. అన్ని బ్లాకులనూ చూడవలసినదని నేను వారిని చాలాసార్లు కోరినాను. ఇక్కడ కమ్యూనిస్టు సోదరులు, మరికొంతమంది తదితరులుకూడా అనేకవిధాలుగా విమర్శించడంతప్ప పనిజరుగుతున్న విశాఖపట్నం జిల్లాలో ఏవిధంగా జరుగుతున్నదో పరిశీలించుటలేదు. వారంతా ఒకసారి వచ్చి చూచి, మళ్ళీ అసెంబ్లీ సమావేశమైనప్పుడు వాటినిగురించి సెలవిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : నేను వచ్చి, చూచి, ఎట్లా వున్నదో చెబుతాను.

శ్రీ రాజా సాగి సూర్యనారాయణరాజు : చాలా సంగోపం. తప్పకుండా, దయయుంచి చూడాలని కోరుతున్నాను. ఇదివరకు అనేకసార్లు వారిని కోరి యున్నాను. ఇప్పుడు కోరుతున్నాను. ఇకముందు కూడా కోరుతాను.

ఉరట్ల బ్లాకులోని ర్ గ్రామాలనుగురించి ఎన్నోమారులు investigation పూర్తి అయి కూడా రికార్డులు Engineer ల దగ్గరనే ఉండిపోతున్నాయి.

Superintending Engineer, Chief Engineer ల దగ్గరనుంచి ఆ కాగితాలు ప్రభుత్వానికి రావడంలేదు. తృప్తిగా, చాలా జాగా పనిజరుగుతున్న జ్ఞాకులకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వకపోవడం అనేది చాలా అన్యాయమైన విషయం. కాబట్టి ప్రభుత్వం తగిన శ్రద్ధ తీసుకొని వెంటనే విద్యుచ్ఛక్తి నివ్వడానికి కృషిచేయాలని కోరుతున్నాను. ఆ జ్ఞాకులో 10 మైళ్ళ పొడవున వరాహనది ప్రవహించుచున్నది. వ్యవసాయానికి ముఖ్యవనరమైనది నీరు. అక్కడి మాతులనుంచి విద్యుచ్ఛక్తి సహాయంతో వ్యవసాయానికి నీరు సప్లయ చేయవచ్చును అటువంటి జ్ఞాకులో విద్యుచ్ఛక్తి లేకపోవడం విచారకరం.

హరిజనులకు, ఇండ్ల స్థలాలు ఇచ్చేవందర్భంలో ఇంతవరకూ నా నియోజకవర్గంలో వేయి ఇండ్లకు స్థలాలు ఇచ్చారు. అందులో 30 మాత్రమే Housing Scheme క్రిందికి తీసుకున్నారు. వేయి ఇండ్లకు స్థలాలిచ్చినప్పుడు 30 మాత్రమే Housing Scheme క్రింద తీసుకోవడం న్యాయంకాదు. ప్రత్యేకంగా ఉరట్ల జ్ఞాకులో 200 ఇండ్లకు స్థలాలు ఇచ్చారు. ఆ స్థలాలను Housing Scheme క్రిందకు తీసుకోవాలని మా జిల్లా కలెక్టరుగారు కూడా recommend చేశారు. మేము డబ్బు ఖర్చుచేయలేమనే ఉద్దేశంతో దానిని centre కు refer చేసినట్లు కొంతమంది చెబుతున్నారు. కాని, నాకు details తెలియవు. 200 ఇళ్ళకు క్రిందటి సంవత్సరం యివ్వలేకపోయినా, 1958-59 లో ఆయినా వాటిని Housing Scheme లో చేర్చాలని కోరుతున్నాను.

భూసంస్కరణల విషయమై "పేపర్లలో ఇలావుంది, పార్టీలో అలా మాట్లాడుకుంటున్నారు" అని శ్రీ పిల్లలమణ్ణి వెంకటేశ్వర్లుగారు భోగట్టాడగా చెప్పారు. రూ॥లు 5,400 నికరాదాయం వచ్చే భూమి ఇస్తున్నారని, దానికి 18 వేలు అయిపోతుందని వారు చాలా జాధగా సెలవిచ్చారు. అదేరీతిగా, యింకా చాలామంది పోదరులు మాట్లాడుతున్నారు. మొన్న వేను రెవిన్యూ డిమాండు మీద మాట్లాడినదానిపై రెవిన్యూ మంత్రిగారు "ఇప్పుడు మంత్రిలు వెయ్యి రూపాయల జీతం తీసుకుంటున్నారంటే, ఎప్పుడు జోలెత్తుకుంటామో, ఎప్పుడు బజారులో తిరుగుతామో, ఎప్పుడు చుట్టి ఎత్తుకుంటామో తెలియదు" అని సమాధానం ఇచ్చారు. అట్లా అవడం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. వీరే శాశ్వతంగా మంత్రిలుగా ఉంటారనుకోవడం, మీరపాటు మంత్రివర్గంలో అనేకమార్పులు కలుగవచ్చు. కాంగ్రెసు ఫోలవీలో రాజ్యాంగం నడుస్తున్న ఈ రోజులలో మంత్రిలు మారక తప్పదు. అందుచేత నేను వారి శ్రేయస్సును ఆలోచించే మాట్లాడినానని శ్రీ కళా వెంకటరావుగారికి ప్రత్యేకంగా మనవిచేస్తున్నాను. వెంకటరావుగారు, గోపాలరెడ్డిగారు... వీరే ఎప్పుడూ మంత్రిలుగా ఉండిపోతారు, వీరికే ఎక్కువగా జీతాలు ముట్టుతున్నాయి.

మిగిలినవారికి అవకాశం దొరకుట లేదనే ఉద్దేశ్యంతో నేను చెప్పలేదని మరొక సారి మనవిచేస్తున్నాను.

తోటలను మినహాయిస్తామని వీరు, మినహాయించకూడదని వారు, చెబుతున్నారు. తోటల విషయంలో అనుభవం ఉన్నవారు మాత్రమే వాటినిగురించి చెప్పాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఉదాహరణకు మామిడితోటే తీసుకుందాము. రోజూ నీరుపోయాలి. నీరుపోసి పెంచితేగాని, మామిడితోట బ్రతకదు. 10 సంవత్సరములకు గాని అది కాపుకురాదు. ఆ తరువాత క్రమేపీ 10, 15 సంవత్సరములకు మంచి కాపుకు వస్తుంది. మళ్ళీ 15, 20 సంవత్సరములు అయ్యేటప్పటికల్లా, పుల్ల విరిగిపోయి తోట పాడైపోతుంది. అలాంటి స్థితిలో 20 సంవత్సరాల ఆదాయం తీసుకొని వినియోగిస్తున్నారని చెప్పడం ధర్మం కాదు. ఇక, బంజరు భూములున్నాయి. 50 సంవత్సరముల లోపున ఎట్టేటు రైతులు రి సార్లు కౌలుకు తీసుకుని ఎకరానికి నాలుగు అడాల చొప్పున ఇస్తూ గయ్యాళిగా పెడుతున్నారు. ధనవంతులు, పెట్టుబడిదారులు. ఆ భూములను రెట్టింపు శిస్తు యిచ్చి estate అని స్వాధీనం చేసుకొని తోటవేస్తే 50 వేల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. ఒకచోట యిట్లనే 50 వేల రూపాయలు ఖర్చు చేసి తోటవేసి 10 సంవత్సరములు అయినది. ఇంతవరకూ ఏమీ రాబడి రాలేదు. ఇక అటువంటి భూములలో మళ్ళీ తోటలు వేయడానికి ఎవరైనా ముందుకు వస్తారా? ఆ భూములు అభివృద్ధి చెందుతాయా? కాబట్టి ప్రభుత్వంవారు 'పేపర్లలో'వచ్చే విమర్శలకు, ప్రతిపక్షమువారు చేసే విమర్శలకు—ఆ భోగట్టాలకూ లొంగకూడదు. మన హిందూదేశానికి వ్యవసాయం వెన్నెముక వంటిది. దేశంలోని అన్ని వర్గాల వారికీ అన్ని అవకాశాలను కలుగజేస్తూ, ఒక్క రైతు వర్గాన్నే వాళ్ళనంచేయడం ధర్మంకాదని మనవిచేస్తున్నాను. జమీందారులు పోయారు; ఈనాందారులు పోయారు; మొఖాసాదారులు పోయారు. ఈనాడు హరిజనులను గురించి, చేనేత సంస్థలను గురించి— తదితర అన్ని విషయాలను గురించి చెప్పేవారు ఉన్నారు. కాని రైతులను గురించి చెప్పేవారెవ్వరూ కనిపించుటలేదు. మన ఆంధ్రదేశానికి ముఖ్యమైన వర్గం రైతువర్గము. ఏదో ఎక్కువ పంటలు పండించి యితర రాష్ట్రాలకు పంపిస్తున్నామంటే, అది మనకు భూమి ఎక్కువ ఉండి, అవకాశాలు ఎక్కువ ఉండి కాదని నా అభిప్రాయం. ఎక్కువ పంటలు పండించగలిగిన పెద్దరైతులుండబట్టే, ఎక్కువ పండడానికి అవకాశం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. నాకు యీ అవకాశం యిచ్చిన అధ్యక్షులకు అభివందన లిప్పిస్తూ, ఢిల్లీకి వెళ్ళబోతున్న శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారిని భగవంతుడు యింకా మంచి అభివృద్ధిలోనికి తీసుకురావాలని ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

*శ్రీ పి. వి. రాజేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన బిల్లును నేను హృదయపూర్వకముగా బలపరుస్తున్నాను. తెలంగాణాప్రాంతానికి సంబంధించి మీద్యారా వారికి కొన్ని సూచనలు చేస్తాను తెలంగాణా వెనుకబడ్డ ప్రాంతమనేది నిర్వివాదాంశం. విశాలాంధ్ర ఏర్పడేటప్పుడు ఒక ఉద్యమం బయలుదేరింది. వెనుకబడిన తెలంగాణాను ఎట్లయినా అభివృద్ధికి తేవాలనే అభిప్రాయం అనాటి ప్రభుత్వానికి కలిగింది. ఆంధ్రలో విద్యారంగంలో ఉన్న స్థాయి తెలంగాణాలోలేదు. తెలంగాణావారికికూడా విద్యారంగంలో సమానస్థాయికి తీసుకురావాలనే దృష్టితో ప్రతిజిల్లాలోనూ ఒక్కొక్క కాలేజీ ఏర్పాటుచేయబడింది. అనాటి హైదరాబాదు ప్రభుత్వం, విశ్వవిద్యాలయంవారు కూడా సానుభూతితో ఆలోచించి, ప్రతిజిల్లాకు ఒక కాలేజీని ఏర్పాటుచేసే అవకాశాన్ని కల్పించారు. ప్రజలుకూడా ఉత్సాహంతో ముందుకువచ్చి డబ్బు ఇచ్చారు. ఏదో, అప్పటి పరిస్థితులనుబట్టి అనుభవంలేని కొంతమంది కాలేజీలను నడిపించడానికి ప్రారంభించారు. వారు కొన్ని కష్టమైన సమస్యలను ఎదుర్కొంటున్నారు. తెలంగాణాలో Primary School గాని, High School గాని—ఏ School అయినాగాని ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలోనే నడిచేది. ప్రైవేటు సంస్థలు నడవడం అనేది చాలా కష్టమైన విషయం. వీరికి అనుభవంకూడా తక్కువ. ప్రజలుకూడా దానికి తగిన డబ్బు యిచ్చేస్థితిలో లేరు.

ప్రభుత్వం ప్రోత్సహించి రాయలసీమలో ప్రతిజిల్లాలోనూ ఒక కాలేజీని నిర్వహించినట్లు తెలంగాణాలో కూడా ప్రతి జిల్లాలోనూ ఒక కాలేజీ సక్రమంగా నడిచేటట్లు చూడమని కోరుతున్నాను. ఇక్కడ కాలేజీలకు matching grants ఇస్తున్నారు. లైబ్రరీ గ్రాంటుగాని, ఎక్సివ్ మెంటు గ్రాంటుగాని, బిల్డింగు గ్రాంటుగాని ఇవ్వడంలేదు. ఇవి అన్నీ ఆంధ్రప్రాంతంలో ఇస్తున్నారు. ఎడ్యుకేషన్ డిమాండుపై మాట్లాడుతూ విద్యామంత్రిగారు ఇవి అన్నీ వచ్చే సంవత్సరం నుండి ఇస్తామని చెప్పినారు. కాని ఇంత డబ్బు ఇచ్చినా ఇంత పెద్ద institutions ను నడిపే శక్తి వీరికి ఉన్నదా? అని ఆలోచించాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ ఈ విషయాలన్నీ ఆలోచించారు. తొందరలోనే సానుభూతితో ఈ సమస్యలను పరిష్కరిస్తామని చెప్పినారు. అందుకు వారికి ధన్యవాదములు అర్పించుచున్నాను. యూనివర్సిటీ కమిషన్ వారు చెప్పినట్లు కాలేజీలలో three year degree course ను ప్రారంభించారు. P. U. C. కూడా పెట్టినారు. అందువల్ల వారికి ఎక్సివ్ మెంటుకు, బిల్డింగులకు ఎంతోధనం కావాలి. కాబట్టి ఈ విద్యా సంవత్సరంనుంచే వారికి lumpsum గా ధన సహాయం చేయవలయునని కోరుతున్నాను.

తెక్నరర్సుకు ఇచ్చు జీతాలను కేంద్రం కొంత, స్టేట్ గవర్నమెంటు కాని, ఆ కాలేజీలను నిర్వహించే సంస్థలుగాని కొంత భరించాలంటున్నారు. రాష్ట్రప్రభుత్వంవారి జీతాల విషయంలో మరికొంత సానుభూతితో చూచి సమస్యను పరిష్కరించాలని కోరుతున్నాను.

ఇక్కడ కాలేజీలను ఏర్పాటు చేయునప్పుడు జిల్లా కలెక్టర్లను అధ్యక్షులుగానో, సభ్యులుగానో ప్రైదరాబాదు ప్రభుత్వం నియమించుచుండెడిది. అందువల్ల వారు డబ్బు వసూలు అయ్యేటట్లు చూచేవారు. కాని ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడినవెంటనే ఒక జి. ఓ. తో ఆ కలెక్టర్సును తీసివేశారు. అందువల్ల వారు ఇప్పుడు ఆ కాలేజీల విషయంలో ఎలాంటి శ్రద్ధ తీసుకొనుటలేదు. అలా తీసివేయుటకు కారణమేమిటో నాకు అర్థంకావడంలేదు. ప్రతి కాలేజీక మిటిలోనూ బాధ్యతగల ఉద్యోగస్థులు ఉండుట చాలా అవసరమని నేను భావిస్తున్నాను.

ఈ మధ్యకొంతమంది స్వార్థపరులు ప్రాంతీయ వాదాన్ని బలపరచేవారు తెలింగాణావారికి అన్యాయాలు జరుగుతున్నవని ప్రచారం చేస్తూ వచ్చారు. ఈ వాదాన్ని ప్రజలలోకి తీసుకువెళ్ళుట మంచిదికాదని నేను భావిస్తున్నాను. ఉద్యోగుల విషయములో అక్కడివారికి, ఇక్కడివారికి మధ్య కొన్ని భేదాభిప్రాయములు ఉండి ఉండవచ్చును. దానిని ప్రభుత్వం గుర్తించి ఈ మధ్యనే ఛీఫ్ సెక్రటరీ అధ్యక్షులుగా ఒక కమిటీని వేసినట్లు పత్రికలలో చూచినాము. అది చాలా ఉచిత వద్దతే. కాని అందులో ఒక ఛీఫ్ సెక్రటరీ, ఇద్దరు తెలింగాణా సెక్రటరీలు మాత్రమే ఉన్నారు. వీరితోపాటు అనుభవం గల కొంతమంది రిటైర్డు ఉద్యోగులు, ఎన్నుకోబడిన కొంతమంది శాసనసభ్యులు కూడా ఉన్నట్లయితే కొంతవరకు ప్రజల అపోహలు దూరమగుటకు వీలుంటుంది. వారు ప్రజలకు నచ్చచెప్పగల స్థితిలో ఉంటారు. కాబట్టి ఈ విధంగా ప్రై వవర్ కమిటీని extend చేయాలని నేను మీదవారా మంత్రివర్గాన్ని కోరుతున్నాను.

వికాలాంధ్ర స్థాపనానంతరం మంత్రిగారికి ఇచ్చిన కాగితం కలెక్టరు దగ్గరకు వచ్చుటకు దాదాపు ఆరు మాసాలు వదులుతున్నది. Madras System of Administration కంటే, ఇంతకుముందు ప్రైదరాబాదు రాష్ట్రంలో ఉన్న బాంటే వద్దతే చాలా బాగుండేది. మంత్రిగారికి ఒక కాగితం ఇస్తే వారం రోజులలోపలనే కలెక్టరు దగ్గరకు వచ్చేది, శాసనసభ్యులు పంపిననూ వాటికి ఎక్స్ లెడ్జిమెంటు రావడంలేదు. వాటిపై ఏమీ చర్యలు తీసుకుంటున్నారో తెలియదు. అందువల్ల గందరగోళం లేకుండా office procedure లో కొన్ని మార్పులు తీసుకురావాలని ప్రభుత్వమును కోరుతున్నాను.

Home Department, P. W. D., Excise Department లలో corrup-
tion చాలా ఎక్కువై పోయినది. ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువచ్చినా వారు ఏమీ
చేయలేని స్థితిలో ఉన్నట్లు కనబడుచున్నది. పోలీసువారు రక్షకభటులుకాక
భక్షకభటులుగా తయారై నారు. ఏ గ్రామానికి వెళ్ళినా గొట్టెలు, కోళ్ళు, గుడ్డు
తెమ్మని ప్రజలను హింసించుచున్నారు. ముఖ్యంగా పోలీసు డిపార్టుమెంటులోని
ఈ అవినీతిని తొలగించాలని మనవిచేయుచున్నాను.

* *Sri V. K. Naik (Sultanbazar)*: Mr. Speaker, Sir. I rise to
support the Appropriation Bill presented today by our hon. Finance
Minister.

It is a fine augury that since the advent of the new State
we have converted ourselves from a deficit State to a surplus
State. I congratulate the hon. Finance Minister. As I said last
year, from borrower's budget, he has now come to a domestic
budget wherein he has cut the cloth according to his needs.
In public finance one has to see whether he gets at an ex-
penditure or at an income. In the discussions we had last year
and in the discussions we were having throughout the Budget
Session this year, we have noticed that every hon. Member
who spoke either from this side or that side has brought to the notice
of the Government that there are pit-falls and shortcomings.
Instances have been quoted that in agriculture, in education, in
industry—every where and in every sphere—there are shortcomings
and pit-falls in the budgetted items. It is here we have to improve
upon. As we have seen already, in agriculture there was a figure of
Rs. 104 lakhs and the amount spent is only about Rs. 53.33 lakhs.
Similarly, in Education in Telangana budget Rs. 47 lakhs have
been saved. These are the shortcomings. What do the Government
tell us? They tell us that in the administration they are not able to
cope up with the demands that have been passed here. We have to
tone up administration. Recently, we have seen from the debates in
Parliament that a Central Minister has said that there is no co-
ordination amongst the departments. To bring about co-ordination,
he has suggested a Committee. Similarly, to follow up the decisions
of the Assembly here, I suggest that there must be a Standing
Committee of five or six M. L. As. with the Secretary as the Conve-
nor, to see that all this co-ordination is brought in time so that
there shall be no such complaint hereafter. I would suggest this to
the hon. Minister for Finance for consideration. I expect that, as has
been suggested in the Parliament and as has been the experience

in other State Legislatures, he would agree that Standing Committee of this type would help the Legislative proceedings and also reduce the burden of the Government, specially of the hon. Ministers.

Sir, coming to the short-falls again, what is the public looking at? They look at the hon. Education Minister to know the policies on education. Did he announce any policy on the matter of education? Did the Government announce any policy on industrial matters—either about private sector or public sector? We have seen in the bilingual State of Bombay, the Education Minister has announced a policy that for children of the ages between 6 to 11 years, there will be compulsory free education. We have not enunciated any such policies, nor have we gone to the stage of enunciation as to what our policies would be hereafter; or according to this policy our expenditure would be so much and we have to bring up our income sources to meet that expenditure. We have already passed some amendments to the Taxation Bill. While speaking on the Demands and also in my last year's budget speech, I said taxes can be taken. But the principles of taxation tell us that while we tax the people we must also give them all the social advantages that are required by them. What is happening here? Many amending bills of taxation have been brought in. One of such Bills is regarding taxation on transport. I said that through this Bill the tax is increased by leaps and bounds. Only the other day, a Deputy Minister in the Central Government has said that taxation on transport is such that it should be integrated. He is thinking of bringing uniformity of rates throughout the States and possibly our Government also will co-operate with them when such a policy is enunciated. We think that the burden or incidence of taxation is only on a section or sector of the people. But it is not so. The objective of taxation is lost when it is shifted to the masses, and therefore it goes against the object of taxation. My main ambition is that taxes should be reasonable. The hon. Finance Minister said that within three or four years he would go upto Rs. 100 crores and that people must be ready to pay the taxes. In other words, he feels that people should be ready for further taxation. Bygone are the days of *laissez faire*. But let us also be told that such and such are the policies of Government regarding Education, regarding Industries, regarding Planning and so on. On the one hand we are told that within three or four months the Government are spending away our revenues and on the other hand we are asked to intensify the Small Savings Scheme.

Lastly, Sir, I congratulate the hon. Finance Minister for having given us a surplus budget on account of the sum of Rs. 4 crores that we got from the Centre. As he is going to the Centre as the

Minister for Economic Affairs in the Ministry of Finance, I wish he gives us some of the benefit of the Finance Commission's recommendations which we have not got here. In his budget speech, the hon. Finance Minister has referred to these recommendations of the Finance Commission. I am sure the hon. Finance Minister will help us in the location of some heavy industries in the State which we are anticipating. Not only that, I think he will help us in bringing about all round prosperity to the State of Andhra Pradesh which has been his cherished ambition all these sixteen months.

Thank you, Sir.

*శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాస్ : అధ్యక్షా, గోపాలరెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ బిల్లును నేను సంపూర్ణముగా బలపరుస్తున్నాను. వారు ఆంధ్రదేశమునకు ఎంతో సేవచేశారు. ఈనాడు వారు కేంద్రప్రభుత్వములో ముఖ్యంగా వెళ్ళటం ఆంధ్ర జాతికే గర్వకారణము. అది ఆంధ్రజాతి భవిష్యత్తుకు ఎంతగానో ఉపయోగ పడగలదని ఆశిస్తున్నాను. ఆంధ్రదేశములోని ప్రతి అంగుళములోని పరిస్థితులు వారికి తెలుసు. ఢిల్లీప్రభుత్వములో వారి పదవిని వినియోగించుకొని "ఆంధ్ర దేశమునకు అప్పు ఇచ్చినా బాధలేదు, ఇచ్చట కావలసినన్ని నదులు, ఖనిజములు ఉన్నవి. తీసుకొన్న అప్పును వారు తీర్చగలరు" అని సంతోషరెడ్డిగారి ప్రభుత్వము లోనే మనకు కావలసిన సహాయము వారు తప్పక చేస్తారని వారు ఆంధ్రజాతి కల్చరల్ ఎమబాసిడర్ గా ఢిల్లీలో ఉండి మన జాతిని పాచ్చి స్థితిలోనికి తీసుకు వస్తారని ఆశిస్తూ భగవంతుడు వారి కా అవకాశమును కల్పించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

ఈ 10 సంవత్సరములలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమములను సాధించినది. ఏదేశము సాధించలేనిది మనదేశం సాధించినది. కాని ఏ లోటునుచూచి శత్రువులు మనలను దుష్ప్రేత్తి పోస్తున్నారు అనే విషయము గురించి మనం ఆలోచించవలసివుంది. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్స్ లో మార్పులు తీసుకురావంతకాలము పనులు సక్రమంగా జరుగవని మంత్రులు గుర్తించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రజాస్వామ్యమును సృష్టించుకొని దానికి అనుగుణ్యముగా ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెట్ అప్ లేనప్పుడు ప్రజలలో అసంతృప్తి కలుగుతుంది. అధికారంలో ఉన్న పెద్దలు పరిపాలన విధానమును సక్రమముగా నడవలేకపోతున్నారని నేను నిందించటంలేదు. వేగముగా administrative set up ను మార్చాలని మనవిచేస్తున్నాను. అభివృద్ధి కార్యక్రమములు జరగటం లేదని ప్రజలు నిందించటంలేదు. కాము పెట్టుకొన్న పిటిషన్ గురించి మూలమే తనుకు తెలియటంలేదని బాధపడుతున్నారు. కనీసం 6 మాసాలకొకసారి నా

చాటి విషయం ప్రజలకు తెలియచేస్తే ప్రజలలో బాధ ఉండదు. ఈ ఆలస్యము వల్లనే కరప్షన్ కూడా ఎక్కువవుతున్నది. దీనివల్లనే ఫిల్లిలో ఒక ముంద్రా దొరికాడు. ప్రతి జిల్లాలోను అనేక ముంద్రాలు ఉంటారు. ఈ లోటును ప్రభుత్వము సరిదిద్దుకోకపోయినట్లయితే ప్రమాదానికి దారితీస్తుంది. ప్రతి పక్షమువారు గాని, ఇతరులు కాని దీనిని సాకుగా తీసుకొని ప్రభుత్వముపై దుమ్మెత్తిపోయటానికి అవకాశము ఉంటుంది. ప్రతి జిల్లాలోను Public relation officer ను నియమించాలని దానికొరకు అయ్యే ఖర్చును ప్రతి పిటిషన్ కు ఒక్క రూపాయ వసూలుచేయాలని నేను బడ్జెటు ఉపన్యాసములోనే చెప్పి నాను. మా జిల్లాలో ఎక్స్పెరిమెంటు చేయండని మీ ద్వారా మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను.

మాది కరువు ప్రాంతము. అచ్చట పంటలు పండే పోయి ప్రజలు అందోళన పడుతున్నప్పుడు ఫిబ్రవరి 20 తేదీన 5 లక్షలను ప్రభుత్వము వంపిస్తే “మేము దాని క్రింద ఖర్చుపెట్టము. ఇతరత్రా ఖర్చు పెట్టటానికి, మాకు అవకాశం ఇవ్వవలసినదని రెవెన్యూ బోర్డుకు కలెక్టరేట్ వ్రాసినది.” దానివల్లనే ప్రజలలో ఆందోళన ఎక్కువైనది.

ఇది కేవలం ఉద్యోగస్థులు చేస్తున్న తప్పు అనను. ఈ రోజు కాంగ్రెస్ పరిపాలన సాగిస్తోంది. మంత్రులు ఎంతమందివారు అయినప్పటికీ పరిపాలనా యంత్రాంగం వలన, విమర్శలకు గురికావలసి వస్తున్నది. మా జిల్లాకు సంబంధించిన రెడ్డిగారు వచ్చారు. రెవెన్యూమంత్రి వెంకట్రావుగారు వచ్చారు. అయిదు లక్షల రూపాయలు కాంక్షన్ చేసి అన్ని చెరువులూ మరమ్మత్తు చేయమని చెప్పారు. అవసరంవస్తే ఎంత అయినా ఖర్చుపెట్టమని చెప్పారు. అలా చెప్పినప్పటికీ ఉద్యోగస్థులు మార్చి 31 వ తేదీ వరకు కరస్పాండెన్సులో పెట్టి, ఆ పైకం ఖర్చుపెట్టలేమని చెప్పారు. రెవెన్యూ మంత్రిగారు ఆ సరియా చూచారు కాబట్టి “ఏమైన సరే ఆ డబ్బు ఖర్చుపెట్టి పనిచేయవలసినదే” అని శులిగ్రాం ద్వారా ఆర్డర్లు పంపించారు. ఈ విధముగ ఆటంకాలు వస్తూంటాయి. ఇది ఒక వర్తిక్యులర్ ఉద్యోగస్థుడు చేస్తున్నది కాదు. అసలు ఆ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ స్ట్రక్చరులోనే పొరపాటు ఉంది. అందులో మార్పు తీసుకొనిరావాలి. రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు ఒక్క కాగితానికి ఆరు మోసాలు పట్టనవసరంలేదు.

ఈ సంవత్సరం మనది సర్ప్లస్ బడ్జెట్టు. కాబట్టి కొత్త వస్తువుల ఏమీ చేయనవసరం లేదు. సరియైన కమిటీలు వేసి అనుకొన్న కార్యక్రమం, ఆలస్యం లేకుండా సక్రమంగా జరిగిపోయేట్లు చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై యున్నది. అడ్మినిస్ట్రేషన్ ను ఏ విధముగా సరిదిద్ది, సమన్వయపరచగలము.

అన్న పద్ధతినీకూడ ఆలోచించాలి. నిజంగా ఈ ప్రభుత్వాలు ఈనాడు చేసినన్ని ఘనకార్యాలు ఎవరూ చేయలేదు.

శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు ఆంధ్రజాతికి కల్చరల్ ఎంబాసిడర్ గా ఢిల్లీలో ఉండి, ఆంధ్రదేశం యొక్క గౌరవ ప్రతిష్ఠలు పెచ్చు చేయాలని ఆశిస్తూ, భగవంతుడు వారిని కాపాడాలని కోరుతున్నాను.

* శ్రీ కె. సీతయ్యగుప్త (ముషీరాబాద్): అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లును హృదయపూర్వకంగా సమర్థిస్తున్నాను. వికాలాంధ్ర కావాలని ఎంతో కాలంగా వాంఛించిన వాళ్ళలో నేను ఒకణ్ణి. వికాలాంధ్ర అయిన తరువాత తెలంగాణా చాలవరకు అభివృద్ధి పొందునని ఆశించాము. మన బడ్జెట్టులో డిఫిసెట్టుపోయి సర్వస్వం అవుతుందనికూడా అనుకొన్నాము. అలాగే ఆర్థిక మంత్రిగారు ఈ సంవత్సరం మిగులు బడ్జెట్టును చూపించారు. చాలా సంతోషం.

కాని 1957-58 ఎస్టిమేట్సు ప్రకారం రెవిన్యూ 9484; రివైజ్డ్ 9721; తెలంగాణాలో 1958-59 కు 2897; రివైజ్డ్ 2074; 1957 కంటే 1958 లో తెలంగాణాలో 323 తక్కువ. ఆంధ్రకు 540 ఎక్కువ. ఇంత తేడా ఉన్నది. ఆంధ్రకు ఎక్కువగా ఉండడం మంచిది కాదు అనను. కాని ముఖ్య మంత్రిగారు, ఆంధ్రలో ఎక్కువగా ఉన్నదానిని తెలంగాణాలో వినియోగించుకోవచ్చునని నెలవిచ్చారు. ఎంతోమంది సభ్యులు చెప్పినట్లు నిజంగా తెలంగాణా చాలా వెనుకబడియున్నది. ప్రతి తాలూకాకు ఒక్కొక్క మైస్కూలు అయినా ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. కాబట్టి ఈ తేడాలో కొంత భాగాన్ని తెలంగాణాకు ట్రాన్స్ ఫర్ చేయమని ఆర్థికమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. కేపిటల్ అక్కౌంట్సులో తెలంగాణాకు 1957-58 లో 941; రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్సు 819; యిప్పుడు 795 ఉన్నది. ఇంత shortfall ఎందుకు వచ్చిందో తెలియలేదు. 122 లక్షలు ఎందువల్ల short fall వచ్చింది? ఏలోపంవల్ల వచ్చిందో ఆర్థికమంత్రిగారు చెప్పలేదు. ఆ వివరాలు చెప్పినట్లయితే, దానికి సరియైన suggestions యిచ్చేవారము.

ఇప్పటికే పన్నులు చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయి. మధ్యరకం మనుష్యులు ఆ పన్నులు భరించలేకపోతున్నారు. పైగా ఇంటిగ్రేషన్ చేరుతో, taxes ఏకీకరణ పేరుతో పరోక్షంగా ప్రత్యక్షంగా పన్నులు పెంచారు. ఇంకను పెంచడానికి సిద్ధంగా యున్నట్లు చెబుతున్నారు. Single point taxation ను మన మందరం ఒప్పుకున్నాము. దానిని అమలులోకి తెచ్చినట్లయితే, అంత బాధాకరంగా ఉండదు. దానిని త్వరలో అమలులోకి తెవలసందని కోరుతున్నాను.

మన ప్రభుత్వం, మద్రాసు, యింకొక స్టేట్ ప్రభుత్వం తప్ప మిగతా ప్రభుత్వాలన్నీ ఆహారపదార్థాలపై పన్ను రద్దు చేశాయి. దానివల్ల ఆయా ప్రభుత్వానికి కొంత నష్టం వచ్చినప్పటికీనీ, సామాన్య ప్రజానీకం ఎంతో సంతోషిస్తున్నది. మధ్యరకం ప్రజలు యిప్పుడు ఎంతో శాధవడుతున్నారు. అందుచేత మిగతా ప్రభుత్వాలనే మనం కూడ ఈ విషయంలో అనుసరించినట్లయితే బాగుంటుంది. మధ్యనిషేధాన్ని యిక్కడకూడ పెట్టినట్లయితే బాగుంటుంది. కాబట్టి ఆ విషయమై ఆలోచించమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. దీనివల్ల ప్రభుత్వానికి పెద్ద నష్టం ఏమీరాదు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం శాయశక్తులా ప్రయత్నించి మధ్యనిషేధాన్ని అమలులో పెట్టవలసినదిగా కోరుతూ, అధిక మంత్రిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వంలో మంత్రిగా వెడుతున్నందుకు వారికి ప్రత్యేకమైన అభినందనలు తెలియజేస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ బద్దం ఎల్లారెడ్డి (బుగ్గారం): అధ్యక్షా, బడ్జెటు ప్రతిపాదనలమీద జరిగినటువంటి చర్చలకు మంత్రివర్గులు సమాధానాలు యిచ్చారు. వాటిని అన్నిటిని పరిశీలించిన తరువాతకూడ ఏమీ సంతృప్తికలగడం లేదు. ఎందుచేతనంటే యే విషయంలోకూడ, మనం ఒక నిర్ణీతమైన విధానాన్ని అవలంబించి, ముందుకు సాగుచున్నాం అనే నమ్మకం కలుగడంలేదు. అది నాకే కాదు. చాలమందికి కలిగిన అభిప్రాయం. ఇప్పుడే కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యులుకూడ అదే అభిప్రాయాన్ని వెల్లడించారు. ఒక నిర్ణీతమైన విధానం ఉన్నప్పుడు మనం సక్రమమైన పద్ధతిలో ముందుకు సాగడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

నిర్ణీతమైన విధానం ఉన్నప్పుడే ఒక ప్లానుప్రకారం మన సమాజాన్ని ముందుకు తీసుకుపోవడానికి, కార్యకలాపాలను సక్రమమైన పద్ధతిలో సాగించడానికి, అభివృద్ధిని సాధించడానికి వీలుఅవుతుంది. ఆలా లేనప్పుడు అది సాధ్యం కానేకాదు. ముఖ్యంగా ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని అన్నీ ఆలోచిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మన పరిపాలనా యంత్రం సరైన పద్ధతిలో, నిర్ణీతమైన పద్ధతిలో సక్రమంగా సాగుతున్నప్పుడే మన ప్రణాళికలు జయప్రదమవుతాయి. మనం planned economy ని అవలంబిస్తూ, అవసరమైనప్పుడు తగిన మార్పులు చేసుకొనకపోతే, మన కార్యక్రమాలు ఏలా జయప్రదమవుతాయో నాకు అర్థంకావడం లేదు.

ప్రతి సంవత్సరం మనం ఎన్నో ప్లానులు వేసుకొని, వాటికి డబ్బు కేటాయిస్తున్నాము. కానీ ఆ డబ్బు అంతా ఖర్చుకాకుండా కొన్ని Schemes

అమలుజరుగక వాటికి కేటాయించిన డబ్బు "ల్యాపుస్" అయిపోతోంది. ఈ విధంగా ప్రతి సంవత్సరం "ల్యాపుస్" అయిపోతుంటే, మనం ఎన్ని ప్లానులు వేసుకొనిమాత్రం ప్రయోజన మేమిటి? మనం వేసుకొన్న ప్లాను లన్నిటినీ అమలుజరుపుతామనే హామీ ఉండితీరాలి. శ్రీవాసుదేవ్ నాయక్ చెప్పినట్లు, మనం వేసికొన్న plans అన్నీ సక్రమంగా అమలుజరగడానికి, వాటికి కేటాయించిన డబ్బు "ల్యాపుస్" కాకుండా చూడడానికి, ఒక కమిటీని వేయడం ఎంతైనా అవసరం. ఈ విషయాన్ని మంత్రివర్గం అంగీకరించి, దానిని అమలులో పెడతారని ఆశిస్తున్నాను.

పరిపాలనా యంత్రాన్ని రెండు చిక్కులు ఎదుర్కొంటున్నాయి. పూర్వం సామ్రాజ్య పరిపాలనలోని పద్ధతుల ననుసరించి, మన ప్రస్తుత పరిపాలన సాగుతోంది. దానిని మన అవసరాలకు అనుగుణ్యంగా మార్పు చేసుకోవలసి ఉంది. "రేడ్ టేపిజం" కరడుకట్టుకొని ఇంకా సాగుతోంది. దీనిని గురించి కొందరు గౌరవసభ్యులు కొన్ని ఉదాహరణలుకూడా చెప్పారు. ఈ విధానాన్ని మార్పుకోసంతవరకు మనం ఒక్క అడుగుకూడా ముందుకు పోలేము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడినతరువాత, పరిపాలనా యంత్రాంగంలో కొన్ని "ఇంటిగ్రేషన్" సమస్యలు ఎదురై నాయి. ఇవి అనేక రూపాల్లో ఉన్నాయి. Appointments, Promotions, Rules of procedure మొదలైన విషయాలలో ఈ సమస్యలు వస్తున్నాయి. ఆంధ్రలో rules of procedures ఒక విధంగాను, తెలంగాణాలో వేరొకవిధంగాను ఉన్నాయి. Files maintain చేయడం విషయంలో ఆంధ్రా procedure మంచిదని వారు, తెలంగాణా విధానం మంచిదని ఇక్కడివారు, ఆరుమాసాలు గ్రద్దులాడుకోవడం జరిగింది. ఆ ఆరు నెలలు మంత్రివర్గం ఏమీ నిర్ణయం తీసుకొనకుండా, కాళ్ళపైన కాళ్ళు వేసుకొని కూర్చుంది. ఇదేవిధంగా తక్కిన ఆన్ని సమస్యలలోను మంత్రివర్గం ఎట్టి నిర్ణయాలు చేయని కారణంచేత, ఆంధ్ర, తెలంగాణా feelings బయలుదేరాయి. వీటిని ఎవరో రెచ్చగొట్టారని అనడం న్యాయంకాదు. అవి ఉద్భవించడానికి ఆస్కారం ఉండబట్టే, అవి బయలుదేరాయి. వీటిని కొందరు రెచ్చగొట్టి ఉండవచ్చు. ఎవరూ రెచ్చగొట్టలేదని వేసు అవలేచెప్పను. ప్రమోషన్ల విషయంలో అన్యాయాలు జరిగాయని గోలగా ఉంది. వీటన్నిటినీ పరిష్కరించడానికి "గ్రీవెస్సెస్ కమిటీ"ని వేళామని చెబుతున్నారు. కానీ అది ఏ ఏ సమస్యలను ఏవిధంగా పరిష్కరించినో procedure ఏమిటో స్పష్టంగాలేదు. ఇంతవరకు పక్షపాత వైఖరితో జరిగిన promotions విషయమై ఈ కమిటీ ఏమిచేస్తుందని ప్రశ్నిస్తున్నారు. Transfers విషయంలో కూడా

అన్యాయం జరుగుతుంతోదని గోలగాడంది. ఏ విషయంలోను ఆంధ్ర, తెలంగాణాలకు నిర్ణయించిన “రేషియో” ను పాటించడం లేదంటున్నారు. ఇవన్నీ ఈవిధంగా జరుగుతూ ఉండటంవల్లనే “ఇల్ ఫీలింగ్స్” ఏర్పడ్డాయి. వీటన్నిటినీ దృష్టిలో పెట్టుకొని సక్రమంగా పరిష్కారం చేసినప్పుడే భేదాభిప్రాయాలు, “ఇల్ ఫీలింగ్స్” పోయి, ముక్కోటి ఆంధ్రులు ఐకమత్యంతో, ఒకే దృక్పథముతో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సర్వతోముఖాభివృద్ధికొరకు కృషిచేయడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది.

విద్యావిషయకంగా తెలంగాణా చాలా వెనుకబడి ఉంది. మంత్రుల సమాధానాలు చూస్తే తెలంగాణాకు ఇచ్చిన హామీలను వారు పాటించడం లేదని వ్యక్తమవుతోంది. మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ తెలంగాణా కాలేజీలకు ఇంకా ఎక్కువ డబ్బు కావలిస్తే అడగండి, ఇస్తామని చెప్పారు. తెలంగాణాకు ఇచ్చిన హామీలను దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా, మంత్రులు ఈవిధంగా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఇక్కడ అసలు కాలేజీలే తక్కువ. అలాంటప్పుడు వాటి వైన ఖర్చుపెట్టే డబ్బుకూడా తక్కువచేస్తే లాభంలేదు. అసలు తెలంగాణా ప్రాంతం విద్యారంగంలో వెనుకబడి ఉందా? లేదా? అనే విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి.

కొన్ని మొత్తాలను ప్రత్యేకించి, ఇక్కడి Colleges ను స్వాధీనం చేసుకొని ప్రభుత్వమే నడిపాలి. Public Contribution ల మీద ఆధారపడితే, విద్యావ్యాప్తి సక్రమంగా జరగదు. గ్రామాలలో High schools చాల మృగ్యమని చాలామంది చెబుతూ ఉన్నారు. అక్కడి విద్యావ్యాప్తికి కృషిచేయకుండా, “పిండి కొద్దీ రొట్టె” అని, విద్యా మంత్రిగారు నెలవిస్తే అలాంటి సమాధానాల వల్ల, ఇక్కడ మనం ఆత్మ సంతృప్తి చేసుకో గలుగుతామేమో గాని, ప్రజానీకానికిని ఎట్టి విశ్వాసమూ కలుగజేయలేము. అటువంటి సమాధానాలవల్ల మనము ఆశించిన ఫలితాలను సాధించలేమని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి, తెలంగాణాలో విద్యాభివృద్ధికొరకు కొన్ని మొత్తాలు ప్రత్యేకించాలని కోరుతున్నాను.

ఇక ఇప్పుడు, భూములు అమ్మకాల విషయం ఒక పెద్ద సమస్యగా తయారై వది. ఇప్పటినుంచి పాత rules అనుబంధం ఉండవని ప్రత్యేకమైన circular రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు నుంచి పంపడంవల్ల, పేద రైతాంగంలో అనేక చిక్కులు బయలుదేరుతున్నాయి. ఎందుకంటే, జరిగిపోయిన అమ్మకాలు ఇప్పుడు చెల్లవు అనడంవల్ల, అమ్మిన భూస్వామికే లాభం కలుగుతున్నది గాని, పేద రైతులకు ఎవరికీ లాభం కలుగటం లేదని, మంత్రివర్గం గుర్తించాలి. అటువంటి అమ్మకాలను legalise చెయ్యడానికి సరియైన చర్యలు తీసుకోవలసి

ఉంటుంది. అవసరం అయితే చట్టంలో మార్పు తీసుకురావలసి ఉంటుంది. ఇంకా అవసరమైతే, దీనినిగురించి, ప్రత్యేకమైన చట్టం తయారు చెయ్యవలసి ఉంటుంది. దీనిని clue గా తీసుకొని, కొనివటువంటి పేద రైతులకు, మా భూములను మేము, తిరిగి personal cultivation క్రింద తీసుకుంటామని Notice లు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించాలని కోరుతున్నాను.

ఇంకో విషయం ఏమంటే, తెలంగాణాలో ఇదివరకు “జనరా ఫారం లను” ఆధారంగా చేసుకొని, తక్కువ అప్పులు ఇస్తూ ఉండేవారు. కాని, ఇప్పుడు అలాగు ఇవ్వడానికి నిరాకరిస్తున్నారు. ఈవిధంగా అన్యాయం ఎందుకు జరుగుతున్నదని రెవెన్యూ మంత్రిగారిని అడిగితే చట్టంలో ఏదైనా మార్పు తీసుకువచ్చేవరకు నేను ఏమీ చెయ్యలేనని సెలవిచ్చారు. కాబట్టి అవసరమైతే తగుమార్పులు చేసి, ఇదివరకు ఏవిధంగా ఇస్తూఉండేవారో, ఇప్పుడుకూడ అదే విధంగా ఇవ్వాలని కోరుతూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ ఎమ్. రాజేశ్వరరావు (దివి - రిజర్వుడు) : అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం కేంద్రానికి మంత్రిగా వెళ్ళుతూ, మనకు surplus budget సమర్పించిన డాక్టర్ గోపాల రెడ్డిగారిని మనఃపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. ఇదే సందర్భంలో, ఈ Appropriation Bill ను సమర్థిస్తూ, ఒకటి రెండు విషయాలు ప్రభుత్వదృష్టికి తేదలచుకున్నాను.

ఇకముందు ప్రభుత్వానికి కావలసిన డబ్బును సేకరించే విషయంలో, ఇదివరకు వేసిన పన్నులు అన్నీ optimum level లో ఉన్నాయి, కాబట్టి ఇక ముందు మీరు ఏదైనా పన్నులు వెయ్యదలచుకుంటే, విషయాలను దర్బాపు చెయ్యకుండా at random గా పన్నులు వెయ్యకూడదని కోరుతున్నాను. అవసరమైతే రాష్ట్రస్థాయిలో Taxation Committee గాని, లేక standing committee ని గాని వేసి, వారు ఇచ్చే ఫలహాలను పురస్కరించుకొని పన్నులు వెయ్యాలని మనవిచేస్తున్నాను.

ఖర్చుపెట్టే విధానంలో ప్రజలకు కొంత జాధకలిగిస్తుందని చెప్పకతప్పదు. ఎందుకంటే, Estimates Committee వారు ఇచ్చిన రిపోర్టును దృష్టిలో పెట్టుకొనిచూస్తే, ఈ supplementary demands కొరకు మనం మంజూరు చేస్తున్న డబ్బు, దుర్వినియోగము అవుతున్నదని చాలామందికి సందేహం కలుగుతున్నది. ఇప్పటికి మూడు Estimates Committee ల రిపోర్టులు ఈ సభలో మాకు అందించారు. ప్రతిదానిలో కొంత wasteful expenditure ఉన్నదని స్పష్టంగా అర్థమవుతున్నది. కాబట్టి ఈ ఖర్చుపెట్టే విషయంలో ప్రభుత్వము తగు జాగ్రత్త

వహించాలని పాఠశాలిక చేస్తున్నాను. 1955 లో గోపాలరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు, మొట్టమొదటిసారిగా పార్లమెంటులో ఉన్న సాంప్రదాయాన్ని పురస్కరించుకొని ఈ estimates committee ని వేశారు. అది చాల ఉపయోగకరంగా ఉంటుందని మేము కూడా భావిస్తున్నాము. కాని దానితో పాటు వారు ఇస్తున్న సలహాలను పాటించినప్పుడే, దానియొక్క usefulness మనకు కనబడుతుంది, లేకపోతే ఇది కేవలం ఒక పేపర్ మీద వేసినటుంటి కమిటీ అని భావించవలసి ఉంటుంది.

ఇక, రెండవ విషయం ఏమంటే, శాసనసభలో నాకు అవకాశం దొరికినప్పుడల్లా, ఈ services-re-organization గురించి, administrative set-up గురించి, మాట్లాడినప్పుడు, ఈ విషయాల గురించి నేను ఒక్కడినే మాట్లాడుతున్నానేమోనని అనుకునేవాడిని. కాని, చాలామంది సభ్యులు ఈ విషయాలే ఎక్కువగా మాట్లాడుతుంటే, నా వాదన ఎక్కువగా బలపడుతున్నదని, నేను సంతోషిస్తున్నాను. వీటి విషయంలో ప్రభుత్వము ఏదో ఒక కమిటీని వెయ్యదలచుకున్నదని అంటున్నారు. ఈలాగ కమిటీలను వేసినందువల్ల ఏమి ప్రయోజనం ఉంటుందో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఏలాగో, ఇప్పుడు, ఎకానమి కమిటీ అని బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి అధ్యక్షతన ఒక కమిటీ వేసినప్పుడు, దాని terms of reference లను కొంచెం విస్తృతం చేసి, ఈ విషయాలను వారికే వదిలేస్తే, కొంతవరకు ఉపయోగ పడుతుందని భావిస్తున్నాను.

పోతే, తెలంగాణా, pay scales and service conditions విషయంలో, వారికి, ముందు మనం ఇచ్చిన హామీలను నెరవేర్చడంలేదని, కొన్ని అరోపాలు వింటున్నాం. వీటిలో సత్యాసత్యాలు ఏలాగు ఉన్నా, ఒక్క విషయం మాత్రం ప్రభుత్వానికి మనవిచేయదలచుకున్నాను. అదేమంటే, ఒకేరకమైన పనిచేసే ఉద్యోగులకు, తెలంగాణాలో ఉన్నవారికి ఒక రకమైన scales, అటు అంధ్రలో ఉన్నవారికి మరొక రకమైన scales ఇవన్నీ చూస్తూ ఉంటే, ఒక్కొక్కసారి, మనం Constitutional Provisions కు వ్యతిరేకంగా నడుస్తున్నామేమో అని అనిపిస్తుంది. Article 99 (b) లో, equal pay for equal work అని స్పష్టంగా ఉన్నది. ఇవన్నీ direct principles of State policy లో ఉన్నప్పటికీ, వాటిని enforce చెయ్యవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద ఉన్నదని గుర్తించాలి. అంతే కాకుండా, Articles 14, 15 (1), 16 (2), ఈ మూడింటిని, సమన్వయంచేసి చదివితే, ఒకే రకమైన పని చేసేవారికి, ఒకేరకమైన జీతాలను ఇవ్వకుండా, వారిని discriminate చేస్తే, అసలు, fundamantal rights కు వ్యతిరేకంగా ఉంటుందని స్పష్టంగా ఉన్నది. కాబట్టి, ఈ విషయాన్ని పునరాలోచించి, తెలంగాణాలో ఉన్న pay scales ను తగ్గించకుండా, అక్కడనుంచి వచ్చినవారి జీతాలు

ఇక్కడ ఉన్న standard కు ఎక్కించకపోతే, Constitutional aspects ను మనం పదుర్కొవలసి వస్తున్నది, గనుక, ప్రభుత్వం వీటివిషయంలో ఆలోచించాలని మనపిచ్చేస్తున్నాను.

ఇక Local Administration సందర్భంలో, పంచాయితీలకు, ఎక్కువ అధికారాలను ఇవ్వాలని మంత్రిగారు అన్నందులకు, నేను చాల సంతోషిస్తున్నాను. ఎక్కువ Jurisdiction తో, ఒక జిల్లాబోర్డు ఉండేదానికంటే, small units గా చేసి, ఎక్కువ అధికారాలను ఇస్తే బాగుంటుందని, మంత్రిగారు అన్నారు. Civil, criminal అధికారాలుకూడ, వారికి ఇచ్చేసర్పాటు ప్రభుత్వం చేస్తుందని అన్నారు. ఇప్పటికే, పంచాయితీలకు కొన్ని ఉన్నాయి. వాటిని ఇంకా కొంచెం విస్తృతముచేస్తే బాగుంటుందని నేను అనుకుంటున్నాను. ఈ పంచాయితీలను ఆర్థికంగా ప్రైవేటీసుకురావడానికి, స్వయంపోషకం కావడానికి, మనం పవిత్రంగా, వాటిని చక్కబరచడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నామనే విషయం, కొంచెం సంశయంగా ఉన్నది. ఈ మధ్యన, Inter-State Panchayats Conference లో కొన్ని సిఫారసులు చెయ్యబడ్డాయి. 1950 పంచాయితీ చట్టంలోకూడ 12% of land revenue ను, అక్కడ జనాభానుబట్టి, పంచాయితీలకు పంచాలని స్పష్టంగా నిర్దేశించబడింది. అదేవిధంగా పంచాలని, conference లో కూడ, ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం చెయ్యబడింది. కాని మన దురదృష్టవశాత్తు, ప్రభుత్వం ఆవిధంగా పంచడంలేదు. అంతేగాక, ఆ విషయంలో మేము ఏమీ ఆలోచించడంలేదని, మంత్రిగారు సెలవియ్యడం చాలా విచారకరంగా ఉన్నది.

తర్వాత land revenue collection విషయంలో statutory గా పంచాయితీలకు కొంత పర్సెంటు యివ్వవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. కనుక మనము ఈ land revenue collections కూడా వారికే యిచ్చేటట్లయితే ఇందులో కొంత saving అవుతుందని ఇదివరకు రెండుమూడు సార్లు సూచన చేశాము. ఇది మా ఆలోచనలో లేదని అన్నారు. కాని ఈ విషయాన్నిగురించి మరి పునరాలోచన చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. Road Transport విషయంలో ఇప్పుడు nationalisation తీసుకొచ్చారు. ఈ principle ను అందరూ ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించినాము. ఇందులోకూడా ఒక constitutional difficulty ఉన్నదనుకుంటాము. ఇప్పుడు కార్పొరేషన్ యొక్క status ఏమిటి? ఇందులో Central Government కు shares ఉన్నవి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వముకు shares ఉన్నవి. ఇంకా private shares కూడా ఉన్నవోపమానాకు తెలియదు. కాని ఇప్పుడు damages ఏమైనా కలిగినట్లయితే ఎవరిమీద దావా వేయాలి? సెంట్రల్ గవర్నమెంటుమీదనా లేక రాష్ట్ర ప్రభుత్వమీదనా? అందుచేత కార్పొరేషన్

అనేదానిని పెట్టినపుడు ప్రత్యేకమైన Statute తీసుకరావాలి. దీనికి ఒక separate entity యివ్వకపోతే ఇందులోకూడా కొన్ని చిక్కులు వస్తాయని పిస్తుంది. ఇప్పుడు Nationalised transport తెలంగాణాలో ఉన్నది. ఆ చట్ట ప్రకారము మనము చేస్తామనుకున్నట్లయితే ఆ చట్టాన్ని ఆంధ్ర ప్రాంతానికి వర్తింపజేసినట్లుగా ఎక్కడా లేదు. మన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలోపున్న Vehicles Act ను సవరించినట్లు కనపడడము లేదు. వీటిని రెంటిని సమన్వయము చేయకుండా మీరు nationalise చేసినట్లయితే ఇందులో కొంత చిక్కు వస్తుందని, ప్రభుత్వము దీనిని జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. Social welfare కు సంబంధించినంతవరకూ ఒక్కటే వారికి నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇంతవరకూ ప్రభుత్వము అవలంబించిన policies ను చూచినట్లయితే ఇవి untouchability ని remove చేయడానికి ఉపయోగ పడడములేదు. Segregation ఎక్కువ చేస్తున్నామనే అభిప్రాయము స్పష్టంగా కనబడుచున్నది. అంతర్ రాష్ట్ర హరిజనశాఖ మంత్రులందరు ఢిల్లీలో confernce పెట్టినపుడు వారు స్పష్టంగా చెప్పారు. Separate గా హరిజన హాస్టల్స్ పెట్టడము separate house-sites యివ్వడము, యివన్నీ చూచినట్లయితే segregation కు తోడ్పడుతాయే తప్ప మనము ఆశించిన లక్ష్యాన్ని మాత్రము అందుకోలేక పోతున్నామని తోడపడుతుంది. 1956 సంవత్సరంలో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు ఒక కమిటీని వేశారు. ఇందులో భగవంతురావుగారు మెంబర్ గా ఉన్నారు. నేనుకూడా అందులో మెంబరుగా ఉన్నాను. ప్రగడ కోటయ్యగారు మెంబర్ గా ఉన్నారు. ఈ విషయాలన్నీకూడా మేము జాగ్రత్తగా ఆలోచించి segregation ను తగ్గించేట్లుగా ఉండాలని, ఆ విధంగా రూపొందించాలని నూచన చేశాము. ఆ report ప్రభుత్వము దగ్గర ఉన్నది. కాని ప్రభుత్వము యంతవరకూ దానిని ఆమోదించినదో లేదో తెలియదు. దానిని జాగ్రత్తగా ఆలోచించి అందులో మేము suggest చేసినటువంటి Statutory Board ను ఒక దానిని మీరు create చేసినట్లయితే ఈ డబ్బుతా ఏ మంత్రిగారో, ఏ కూర్మయ్యగారో వంచుకున్నారని కరపత్రాలలో వేయడానికి అవకాశ మివ్వవలసిన అవసరములేదు. ఈ Statutory Board ను పెట్టినట్లయితే ఆ డబ్బును ఏ విధంగా ఖర్చుపెట్టాలనేది చూస్తారని ఆశిస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. సుబ్బారావు (హిందువులు - జనరల్) : అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రి గారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. దీనికి కారణాలు మూడున్నవి. (1) ఆంధ్ర దేశంలో పన్నులమంత్రి అని పేరు సంపాదించినా ధైర్యసాహసముతో పన్నుల వేసి ఆంధ్రప్రదేశ్ గౌరవప్రతిష్ఠలను నిలిపి ఆర్థిక అంతస్తును పెంచి బాలారిష్టములను దూరముచేసి అష్టమ ఆదాయ వ్యయపట్టికను సమర్పించి ఎక్కువ ఆదా

యాన్ని చూపించినందుకు ముఖ్యంగా వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. (2) ఆర్థిక వ్యవహారాల మంత్రిగా వారు ఢిల్లీకి పోవడము మన ఆంధ్రుల అదృష్టమేనని అందరు చెప్పినారు. నిశ్చయము. వారు ఆర్థిక వ్యవహారాలలో ఆరితేరినవారు. కనుక వారు అక్కడికివెళ్ళి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్థిక వ్యవహారాన్ని మనస్సులో పెట్టుకొని ఒక్కసారి ఆదృష్టి ఇటునిలిపి యీ ఆంధ్రదేశాన్ని మరింత అభివృద్ధిచేసేదానికి భగవంతుడు వారికి శక్తిసామర్థ్యాలు యిస్తారని చెప్పి నా ఆశీర్వాదములు. (3) ఇక ఆంధ్ర తెలంగాణా విషయమై చర్చ యీ సభలో చాలసార్లు వచ్చింది, ఈ విషయాలలో జోక్యము కల్గించుకోకుండా ఉండేవారికి 1, 2 విషయాలు తెలియజెప్పవలసిందిగా వారిని కోరుచున్నాను. ఆంధ్ర తెలంగాణా సఖ్యత ఏర్పరచేదానికి చేసినటువంటి సలహాలు ఏవి ఉన్నవో వాటిని చెప్పవలసి యున్నది. ఆంధ్ర తెలంగాణాలు ఏకమౌతవనే సందర్భము వచ్చిన రి మాసాలకు ముందు ఎన్నో appointments తెలంగాణాలో వారిని confirm చేశారు. తెలంగాణా ఉద్యోగస్థులకు మీరంతా temporary కాదు, మీరు permanent చేయబడినారని వారికి చెప్పినారు. ఈ విషయంకూడా సభ్యులకు తెలియజేయవలసి ఉన్నది. Integration లో ఉద్యోగాలలో కాకుండా promotions లో కూడా 2:1 నిష్పత్తి వారికిచ్చినట్లయితే ఆంధ్రప్రాంతము లోని ప్రజలకుకాని తెలంగాణా ప్రాంతపు ప్రజలకుకాని ఎక్కడా చిక్కురా కుండా అంతా సరిపోతుంది. తెలంగాణా ప్రాంతములో తెలంగాణావారికి వారి నిష్పత్తినిబట్టి వారికి ఎంత promotion రావలెనో అంత వారికివ్వండి. వాండ్ల యోగ్యతనుబట్టి వారి శక్తి సామర్థ్యాలనుబట్టి ఆటలినే ఆంధ్రలో వుండేవారికి రెండు నిష్పత్తిని అనుసరించి వాండ్లకు కావలసిన promotions యిస్తే బాగుంటుంది. ఇక పద్దల విషయమై మూడు సార్లు ఇప్పుడు చర్చ జరిగింది. ఇయ్యది పూర్వపు సాంప్రదాయమే. ముమ్మాటికి మేము ఒప్పు కుంటామనేటటువంటి విషయము. మూడు సార్లు చర్చలు జరిగినాయి. 40 దినములు అవకాశమిచ్చినారు. త్రికరణ శుద్ధిగా ఒప్పుకొన్నాము. ఏకగ్రీవంగా ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు ఒప్పుకొన్న తర్వాత యావన్మంది సభ్యులు యీ పద్దల విషయంలో శ్రద్ధాభక్తులతో తమ తమ ప్రాంతాలకు పోయి దానిని చక్కగా ప్రచారము చేయవలెను. ఎక్కువ సంఖ్యాకులు ఒప్పు కున్నారు గనుక యీ సాంప్రదాయాన్ని ప్రజలు, సభ్యులందరు కూడా అనుసరించవలసిందని నేను ప్రార్థిస్తున్నాను. ఇక విద్యా పద్ధతు 12 కోట్ల రూ. లు ఖర్చు పెట్టబడుతుంది. ఇందులో 6 కోట్లు ప్రాథమిక విద్యకు ఖర్చు పెట్టబడుతుంది. ఆంధ్ర ప్రజలను నితివదితులుగా చేయడానికి యీ ప్రాథమిక విద్య బాగుగ తోడ్పడుతుంది. మహాత్మాగాంధీగారు ప్రజలను బుద్ధిమంతులుగా చేయడానికి

బలవంతులుగా చేయడానికి భాగ్యవంతులుగా చేయడానికి అవసరమైనటువంటిది జేసిక్ విద్య అని చెప్పారు. కాని ప్రభుత్వము యీ విద్యావిధానములో ఎందుకు చిన్న చూపుచూస్తున్నదో నాకు అర్థము కావడములేదు. నమ్మక మున్నట్లు నటిస్తారు. జేసిక్ విధానాన్ని పునాదిగా చేసుకొని భద్రంగా చేసుకో దానికి ఆలోచన చేయవలసిందని వారికి మనవి మనవిచేస్తున్నాను. ఇక పోలీసు వద్దకు ఎక్కువగా ఖర్చుపెట్టుచున్నారు. ఏ దేశములోనైనా దేశీయసాంప్ర దాయాలను అనుసరించి జాతీయ పద్ధతిని అనుసరించే పోలీసు ఉద్యోగులుంటేనే పని జరుగుతుంది కాని, అయ్యో పాపము constable కు వయస్సు ఎక్కువైంది, అతనిని S. I. గా గాని D. S. P. గా గాని చేయకపోతే ఎట్లా, అనే భావము ప్రభుత్వము పెట్టుకుంటే ఆ ప్రభుత్వము నశించిపోవడానికి అవకాశముంటుంది. జాతీయ భావాలు కలిగి దేశము నాది అను భావము మనస్సులోపెట్టుకొని బందోబస్తుగా దేశాన్ని నడిపించాలనేటటువంటి యువకులను, నుంచి విద్యా ధికులను, బుద్ధివంతులను direct గా recruit చేయడానికి ఒక cadre తయారు చేసి వాండ్లలో సరియైన పద్ధతిలో పరిపాలనను సాగించవలసిన అవసరమున్నది. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి కావలసినటువంటి I. C. S. officers ను జర్మనీని గెలుస్తా మనే దానికి ముందే తయారుచేసినారు. D. S. P. cadre లో ప్రతిజిల్లాలోను 10 మందిని చక్కనివాండ్లను దేశ హితైష్యులను ప్రజలపై జరుగుచున్న అన్యాయాలనుకాని, ప్రభుత్వంపై ప్రజలు చేసేటటువంటి కుట్రలుకాని తెలిసి కొనేటటువంటివారిని recruit చేసే పద్ధతిలో కొంతడబ్బు ఖర్చుపెట్టవలసిందని ప్రార్థన చేస్తున్నాను. నీటిపారుదల సౌకర్యాల విషయ మున్నది. నీరే ప్రాణా ధారమని తెలుసు, ఏదో ఆతురతతో అన్ని ప్రాంతెట్టలను కట్టించాలనే పద్ధతిలో చేస్తే సరిపోదు. ఆ పద్ధతిలో చాల దుబారా ఖర్చుబోతుంది. S. R. H. R. అని ఒకటి ఉంది. తనకు ఇష్టములేనివారు వచ్చినప్పుడు Soft Rock అంటాడు. తనకు అభిమానమున్నవారు వస్తే అది Hard Rock అని దానికి 10 అంతలు డబ్బు ఇవ్వడంవల్ల యీమాదిరిగా మనదేశములో డబ్బు దుబారాగా ఖర్చుబోతున్నది. కనుక లక్షలు ఖర్చుపెట్టే ప్రతిదానికికూడా ఆ ఇంజనీర్లపై తనిఖీచేయడానికి కఙ్ కమిటీని వెంటనే చేయవలెను, Estimates కమిటీని తెచ్చేదానికి ముందే ఎప్పటికప్పుడు ఖర్చులు ఏలా జరుగుచున్నవనే విషయాన్ని తెలియజేసే టటువంటి కమిటీని చేయవలసిందని నేను ప్రార్థిస్తున్నాను.

ఇక పెట్టుబడులు, పరిశ్రమల విషయం. నేను కుటీరపరిశ్రమలను గురించి చెబుతాను. తెలంగాణాలో పరిశ్రమలను గురించి చెబుతూ హాకా, టూకాలను గురించి చెబుతారు. కుటీర పరిశ్రమలు హాకా పరిస్థితిలోనే ఉన్నాయి. ఎంతో డబ్బు కుటీరపరిశ్రమలకని దేశంలోనుండి తీసుకుని ఆధనాన్ని ఏమి చేస్తున్నారో

తెలియకుండా ఉంది. కుటీర పరిశ్రమల అభివృద్ధికి తగిన పథకం వేసి కుటీర పరిశ్రమలయందు నమ్మికగలిగిన వారిని ఒకరిని మంత్రిగా వేసి కుటీరపరిశ్రమల అభివృద్ధికి కృషిచేయాలని ప్రార్థిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆర్థిక మంత్రిగా బిడ్డెటును ప్రతిపాదించి, Appropriation Bill ను కూడా శాసనసభ చేత అంగీకరింపజేసి, కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ఆర్థిక వ్యవహారాలశాఖా మంత్రిగా వెడుతున్న శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారికి అభివందనాలు సమర్పిస్తున్నాను. వారితో అన్నింటకంటే గొప్ప ఉదారగుణం, వారి liberalism. వారు అందరితోను మందస్థిత ముఖారవిందంతో చాలా ఉత్సాహంగా మాట్లాడగలరు. ఏ నమయంలో కోపంవచ్చినా నిర్వహించుకుని మాట్లాడగలరు. వారు ఆంధ్రుల రూపంగా కేంద్రంలోకూడా ప్రతిబింబిస్తే అదే ఒక గౌరవంగా మనం భావించి సంతోషించవచ్చును. ఆ విధంగా చేస్తారనే ఆశ ఉన్నది; ఆంధ్రులకు పూర్వ సంస్కృతి ఉన్నది చరిత్ర ఉన్నది. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని అత్యంత హుందాతో integrity తో sincerity తో రాష్ట్ర నిర్వహణకు, కేంద్ర నిర్వహణకు కూడా వారు పునాదులు వేస్తారని, ఆంధ్ర జీవితములో నూతనమైన మార్పులు తెస్తారని ఆశిస్తూ వారిని అభినందిస్తున్నాను. దాదాపు Appropriation Bill పూర్తి చేస్తున్నాము. ఈ సమావేశాలను ఎక్కువ ఓపికతో మాకు అందరకు ఉత్సాహమునిచ్చి కార్యక్రమమును నడిపించిన తమకు నా అభివందనములు. Press వారికి, staff కు కూడా నా అభివందనములు సమర్పిస్తున్నాను. మనం అనుసరించే విధానములనుచూస్తే మన ప్రభుత్వం ఫెడరల్ విధానంలో నడుస్తోందనే విశ్వాసం కలుగుటలేదు. ఇప్పుడుఉన్న పద్ధతి ఫెడరల్ విధానం కాదు. కేంద్రప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలమీద పడుతున్నది. ఇది ఫెడరల్ విధానంలో జరుగుతున్నదా, లేదా అని ఇతర రాష్ట్రాలు అలోచిస్తున్నాయి. ఇతర దేశాలుకూడా అలోచిస్తున్నాయి. అమెరికా దేశంలో మొట్టమొదట ఫెడరల్ విధానం అమలులోనికి వచ్చిందని— అధ్యక్షా! తమరే మాచిన్నతనంలో పుస్తకాలద్వారా తెలియపరచినారు. అమెరికాలో 1955 వ సంవత్సరంలో ఫెడరేషన్ విధానంలో మార్పు వస్తున్నదని ఫెడరేషన్ రాష్ట్రాలపై ఆక్రమణ చేస్తున్నదనేభయంతో Inter-Governmental Commission అని ఒకటివేసినారు అందులో The expanding powers of the National Government seemed destined to reduce the States to mere administrative provinces అని చెప్పారు. State and local activities also continue to be reduced అని equally significant is the increased interest in the recognition of the importance of the State and the local Governments as essential

events in an effective federal structure అని కూడా అన్నారు. దీనిని ఉదాహరణగా తీసుకుని శ్రీ సంతానంగారు రాష్ట్రాలలో ఆదాయంతగ్గిపోతున్నది కనుక కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి వచ్చే ఆదాయంలో రాష్ట్రాలకు ఎక్కువ వాటాను ఇవ్వాలని అన్నారు. ఆర్థిక వ్యవహారాల శాఖ మంత్రిగా శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు చెడుతున్నాడు కాబట్టి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్థిక వ్యవహారాలు వారికి బాగా తెలుసును కాబట్టి రాష్ట్రాలకు కేంద్రం నుంచి లభించే ఆదాయం విషయమై ఎక్కువ శ్రద్ధ వహిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. 260 కోట్ల ఆదాయం వచ్చే మొత్తం ఎక్సైజుం కా లలో మనకు రావలసిన వాటా రావడంలేదు. ఈ విషయంలో వారు తీవ్రంగా కేంద్రంలో వత్తిడి చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. క్రిపునూ వచ్చినపుడు కాని కాబితో మిషన్ వచ్చినపుడు కాని కాంగ్రెసు సంస్థ అంగీకరించి రాజ్యాంగ విధానము ఇప్పుడు అమలులో ఉన్న దానికంటే భిన్నమైనది. అప్పట్లో రక్షణ, రవాణా, విదేశ వ్యవహారములకు సంబంధించిన బాధ్యతలను, వాటి నిర్వహణకు అవసరమైన ధనాన్ని, వసూలు చేయగల హక్కును మాత్రమే కేంద్రం తీసుకుని మిగతా విషయాలన్నీ రాష్ట్రాలకు వదలివేయాలని నిర్ణయించారు. దీనిని అమలు జరపడంలో, ప్లానింగ్ దేశవ్యాప్తంగా వచ్చిన తరువాత క్రమంగా రాష్ట్రాలన్నీ కేంద్రం క్రింద administrative units మాత్రమే అయినాయి. రాష్ట్రాలు పెద్ద జిల్లాబోర్డులు అయినాయి. ఈ పెద్ద జిల్లాబోర్డు నుంచి కేంద్రానికి గోపాలరెడ్డిగారు చెడుతున్నారు కాబట్టి ఇకముందే వారు నిజమైన ఆర్థిక మంత్రిగా వ్యవహరించ గలుగుతారని అనుకుంటున్నాను. వారు రాజ్యాంగ విధానం రీత్యా రాష్ట్రాల పరిస్థితిని అవగతం చేసుకుని రాష్ట్రాలకు ఎక్కువ ఆదాయం వచ్చేటట్లు ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. మొదట్లో అన్ని రాజకీయ పక్షాలు స్వరాజ్యం సంపాదించాలనే ఆశయంతో ఏకీకరించాయి. అదే basis మీద రాజ్యాంగ సభ ద్వారా రాజ్యాంగం నిర్మించుకోవడం విషయంలోను కేంద్రానికి రాష్ట్రాలకు ఉండవలసిన అధికారాల విషయంలోను ఒక అభిప్రాయానికి వచ్చారు. 1947 వ సంవత్సరం అగస్టు 9 వ తేదీన Residuary powers to the States అనే ప్రధానభాగం అంగీకరించారు. దానిని పూర్తిగా అమలు జరుపవలసిన అవసరం ఉన్నదని చెబుతున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్ : పాకిస్తాన్ ఏర్పడిన తరువాత మన రాజ్యాంగంలో కేంద్రాన్ని చాలా బలపత్రం చేశారు. చాలా అధికారాలు రాష్ట్రాల నుంచి తీసివేసారు.

శ్రీ వావిలూరి గోపాలకృష్ణయ్య : అదే వా complaint రాజ్యాంగంలో ఉన్న విషయం అమలులోనికి వచ్చునరేకు చాలా మార్పువచ్చింది. రాజ్యాంగాన్ని కూడా సవరించాలని చెప్పడానికి నాకు అధికారం ఉన్నది. నిన్ను చే

కృష్ణమీనన్ గారు చెప్పారు. రాజ్యాంగంలో ఉన్నంతవరకు అంగీకరిస్తాము; కాని రాజ్యాంగాన్ని మార్పుచేయాలని కోరడానికికూడా హక్కు ఉన్నదని చెప్పారు. ఆ ప్రాతిపదిక మీదనే నేను చెబుతున్నాను. కేంద్రానికి రాష్ట్రాలకు ఉండే హక్కులు, జిల్లాలకు పంచాయితీలకు ఉండే హక్కులు, వీటికి సంబంధించిన పెడ్యూల్సు పరిశీలించి సరిగా నిర్వహణచేసేకృషి గోపాలరెడ్డిగారు చేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రజాస్వామ్యాన్ని వికేంద్రీకరించాలని (decentralisation of democracy) మనం ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. దీనిని పూర్తిగా అమలుచేయడానికి చాలాకాలం పట్టేటట్లున్నది. అయినా ఆ ప్రయత్నంలోను పురోగమనంలోను మనం ఉండకపోయినట్లైతే చాలా నష్టం వస్తుంది. అమెరికాలో ఫెడరల్ విధానం ఉంది, రష్యాలో నియంతృత్వం ఉందని అంటారు. అక్కడకూడా పరిపాలనలో వికేంద్రీకరణ కావాలి అంటున్నారు. చైనాలో పార్లమెంటరీ విధానంలో మార్పులు చేయాలని అంటున్నారు. Parliamentary decentralisation కావాలి. ప్రస్తుతం ఉండే డిపార్టుమెంటల్ వర్గతీ తీసివేయాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో మంత్రీత్వాలు అన్వయించడానికి శాఖలు పెడుతున్నారు. ఏమైనప్పటికీ డిపార్టుమెంటులు ఒకదానికొకటి అనుబంధంగా ఉంటేటట్లు, సమన్వయం చేసేటట్లు departmental standing Committees అనో Standing Committees of the Ministry అనో కొంత మంది శాసనసభ్యులతో కలిపి పెట్టినట్లైతే ప్రభుత్వనిర్వహణ బాగా సాగడానికి దుబారాఖర్చు తగ్గడానికి, అనవసర నిర్ణయాలు లేకుండా ఉండడానికి, ఎప్పటికప్పుడు checking ఉండడానికి వీలుంటుంది. రాష్ట్రానికి వచ్చే ఆదాయం చేసే ఖర్చు విషయమై Accountant general audit జరుగుతుంది. కాని వారు audit చేసి మనం చూసేసరికి అంతా Postmortem వ్యవహారం తప్ప మరేమీ లేకుండా ఉంది. మనం చేసుకున్న Estimates Committee కొంత పని చేసింది. అందులో చాలా గర్వించదగినది ఉన్నది. కేంద్రంలోనూ, రాష్ట్రాలలోనూ Estimates Committees వచ్చిన తరువాత ప్రజాధనం ఎట్లా ఖర్చు అవుతున్నదో ఎప్పటికప్పుడు చూడడానికి అవకాశం వచ్చినది. దీనిని సద్వినియోగం చేసుకుని ప్రస్తుత audit వర్గతీలో మార్పులు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. పరిపాలనా వ్యవస్థలో కూడా మార్పులు తీసుకురావాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఒక్క నిమిషం మాత్రమే ఉన్నది; I cannot be partial to the hon. Member.

శ్రీవావిలం గోపాలకృష్ణయ్య : వ్యవధి ఎక్కువలేదు. కనుక ఒక్క విషయం మాత్రం మనవి చేస్తాను. ఎన్నాళ్ళనుంచియో తపించిన విశాలాంధ్రం వచ్చింది. అనేక మైన అభిప్రాయాలు వస్తున్నాయి. కొన్ని యధార్థమే కావచ్చును.

కొన్ని స్వార్థపరత్వంవల్ల కావచ్చును. పీటన్నింటిని సమన్వయ పరచుకుని భవిష్యత్తులో వచ్చే యువకులకు ఉన్నతమైన ఆశయాలతోను నిజాయితీ కలిగిన ప్రజానీకంతోను సంస్కృతి చరిత్ర కలిగిన జాతితో ఆంధ్రదేశాన్ని అందించ వలసి యున్నది. ఇందు నిమిత్తమై తెలుగు భాషలో వ్యవహారాలు సాగించ వలసి యున్నది. హిందీలో జరిగే పార్లమెంటరీ విధానం వారికే అర్థము కానట్లున్నది. ఉత్తర ప్రదేశ్ లోను బీహారులోను హిందీలో వ్యవహారాలు జరుగుతున్నట్లే ఇక్కడ వ్యవహారాలు తెలుగులో జరుగవలసి యున్నది. రాబోయే బడ్జెటు పూర్తిగా తెలుగుతోనే వస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. ఆంగ్లంల integration పూర్తిగా జరుగక పోతే, ఇంత చరిత్ర భారంతో నిర్వహించ బడిన విశాలాంధ్ర ఉద్యమం భవిష్యత్ జనానికి ఉపయోగించకుండా స్థానికాభి మానముతోనో దుర్బలమానంతోనో నడిపించినట్లు అవుతుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మొదటిసారిగా వచ్చిన బడ్జెటు ఇది. క్రిందటి సంవత్సరం accounts చేసి తరువాత బడ్జెటుగా తీసుకున్నాము. ఈ బడ్జెటును అమలు జరుపునప్పుడు ఆంధ్ర ఐకమత్యానికి కాకుండా భవిష్యదాంధ్రాఖ్యుడయ్యానికి సునిశితమైన పునాదిని ఏర్పరచి ఆంగ్లంలందరు సమైక్యమై ముందునడుచునట్లు చేయాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ ఎన్. సి. శేషాద్రి (రాయదుర్గం) : అద్యక్షా, గౌరవ ఆర్థికశాఖా మాత్యులు కేంద్రప్రభుత్వ మంత్రిగా ఢిల్లీకి వెళ్ళబోయే సందర్భంలో నిన్ననో, మొన్ననో ఏర్పాటుచేసిన వీడియోలు సభలో మాట్లాడుతూ వారు ఒక వాక్యాన్ని చెప్పినారు.

అయితే, ప్రస్తుతం ప్రభుత్వం పన్నుల విధానాన్ని చూచినట్లయితే వారు చెప్పిన వాక్యానికి ఇక్కడ జరుగుతున్న వ్యవహారాలకు వ్యత్యాసమున్నదని, ఏదో ఒక విభిన్నత్వం ఉన్నదని స్పష్టమౌతుంది. సుమారు 3, 4 సెలెక్టెడ్ ల యీ శాసనసభ వ్యాపారంపంటలపై పన్నువిధించే ఒక శాసనాన్ని ఆమోదించినది. దాని ప్రకారంగా వేరుసెనగ, ప్రత్తి మొదలయిన పంటలపై ఎకరానికి రు. 1 చొప్పున అదనపుపన్ను వసూలు చేయడానికి ప్రభుత్వం నిశ్చయించినది. అయితే, ఆ శాసనంలో ఉన్న ఒక క్లాజు రీత్యా ఏ కారణములచేతనైనా పంటలు పోయినా, లేక సరైన ధరలు లేకపోయినా పూర్తిగా గాని కొంత భాగంగాని ఈ అదనపు పన్నును తగ్గించడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారం ఉంటుందనే యీ అవకాశం ఉన్నది. అయితే అచరణలో యీ క్లాజు సరిగా పాటించబడడంలేదు. ఈ సంవత్సరం రాయలసీమ ప్రాంతమంతటినోకూడా వేరుసెనగ, ప్రత్తి పంటలు చెబ్బితిన్నవి. కాని నాటికి పన్ను మినహాయించడం జరుగలేదు. ప్రత్తి పంటకు సంబంధించినంతవరకూ యీ నాటికి కలెక్టరులమండి ప్రభుత్వ

మునకు ఫైనల్ రిపోర్టు రాలేదు. ఇదివరలో కలెక్టరులు పంపించిన రిపోర్టులు నవంబరు, డిసెంబరు నెలలనాటి పరిస్థితులను తెలియజేస్తాయేగాని పంట రైతుల చేతికివచ్చు నాటి పరిస్థితులను తెలియజేయవు. అందుచేత కలెక్టరు ఈ సమస్యను వాస్తవిక దృక్పథముతో పరికిస్తున్నారా? అనే అనుమానం కలుగుతున్నది. మామూలుగా ప్రత్తి చెట్లు నవంబరు, డిసెంబరు మాసములలో వచ్చగానే ఉంటాయి. ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలు వచ్చేసరికిగాని పంటలవిషయం తెలియదు. అయితే ఫిబ్రవరి, మార్చినాటికి పన్నులన్నీ వసూలు చేయడం జరుగుతున్నది. అటుతరువాత, పంటతక్కువ పండినందుకు రైతులకు సహాయం చేయదలచినా లాభంవుండదు. ప్రభుత్వ బొక్కసములోనికి పోయిన డబ్బు వాపసు రావాలంటే ప్రత్తి స్టేజీలోనూ కందరవేస్తేనేగాని డబ్బు వాపసురాదు అనే విషయం అందరకూ తెలిసినదే. కాబట్టి వాస్తవిక దృష్టితో యీ విషయములన్నింటినీ పరికించి యీ సంవత్సరం పన్నును పండినపంటలనాధారంగా చేసుకొని ముందు సంవత్సరం వసూలు చేసేటట్లుగా చేస్తే బాగుంటుందని అనుకొంటున్నాను.

అహోర ధాన్యాలపై సేల్సు టాక్సు ఉండవలెనా, లేదా అనే విషయం ఈ శాసనసభలో చర్చకు వచ్చినప్పుడు, మన రాష్ట్రంలో ఇందువల్ల 1½ కోట్ల రూపాయలు ఆదాయం వస్తున్నది. కనుక ఈ పన్నులు తీసివేసే అభిప్రాయం ఈ ప్రభుత్వమునకు లేదని చెప్పడం జరిగింది. అయితే, ఈ పన్ను వేయడంవల్ల సామాన్య ప్రజానీకానికి ఏవిధముగా నష్టము కలుగుతున్నది ప్రభుత్వం యోచించి నట్లు లేదు. కేవలం 1½ కోట్ల రూపాయలకోసం ఈ పన్నును విధించుచున్నందు వల్ల బీదలు ఎంత బాధ పడుతున్నారో ఆలోచించవలెనని మనవిచేస్తున్నాను.

రు. 7500 లో, లేక రు. 10,000 లో టరనోవర్ ఉన్న ప్రతి చిన్న వ్యాపారస్తునివద్ద పన్ను వసూలు చేయవలసి ఉన్నందువలన 1 బస్తా లేక 2 బస్తాలు అమ్ముకునేవారివద్దకుకూడా సేల్సు టాక్సు ఆఫీసరు రావడం, అక్కడ పెద్ద గలభా కావడం, ఎక్కడి ధాన్యం అక్కడ వదలిపెట్టి వెళ్ళిపోవడం జరుగుతున్నది. ఒకవైపు ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. ఇందులో సేల్సు టాక్సు డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగస్థులు చేసే అవకతవకలవల్ల అహోర ధాన్యాలు కొనే వారిపైకూడా ఇంకా అధికంగా ధరలు పడుతున్నవి. ఇట్టి పన్నును ఇతర రాష్ట్రములలో విధించినా మనకు వచ్చినంత ఆదాయం వారికికూడా వస్తుంది. అయినప్పటికీ, ఈ విధానాన్ని, ఆ రాష్ట్రాలవారు అనుసరించడంలేదు. కేవలం మన ప్రభుత్వంవారు మాత్రమే రు. 1½ కోట్ల కోసం పన్నును విధించినట్లు కనబడుతున్నది. ప్రతి పేదవానిమీద పడే ఈ పన్నుకు బదులు ఇంతకన్న ప్రొగ్రెసివ్ టాక్స్‌షన్ మెజర్ షియూ ప్రతిపాదించినట్లయితే దానిని బహు

కుంటాము. కాబట్టి ఆహార ధాన్యాలపై సేల్సు టాక్సును రద్దు చేయవలెనని కోరుతున్నాను.

తుంగభద్ర ఎగువ కాలవకు ఈ సంవత్సరం, 50 లక్షల రూపాయలు కేటాయించారు. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలోగా ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయవలసి ఉన్నప్పటికీ ఈ పని చాలా మందకొడిగా జరుగుతున్నది. ఈ పరిస్థితులలో ఇది తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలోనికి పోయే ప్రమాదమున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక్కొక్క ప్రణాళిక కాలంలో 4.5 మేజర్ ప్రాజెక్టులను తీసుకోవడంవల్ల ఒక్క ప్రాజెక్టును కూడా పూర్తి చేసుకోలేక పోతున్నాము. అందువల్ల మన శక్తికి తగినట్లుగా ప్రాజెక్టులను తీసుకోవలసి ఉంటుంది. తుంగభద్ర ఎగువ కాలవకు ఈ ఏడాదికి 50 లక్షల రూపాయలను మాత్రమే కేటాయించినారు. కాబట్టి దానిని ఈ రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో పూర్తి చేయడం సాధ్యం కానట్లు కనిపిస్తున్నది. కాబట్టి యీ ప్రాజెక్టు విషయంలో పావు శ్రద్ధచూపి తొందరలో పూర్తి చేయవలెనని కోరుతున్నాను.

తైరవానితిప్ప ప్రాజెక్టు పూర్తి అయినది. జూన్ నెలలో రైతులకు నీళ్ళు ఇచ్చుటకు అవకాశమున్నది. అయితే మైసూరు ప్రదర్శిస్తున్న వైఖరివల్ల కొన్ని ఇబ్బందులను ఎదుర్కొనవలసివస్తున్నది. జూన్ నెలకు నీళ్ళు ఇస్తామని ఒక వైపు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారు చెబుతున్నప్పటికీ మైసూరు ప్రభుత్వం నీటితో మునిగిపోయిన ప్రాంతాల ప్రజల పునరావాసానికి ఏర్పాట్లు చేసేదాకా ఏమీ చేయరాదని అన్నందువల్ల రైతులకు నీటిని సరఫరా చేయడానికి అభ్యంతరం కలుగుతున్నది. ఈ విషయంలో తగుశ్రద్ధ వహించి జూన్ నెలాఖరుకై నా రైతులకు నీరు అభ్యవగునట్లు చేయగోరుతున్నాను. బళ్ళారి జిల్లాబోర్డునుంచి కర్నూలు, అనంతపూర్ జిల్లాబోర్డులకు డబ్బురావలసి ఉన్నట్లు ప్రభుత్వానికి తెలుసును. మన ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు బెంగళూర్ వెళ్ళి మనకూ వారికీ మధ్యలావాదేవీలు ఎస్సెట్స్ అండ్ లయలిటీటీస్ తెచ్చుకొనిరావడం జరిగింది. అయితే యీనాటివరకు ఉపాధ్యాయులకు రావలసినడబ్బు రాలేదు. ఇటువంటి మొత్తము దాదాపు 4, 5 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే ఉంటుంది. కనీసం యీ స్వల్ప మొత్తమునైనా అనంతపూర్ కర్నూల్ జిల్లాబోర్డులకు మన ప్రభుత్వం అడ్వాన్సు చేసినట్లుయితే పౌర ఉపాధ్యాయులకు కావలసిన ప్రోవిడెంట్ ఫండ్, తదితర మొత్తాలు ఇవ్వడానికి అవకాశముంటుంది కాబట్టి సౌకర్యం కలుగచేయవలెనని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. నారాయణస్వామి (గుర్తి. జనరల్): అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మన అధిక శాఖామాత్యులు డాక్టర్ గోపాలరెడ్డిగారు ప్రతిపాదించిన అప్రోప్రియేషన్

బిల్, సప్లి మెంటరీ డిమాండ్స్—వీటన్నింటినీ సమర్థిస్తూ, కొన్ని సూచనలు మీద్యారా ప్రభుత్వమునకు చేయదలచుకొన్నాను. ఈ బడ్జెటుపై ప్రసంగ సందర్భంలోనే గా, సభ్యులు ఆయ్యపు రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ—యిది గోపాల రెడ్డిగారు ప్రతిపాదించే కడసారి బడ్జెటు అని, వారు కేంద్ర ఆర్థికమంత్రిగా వెళ్లే అవకాశాలు త్వరలో వస్తాయని చెప్పినమాట ధృవపడి, వారు కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ఆర్థిక శాఖ వ్యవహారాలు నిర్వహించే మంత్రిగా వెళ్ళుచున్నారు. వారు భవిష్యత్తులో గొప్ప కీర్తిని, ఘనతను సంపాదించి ఆంధ్రప్రదేశ్ కు పేరు ప్రతిష్టలు తేవడమేగాక, యావద్భారత దేశములో ఒక ప్రముఖస్థానాన్ని అలంకరిస్తారని నమ్ముతూ అందరమూ సంతోషపూర్వకంగా వారిని ఆశీర్వదించి పంపుదాము. వారు యీ ప్రభుత్వములో ఆర్థిక శాఖను ఎంతో సమర్థనీయంగా నిర్వహించి ఎన్ని బాధలువచ్చినా, ప్రజలనుంచి ఎన్ని తొందరలు వచ్చినా పన్నులు వేసి ప్రభుత్వస్థాయిని నిర్దుష్టంగా బలపరచి నడిపించారు. ముఖ్యమంత్రి సంతీపరెడ్డిగారి నాయకత్వాన యీ ప్రభుత్వంలో ఆర్థికమంత్రిగా ఉండి, సమర్థనీయంగా ప్రభుత్వ కార్యక్రమములు నడిపి కేంద్రప్రభుత్వములోని పెద్దల మన్ననలను పొంది గౌరవము సంపాదించుకొన్నారు. అది మనమందరము సంతోషించవలసిన విషయము.

ఈ సందర్భంలో ముఖ్యంగా నేను మనవి చేయదలచుకొన్నది—రాయల సీమ ప్రాంతంలో ముఖ్యమంత్రిగారు సంచారము చేసినప్పుడు నల్లరేగడి ప్రాంతంలో పత్తిపంట, తెల్లజొన్నపంట బాగున్నవని, మంచిపంట వస్తుందని అనుకొన్నారు. మంచిపంట వస్తుందని ప్రజలుకూడ ఆశించారు. కాని అనుకొన్నంత పంట రాలేదు. ఈ రెండు పంటలు పోయాయి. పేరుశనగ మొదతే దెబ్బతిన్నందున, రైతుల ఆందోళన, చారిబాధలు ప్రభుత్వం గుర్తించి, ఆ పంట మీద సర్చార్జీ మొత్తము రద్దుచేశారు. ఇప్పుడు ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వమునకు ఒక విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. Land Revenue సర్పైండ్ చేయవలసిన అవసరం లేదు, పత్తిపంట మీద సర్చార్జీ రద్దుచేయించమని విజ్ఞప్తులు పంపాము. కలెక్టరుగారు రిపోర్టు పంపించారు. అది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. ఆర్థికమంత్రిగారు వెళ్ళేసందర్భంలో రైతాంగానికి ఈ స్వల్ప సహాయం చేయడానికి సదుపాయాలు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

ఉరవకోండలో నూలుమిల్లు స్థాపనకు, ముఖ్యమంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేయబడింది. పరిశ్రమలుకూడా వారే నిర్వహిస్తున్నారు. పరిశ్రమలద్వారా దేశానికి ఆర్థికంగా సహాయం చేయడానికి, నిరుద్యోగ నివారణకు ఎక్కువ, కృషి చేస్తున్నారు. పరిశ్రమలకు ఋడిపరుకు పంపించేవారికి ఎక్కువ చేయూత చిస్తున్నారు. పరిశ్రమల సందర్భంలో ఎవరువెళ్ళి సంప్రదించినా ముఖ్యమంత్రి

గారు తగు ప్రోత్సాహం యిచ్చి తమ సలహాలు యిస్తున్నారు. ఉరవకొండలో రైతాంగం పండించే పత్తిపంట విశేషంగా ఉన్నది. గుంతకల్లుకు ప్రతి సంవత్సరం 10 వేల బేళ్ళు రవాణా చేస్తున్నారు. కాని ఆ పంట అక్కడనే వినియోగమయ్యే సదుపాయాలు ఉన్నవి. ఒక నూలుమిల్లు స్థాపిస్తే అక్కడివారికి ఎక్కువ లాభ దాయకంగా ఉంటుంది. రైతులకూడ చాల ఉత్సాహంగా ఉన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు, సహకారశాఖామంత్రి మెహిదీ సవాజ్‌జంగ్ గారు వచ్చినపుడు రైతాంగం సమావేశమై నూలుమిల్లు స్థాపనగురించి విజ్ఞాపన చేశారు. వారు All India Handloom Board వారిని 10 లక్షలు సెన్స్‌ఫండ్ నుంచి యివ్వమని తెలిపినట్లు తెలుస్తోంది. కాబట్టి యీ విషయం పునరాలోచించి, ముఖ్యమంత్రిగారు - యీ పరిశ్రమలశాఖను వారే స్వయముగా నిర్వహిస్తున్నారు కాబట్టి, ఆ ప్రాంతంలోని రైతాంగమునకు పనిపాటలు కల్పించడానికిగాను యీ నూలు మిల్లు స్థాపనకు ప్రయత్నించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

Electricity Demand పైన మాట్లాడే అవకాశం దొరకలేదు. గుంతకల్లులో పెద్ద సబ్ స్టేషన్ ఉన్నది. తుంగభద్ర పవర్ అక్కడనుంచి తెచ్చి మా ప్రాంతమునకు సరఫరా చేయవచ్చును. అక్కడ శావులక్రింద వ్యవసాయమును అభివృద్ధిచేసే సదవకాశం ఉన్నది. గుంతకల్లునుంచి పవరుకోసం ప్రపోజలు ప్రభుత్వానికి వంపాము. దాదాపు రెండు సంవత్సరాలుగా ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది. కాని అది practical గా అమలులోకి వచ్చేస్తాయికి యింకా రానట్లు కనబడుతోంది. ఆర్థిక అభావం ఏర్పడిందని Electricity శాఖామంత్రిగారు చెప్పారు. గుంతకల్లునుంచే ఒక లైను పెంచెలపాడు, గజేకల్లు, దొనేకల్లు, రామాపురం, రిడపనకల్లు, కొట్టాలపల్లి, వేల్పుమడుగు, — ఆ ప్రాంతాలకు తీసుకుపోయి ఉరవకొండలో ఉన్న స్టేషనుకు connect చేస్తే ఆ ప్రాంతంలో పల్లెలకు ఎక్కువ ఉపయోగం ఉంటుంది. వారికి మంచినీటి సౌకర్యముకూడ ఏర్పడుతుంది. నీటి అభావం తీరి రోగజాధా నివారణ జరుగుతుంది. పంటలు అభివృద్ధి చేసేందుకు రైతులకు సదుపాయం కలుగుతుంది. ఉరవకొండనుంచి లక్షవరం, సెక్సన్ పల్లి, చిన్నముష్టూరు, ఆముదాల అనే గ్రామాలు ఉన్నవి. ఒక్కొక్క గ్రామములో 50, 60 బావులు ఉన్నవి. కపిల శావులక్రింద సేద్యం చేస్తున్నారు. చాలా ఎక్కువ కష్టముతో అక్కడ సేద్యము సాగుతున్నది. రైతులు ప్రభుత్వమునకు విజ్ఞప్తులు వంపారు. పరిశీలన జరిగి estimates తయారుచేశారు. ఆ స్కీములను వెంటనే మంజూరుచేసి రైతాంగానికి మేలు చేయాలని తమద్వారా వారిని కోరుతున్నాను.

మా ప్రాంతంలో ముఖ్యంగా తుంగభద్ర ఎగువకాలువపల్ల ఉపయోగమున్నది. ఇప్పుడు మిత్రులు శేషాద్రిగారు చెప్పినట్లు తుంగభద్ర ఎగువకాలువకు

కేటాయించిన మొత్తం చాలా తక్కువ. ఏ విధంగానైనా ఆ మొత్తమును పౌచ్చుచేయవలెనని కోరుతున్నాను. Mid Pennar Project గార్లదిన్నె వద్ద పని ప్రారంభించారు. ముఖ్యమంత్రిగారు రెండుసార్లు వెళ్ళి చూశారు. శంకు స్థాపన చేశారు. పనులు జరుగుతున్నాయి. కాని డబ్బు తక్కువ కేటాయించడమువల్ల పనులు చురుకుగా జరుగుట లేదు. ఆ పనులు త్వరగా జరుపుటకు సబ్-డివిజన్సు పెట్టించి ఉరవకొండ దగ్గరగాని, కనై కల్లువద్దగాని వెంటనే కాలవలు త్రవ్వించే ప్రయత్నం చేస్తారని, అందుకు ఎక్కువ allotment చేస్తారని మీ ద్వారా మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ సి. పి. తిమ్మారెడ్డి (పిర్వేర్): అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బిల్లును నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకొన్నాను. ఇప్పుడు మన సంస్కృతిలో మూడు రకాలు కలిసి ఉన్నవి— 1. ఇంగ్లీషువారి సంస్కృతి, 2. ఆంధ్ర సంస్కృతి, 3. మైదరా జాదుకు వచ్చిన తరువాత నవాబులు, జమీందార్ల సంస్కృతి— ఈ మూడు రకాల సంస్కృతులలో చేరిపోయాము. వీటన్నింటి సమన్వయం చాలా అత్యవసరంగా కనిపిస్తున్నది. ఈ మూడు సంస్కృతుల సమన్వయము, ఒకే త్రాటి మీద నడవగలిగితేనే ప్రయోజనకరంగా ఉంటుందిగాని లేకపోతే ఏమీ లాభం ఉండదు. ఈ పరిస్థితులలో ఎక్కడ చూచినా అసంతృప్తి బలముచేరింది. కారణం తెలియదు. కోటానుకోట్ల డబ్బు ఖర్చు అవుతున్నది. ఏ రూపంగా ఉపయోగపడుతోందో అర్థము కావడములేదు. ఇంతడబ్బు ఖర్చు అవుతున్నా అసంతృప్తి కారణం ఏమిటి? ఈ అసంతృప్తి కారణం ప్రజలలో ఉన్నదా, ప్రభుత్వంలో ఉన్నదా, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులలో ఉన్నదా అనే విషయం మనం గమనించాలి.

ప్రజాప్రభుత్వమైనా, ఏ ప్రభుత్వమైనా ప్రజల అభిమానానికి పాత్రలు కావాలని చూస్తుంది. ప్రజలకు విరుద్ధమైన ఖావాలు కలిగి ఉండాలని ఏ ప్రభుత్వము కోరుకోదు. మనం ఇన్ని ప్రణాళికలు అమలుజరుపుతున్నప్పటికీ, ఇంకా కొంతమందికి అసంతృప్తి ఉన్నదంటే ఇందుకు కొన్ని కారణాలు ఉండితీరాలి. ప్రజాస్వామ్యములో అనేకమందికి అనేక అభిప్రాయాలు ఉండవచ్చును. మనం ఇరవై యో శతాబ్దంలో ఉన్నాము. ఎన్నో రకాలైన మార్పులతో కూడుకొన్నటువంటి యీ శతాబ్దంలో మనం అనేక విషయాలు చూశాము. ఎన్నో విషయాలు చూస్తున్నాము; ఇంకా ఎన్నో విషయాలు చూడబోతాము. ప్రతి వ్యక్తి దేశం అంటే ఏమిటో, వ్యక్తులు అంటే ఏమిటో, దేశానికి వ్యక్తులకు ఉన్న సంబంధాలు ఏమిటో అంతర్జాతీయ సంబంధాలేమిటో తెలుసుకొన్నప్పుడే సంపూర్ణమైన ప్రజాస్వామ్యం రావటానికి సాధ్యం అవుతుంది.

అంతర్జాతీయంగా చూస్తే, వైజ్ఞానికంగా అభివృద్ధి పొందిన దేశాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఆటంపవర్ ఎక్కువగా ఉన్న దేశాలకు ఎక్కువ విలువ ఉంటున్నది. ఎవరైనా, ఏదేశంలోనైనా శాంతియుతమైన మాటలు మాట్లాడినపుడు తప్పనిసరిగా ఆ దేశానికి ఒక "తూకం" కావాలి. అంటే ఒక "శక్తి" కావాలి. గొడ్డలికి తూకం అవసరం. మంగలి కత్తికి పదును ఎక్కువ ఉండవచ్చునుగాని, దానికి తూకం అవసరము కాదు. అట్లాగే దేశంలో ఉన్న పరిస్థితులను చక్కదిద్దాలంటే ఒకవిధమైనటువంటి శక్తి కావాలి. ఇటువంటి శక్తిని సంపాదించటం ప్రతి దేశానికి అవసరం.

మనదేశం స్వాతంత్ర్యం సంపాదించుకొన్న తరువాత ఎన్నో మార్పులు జరిగాయి. మనకు ఆంధ్ర రాష్ట్రం రావటం, ఈ రాష్ట్రంలో ఎన్నో ప్రభుత్వాలు మారిపోవటం, కొందరు నాయకులు, మంత్రులు, యం. ఎల్. పి. లు మారిపోవటం జరుగుతూ వచ్చింది. ఇందులో కొందరు దిగజారిపోవటం, కొందరు అభివృద్ధిలోకి రావటం మామూలుగా జరుగుతూ ఉంటుంది. ఈ పరిస్థితులు చూసినవారికి, కొందరికి అసంతృప్తిగా ఉంటుంది. కొందరికి తృప్తిగా ఉంటుంది. ఈ అసెంబ్లీలో అన్నిరకాలవారు ఉండవచ్చు. ప్రతిపక్షంవారు ఉండవచ్చు. త్రిమూర్తులకూడ బయలుదేరవచ్చు. ఈవిధంగా చూస్తే, ఎన్నో పరిణామాలు జరిగినతర్వాత మనం ఈవిధంగా ఇక్కడకు వచ్చాము. ప్రతి మానవుడు ప్రపంచంలోకి ఒక నిర్ణయమై వచ్చాడు. ఆ మానవునికి కర్మానుసారంగా వ్యవహారం జరుగుతూ ఉంటుంది. కాని మానవుడు తన బుద్ధి పనిచేసింది అంటాడు; తన తెలివి పనిచేసింది అంటాడు; కాని బుద్ధి కర్మానుసారిణి అన్న విషయం అందరికీ తెలిసినవిషయమే. బుద్ధి గ్రాహ్యం అతీతం అన్నారు. ఆ అతీతమైన శక్తులను ఎంత దూరమైనా తీసుకువెళ్లే శక్తి 'తెలివి' కి కూడా ఉన్నది. కాబట్టి ఒకరి తెలివి ఏమిటో, ఒకరి గొప్పతనం ఏమిటో, ఒకరి చిన్నతనం ఏమిటో,— లేదు. సుఖదుఃఖాలకు కారణం ఏమిటంటే,— ఉన్నటువంటి పదవికంటే క్రిందికి దిగజారిపోతే దుఃఖం, ఉన్నటువంటి పదవికంటే పైకిపోతే సుఖం. నేటి రోజుల్లో ఎక్కడ చూసినా నిస్పృహ కనుపిస్తుంది. నిరుత్సాహం కనుపిస్తుంది. దానికి కారణం, మనం అభివృద్ధిలోకి పోతున్నామా లేదా అని ఆలోచిస్తున్నాము. తక్కువ జీతగాళ్ళంతా ఎక్కువ జీతాలు కావాలంటున్నారు. యం. యల్. ఎ. లంతా మంత్రులు కావాలంటున్నారు. మంత్రులంతా నాయకులు కావాలంటున్నారు. ఈ విధంగా దృష్టిలో పెట్టుకొని మనం ప్రపంచంలో సంచరిస్తే లాభంలేదు, గుఱ్ఱానికి ముందు బండి ఉంటే సుఖంలేదు, బండికి ముందు గుఱ్ఱం ఉండాలన్నట్లు కోరికలు వెనక ఉండి మనం ముందు వెళ్ళాలి. అసంతృప్తికి కారణం ఏమిటంటే, ముందు కోరికలు తరు

పాత పదవులు బయలుదేరుతున్నాయి. ఇటువంటి పరిస్థితులలో కాంతియుత మైనటువంటి గవర్నమెంట్ ను స్థాపిస్తే తప్ప, ఇక్కడున్న అందరూ ఒకత్రాటిపై నడిస్తే తప్ప, నాయకులకు అందరూ బలవత్తరమైన సపోర్ట్ ఇస్తే తప్ప, మనం అభివృద్ధి పొందము.

అంతేకాకుండా, దేశంలో అవినీతి ప్రబలిపోతోంది. నిజాయితీ లేకుండా పోతోంది. లంచగొండితనం ఉన్నది. అవినీతి పోవాలంటే, నీతి కావాలి. అందుకు మనం ఏమి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము అన్నది ఆలోచించాలి. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి ప్రజానీకానికి సరిపోవునంత ఉత్పత్తి పెరగాలి. మనకు ప్లగ్లింగ్ నిల్వలు పెరగడానికి ఉత్పత్తి వృద్ధికావాలి. ఉత్పత్తి అభివృద్ధి చేయటానికి ప్రజలలో ఉత్సాహం ఉండాలి. కాని ఈనాడు ప్రజలు నిరాశతో, నిరుత్సాహంతో నిస్పృహతో ఉంటున్నారు. రైతులకు ఈనాడు ప్రభుత్వంవారు ఎంత సహాయం చేస్తున్నారు? వారికి ఏమి సహకారం ఇస్తున్నారు? రైతుకు ప్రోత్సాహం కల్గిస్తున్నారా? వారిని దృష్టిలో పెట్టుకొంటున్నారా? కష్టపడి ఉత్పత్తులు ఎక్కువచేసి, కృషిచేసి పల్లెటూరివారు పట్నంలోకి వస్తే, వారిని అనాగరికులని అనటం ఏమిటి? పట్నములలో నాగరికత ఉన్నదని అనుకొనే పెద్దమనుష్యులంతా పల్లెటూళ్ళకు పోవటానికి అసహ్యపడుతున్నారు. పల్లెటూళ్ళలో ఉండే తమ తల్లిదండ్రులను సోదరులను చూసి అసహ్యపడే నాగరికులు ఎంతమందిలేరు? పల్లెటూళ్ళలో పెరిగి పెద్దవారు అయినవారేనా, ఈ విధంగా మాట్లాడవలసింది? ఈ విధంగా మాట్లాడే వ్యక్తిని "తల్లికడుపులో కాలు రాచిన వ్యక్తి" అని అంటారు.

నేటి విద్యావిధానంలో పొరపాటు ఉన్నది. విద్యను అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావాలి, విద్యగురించి ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. కౌరవులు ఒక పంతులుదగ్గర చదువుతూ వచ్చారు. వారు చదివిన పాఠములో మొదటి పదం 'అబద్ధం అడకూడదు', రెండవపదం 'కోపం ఉండకూడదు' అన్నది ఉన్నది. ఒక రోజున ఆ స్కూల్ కు ఒక ఎగ్జామినర్ వచ్చి పిల్లలను ఎగ్జామిన్ చేశాడు. ధర్మరాజు ఎడల ప్రేమగల పంతులు మొదట ధర్మరాజునే పరీక్ష చేశాడు. ఆ పదములను చెప్పుమన్నాడు. ధర్మరాజు "నేను మొదటి పాఠంలో మొదటిమాట నేర్చు కొన్నాను. రెండవమాట నేర్చుకోవటానికి నేను ఇంకా ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ఆ రెండో పదం నాకు వచ్చిందో లేదో నాకు తెలియటంలేదు." అని అన్నాడట. ఆ ఎగ్జామినర్ వెళ్ళిపోయిన తర్వాత, యాతనికి ఏమీచదువు రాలేదని పంతులుకు కోపంవచ్చి అతనివళ్ళంతా బ్రద్దలకొట్టాడు. "వారు యుద్ధిష్ఠిరులవారే. వారిని ఎందుకు కొట్టానని" ఆ పంతులు తర్వాత ఆలోచించాడట. ఆవిధంగా ఆలోచించి తిరిగి ధర్మరాజును విల్చి "ఏమిటి, నీకెందుకు పాఠం రాలేదు" అన్నాడు.

“మొదటివదం అబద్ధం అడకూడదని ఉంది. అబద్ధం అడకుండా ఉండటానికి ప్రయత్నం చేశాను. రెండవవదం కోపం ఉండకూడదని ఉంది. మీరు నా వళ్ళంతా బద్దలుకొట్టారు. నాకు కోపం రాకుండా చూద్దామని ప్రయత్నం చేశాను. కాని నేను ఎంత ప్రయత్నంచేసినా, లోపలి ఉన్న కోపం ప్రైకివస్తూ ఉన్నది.....

మిస్టర్ స్పీకర్ : టయిమ్ అయిపోయింది.

శ్రీ సి. పి. తిమ్మారెడ్డి : ఒక్క శాంతిపర్వం చెప్పి ముగిస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : లేదు.

శ్రీ సి. పి. తిమ్మారెడ్డి : ఓం శాంతి...శాంతి.....

శ్రీమతి వై. సీతాకుమారి (భాస్కర్వాడ) : అధ్యక్షా, వారు చెబుతున్న వన్నీ బడ్జెటుకు సంబంధించిన వేనా?

మిస్టర్ స్పీకర్ : అన్నీ బడ్జెటుకు సంబంధించినవే.

*శ్రీ కె. రాజమల్లు (సిరిపూరు - జనరల్) : అధ్యక్షా, ఈ ఎప్రోప్రియేషన్ బిల్లును నేను ఆమోదించటం లేదు. గత సంవత్సరం నేను బడ్జెటుపైన మాట్లాడుతూ, డిపార్టుమెంటులకు కేటాయించిన డబ్బు సక్రమంగా ఖర్చు అయ్యేట్లు చూడవలసింది అని చెప్పాను. అందుకు ఒకవిధమైన తనిఖీ ఉండాలని చెప్పాను. కాని అటువంటి ఏర్పాట్లు జరగలేదు. కేటాయించిన డబ్బు ఏవిధంగా మిస్ ఎప్రోప్రియేట్ చేయబడిందో, నేను 2, 3 ఉదాహరణలు చెబుతాను.

అదిలాబాదు తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్సులో ఒక ప్రైమరీ స్కూలును గురించి ప్లాను తయారైంది, Estimate కూడ తయారైంది. డబ్బు శాంక్షను అయింది. ఇవి అన్నీ తయారై తరువాత స్కూలుకు foundation ఏమీ మొదలే పెట్టలేదు. Building కట్టలేదు. Building కట్టకుండానే ఆ Building పూర్తి చేసినట్లుగా చూపించి contractor డబ్బు తీసుకున్నాడు. దానికి సంబంధించిన ఇంజనీరు, కంట్రాక్టరు ఇద్దరుకూడ ఆ డబ్బును వంచుకున్నారు. ఈ దగాను గురించి వైచారికి తెలిసింది. ఆ కేసును గురించి యిప్పుడు investigation జరుగుతున్నది. కలెక్టరుకు యీ మోసమును గురించి తెలుసును. తరువాత ఇంకోక కేసు జరిగింది. అదిలాబాదు తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్సులో మంచినీరు కాచి లేదు. దానికి ప్లాను తయారు చేసినట్లుగాను, Estimates తయారు చేసినట్లుగాను కాచి ప్రవ్వించి complete చేసినట్లుగాను డబ్బు శాంక్షను చేయించుకుని తీసుకున్నారు. అక్కడకు పోయి చూస్తే, అక్కడ కాచిలేదు, ఏమీలేదు. స్కూలును గురించి

తీసుకున్నట్లుగానే, బావికిగూడ డబ్బుతీసుకున్నారు. ఇదేవిధముగ కదంపరాజెట్టు విషయములో డాము కట్టించారు. దానికి Estimates తప్పగా తయారు చేశారు. ఆ డాము ఏవిధముగా కట్టారోగాని, డాముకు సంబంధించిన కాలవ, డాము అంతా కొట్టుకొని పోయింది. మరల ఆ డామును ఆరులక్షలుపెట్టి కట్టించవలసి వచ్చింది. మొదట కట్టించిన డామును ఆవిధముగ కట్టడము contractor యొక్క పనితనములో తప్పుఉన్నదో, ఇంజనీరు సరిగా supervise చేయలేదో మొత్తముమీద ఆ డాము చెడిపోయి కొట్టుకొని పోయిందంటే, అది ఎవరితప్పో విచారించవలసియున్నది. ఆ డబ్బు కంట్రాక్టరు వద్దనుంచి వసూలుచేయవలసియున్నది. ఇంజనీరుపైన చర్యతీసుకోవాల్సి ఉన్నది. ఏదీ జరగలేదు. ప్రభుత్వము విచారించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈవిధముగ మోసములు, డబ్బువ్యయము జరిగినవి.

ప్రభుత్వానికి డబ్బు చాలడము లేదని రైతులమీద పన్నులు ఎన్నో విధములుగ పేసి వసూలు చేస్తున్నది. ఈవిధముగ ప్రభుత్వము పన్నులరూపములో వసూలుచేసిన సొమ్ము దుర్వినియోగము అవుతుంటే, దేశము ముందుకు ఏవిధముగ పోగలదు? మంత్రులు, శాసనసభ్యులు ప్రజలవద్దకు వెళ్ళి మాటలు మాత్రము కోటలు దాటేటట్లు చెప్పివస్తున్నారు. పెద్ద పెద్ద స్కీములు వేస్తున్నాము, అది చేస్తున్నాము ఇది చేస్తున్నామని చెప్పివస్తున్నాము అనిమంత్రులు వారితో వారు సంతృప్తి పడుతున్నారు గాని, ఆ స్కీములు ఎంతవరకు అమలు జరుగుతున్నవో పరిశీలించదగిన విషయము. ఉదాహరణకు Rural areas లో Education Scheme క్రింద ఎంతో డబ్బు ఖర్చు చేస్తున్నారు. గ్రామాలకు పోయిచూస్తే అక్కడ స్కూళ్ళు ఉండవు. అంతకుముందే పిల్లలు ఉండరు. టీచర్లు చూస్తే ఆ గ్రామములో ఉండరు. కాని వారు మాత్రము 6, 7 నెలల కొకసారి వచ్చి జీతాలు తీసుకొని పోవడము కనబడుతున్నది. ఇక డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు వచ్చి తనిఖీ చేసినట్లు రిపోర్టు మాత్రము వంపుతారు. ఈ డబ్బులో వారికిగూడ వాటా ఉన్నదని సందేహముపడే అవకాశము ఉన్నది. కాగితాలు, రిపోర్టు చూస్తే, మనము సంతోషపడేటట్లుగా ఎంతో అభివృద్ధిలో ఉన్నట్లుగా కనబడుతుంది కాని, practical గా అక్కడ జరుగుతున్నది ఏమీ కనబడదు. ఇలాంటి విద్యావిధానము విద్యార్థులకు ఏవిధముగాను ఉపయోగించడము లేదు.

ఇదిగాక తెలంగాణాలో పెద్ద పెద్ద Industrial Concerns ఉన్నవి. వాటికో తగినంత డబ్బు కేటాయించడము లేదు. కారణము ఏమిటో అనే అడిగితే డబ్బు లేదంటారు. ఈవిధముగ డబ్బు అనేకవిధములుగ దుర్వినియోగము అవుతుంటే, ఈ Industries కు డబ్బు ఎక్కడినుంచి వస్తుంది? తెలంగాణాలో coal mines ను అభివృద్ధి చేయటానికి ఎన్నో అవకాశములు ఉన్నవి. చేను బక

సూచన చేస్తున్నాను. వీలుగాఉంటే, మా అదిలాబాదు జిల్లాలోనే Planning క్రింద N. E. S. Blocks ఒకటి రెండు ప్రస్తుతమునకు అమలు జరపకుండా suspend చేసి, ఆ డబ్బుతో ఈ coal mining industry ని start చేస్తే, కనీసము 4, 5 వేలమందికి ఉద్యోగములు దొరకగలవు. Unemployment సమస్యకూడ తీర్చినట్లువుతుంది. Coal Industry start చేస్తే, మనకు కావలసినంత coal దొరుకుతుంది. కాబట్టి యిలాంటి ఉపయోగకరమైన Industries ను start చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి సూచిస్తున్నాను.

తరువాత మనకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత ఆంధ్రఅని, తెలంగాణా అనే విభేదములు నశించడములేదు. అవి పెచ్చు పెరిగిపోతూనే ఉన్నవి. భేదములు ఏపీలేవని మాటలుచెప్పితే ప్రయోజనములేదు. తెలంగాణావారిని హిందూగా చూడడం కనబడుతున్నది. దీనికి ఉదాహరణములు చెబుతున్నాను. Veterinary Department లో ఒక ఉద్యోగస్థుని అమెరికాకు further studiesకు ప్రభుత్వము ఖర్చుమీద పంపించారు. ఆయనకు అక్కడ training పూర్తికాగానే మన రాష్ట్రమునకు తిరిగి వచ్చాడు. తిరిగి వచ్చిన తరువాత ఆయన ఉద్యోగము ఆయనకు ఇవ్వలేదు. ఆయనకు ఒక Table ఇవ్వలేదు, కుర్చీ ఇవ్వలేదు. ఇక ఆయన ఎక్కడ కూర్చోవలసి వస్తున్నదంటే, ఎక్కడ యేజవానుసీటు ఖాళీగా ఉంటే అక్కడ కూర్చుని ఉంటున్నాడు. ఆయన విషయములో ప్రభుత్వానికి, మంత్రిగారికి ఎంతోమంది చెప్పారు. చెప్పినను ప్రయోజనము కన్పించలేదు. ఆ ఉద్యోగస్థుని పేరు, యింకా యితర వివరాలు తరువాత మనవిచేస్తాను. ఇంతేగాకుండా ఆంధ్రప్రాంతమునుంచి వచ్చినవారియొక్క behaviour తెలంగాణావారిపట్ల సరికాలేదు. తెలంగాణా ఉద్యోగస్థులు ఎంత sincere గా ఎంత సుహృద్భావముతో పనులు చేస్తున్నప్పటికీ, లాభము కనబడడములేదు. ఆంధ్రప్రాంతమునుంచి వచ్చిన ఉద్యోగస్థుల వైఖరి తెలంగాణావారిపట్ల మార్పు రావటానికి ప్రభుత్వము కృషి చేయవలసియున్నది.

ఇదిగాక మరొక విషయం గురించి చెబుతున్నాను. అది చిన్న విషయమే అయినను నేను యీ సందర్భములో మీకందరికీ మనవిచేయక తప్పలేదు. ఇప్పటికీ ఆరునెలల క్రిందట ఒక function జరిగింది. దానికి ఆంధ్ర శాసనసభ్యులకు, తెలంగాణా శాసనసభ్యులకు Invitation cards పంపించారు. అందులో A, B అని మార్కుచేసి వచ్చినవి. ఆ function కు మన గోపిడి గంగారెడ్డిగారు ఇంకా ఇతర మిత్రులు చాలామంది వచ్చారు. ఆ function లో తెలంగాణా శాసన సభ్యులకు అది కౌంట్రీ పార్టీవారు కానివ్వండి. Communist Party వారు కానివ్వండి. ఏ పార్టీవారైనా సరే, వేరే వర్గముగా వేరే కుర్చీలు

వేశారు. ఇక ఆంధ్ర శాసనసభ్యులకు, అందులో ఏ పార్టీ వారైనా సరే చారందరికి మంచి సోపాలు ఉన్న కుర్చీలు వేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీకు మైము అయిపోయింది ఇక కూర్చోండి.

శ్రీ కె. రాజమల్లు : ఈ మాటను నన్ను పూర్తిచేయనివ్వండి కూర్చుంటాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇకమీదట వీలులేదు. మీకు ఇచ్చిన ఆరు నిమిషముల మైము అయిపోయింది. కూర్చోండి.

శ్రీ కె. రాజమల్లు : ఈ మాట ఒక్కటే నన్ను పూర్తిగా చెప్పనివ్వండి.
Please let me finish my sentence.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వీలులేదు. ఇకమీకు chance లేదు, కూర్చోండి.

* శ్రీ డి. కొండయ్యచౌదరి (కందుకూరు) : అధ్యక్షా, మన ఆర్థిక మంత్రి గోపాలరెడ్డిగారు యాదినము ప్రవేశపెట్టిన Appropriation Bill ను సేను సమర్థిస్తున్నాను. హలానికి, కలానికి, ఖడ్గానికిగూడ ప్రసిద్ధి కెక్కిన నెల్లూరు జిల్లా ఆయనను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి సమర్పించితే, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఆయనను ఢిల్లీ ప్రభుత్వానికి సమర్పించింది. భారతదేశముయొక్క Appropriation Bill ను త్వరలోనే ఆయన ప్రవేశపెట్టటానికి ఆయనకు అవకాశము కలుగజేయాలని మా హరిహరనాథుని ప్రార్థిస్తున్నాను. తిక్కన చెప్పినట్లుగా "ప్రియవాదులెందరోగలరు ! అప్రియంబు గాకేమని ! సత్యంబుబలుకు వారు లేరు" అని అన్నారు. అందువల్ల ప్రభుత్వానికి అప్రియమైనప్పటికీని సత్యము మాత్రము చెప్పాలి. మారై తునాయకుడైన తిమ్మారెడ్డిగారు ఎంతకష్టపడినను రైతులకు యీనాడు వ్యాయముగ కష్టపడి పండించిన ఆహారధాన్యాలకు గిట్టుబాటు ధరలను చేకూర్చలేక పోతున్నారన్నమాట సత్యం. ఈవిషయములో కేంద్రప్రభుత్వానితో వారు గట్టిగా వాదించినప్పటికీనీ, వారివాదనను పెడచెవిని బెట్టినందువల్ల, మనకు వారు గిట్టుబాటు ధరలను సమాకూర్చలేక పోతున్నారు. మన గోపాలరెడ్డిగారు ఢిల్లీ ప్రభుత్వమువారిని యీ ధరల విషయమై ఒప్పించుదురని ఆశిస్తున్నాను. భారతదేశమున కంతటికి ఆహారధాన్యాలను తగినంత ఉత్పత్తిచేసే ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతాంగము గిట్టుబాటు ధరలు సంపాదించు కునే అర్హత ఉండగలదని రంగా. తిమ్మారెడ్డిగారలు చెప్పేవాదనను గురించి గోపాలరెడ్డిగారు అర్థము చేసుకోగలిగారు. గోపాలరెడ్డిగారుగూడ రైతు కుటుంబములో పుట్టినవారు. వారి స్వంత జిల్లా అయిన నెల్లూరు జిల్లాలో గూడ తక్కిన జిల్లాల మాదిరిగ ఆహార ధాన్యాలను ఎక్కువగా పండించుచున్నారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రైతాంగము ఆహార ధాన్యాలను

పండించడములో ఉన్న కష్ట సుఖములు వారికి బాగా తెలుసును. అందువల్ల ఆంధ్రులకు రావలసిన గిట్టుబాటు ధరలను సంపాదించి పెట్టగలరని ఆశిస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వములో గోపాలరెడ్డిగారు తన యొక్క నైపుణ్యము చేతను, శక్తి సామర్థ్యములచేతను తనకు ఉన్న పలుకుబడిని ఉపయోగించి, ఆంధ్ర రైతాంగమునకు అవోర ధాన్యాలకు న్యాయముగ రావలసిన గిట్టుబాటు ధరలను సమకూర్చుటానికి ప్రయత్నిస్తారని నమ్ముతున్నాను. ఉత్పత్తిదారులకు గిట్టుబాటు ధరలు కావాలంటే, వినియోగదార్ల విషయము ఏమిటి అనే ప్రశ్న రావచ్చు. ఉత్పత్తిదారులకు గిట్టుబాటు ధరలు ఇప్పించి వినియోగదార్లకు చౌకధరలకు డిపోలద్వారా సరఫరా చేయించి, అందులో వచ్చే తేడాను కేంద్ర ప్రభుత్వమే భరించేటట్లుగా చేయమని రైతు నాయకులు ఎందరో చెబుతూ వస్తున్నారు. ఇలాంటి వాదనలో ఉండే అంతరార్థము గోపాలరెడ్డిగారికి బాగుగ తెలుసును. ఈ వాదనను కేంద్ర ప్రభుత్వము వారితో గోపాలరెడ్డిగారు ఒప్పించగలరని నమ్ముతున్నాను.

ఇకపోతే అనేక శతాబ్దములుగా పాదుకునిపోయినటువంటి భూ వ్యవస్థను స్థిరీకరించే విషయములో ఈనాడు ప్రతిపక్ష సభ్యులు చేసే ఆందోళన, చెప్పే తొందర మాటలు, వారియొక్క goading చూస్తే భూస్థిరీకరణ త్వరత్వరగా పురోగమింప జేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. కాని ప్రతిపక్ష సభ్యులయొక్క ప్రయత్నాలను ప్రభుత్వము మనస్సులో పెట్టుకుని దూరదృష్టితో బాగుగ పరిశీలించి, ఎన్నో శతాబ్దములనుంచి పాదుకునిపోయి ఉంటున్న భూవ్యవస్థను స్థిరీకరించేటప్పుడు, అడుగు అడుగుకు బాగుగ తూచి తూచి అడుగు వేయకపోతే, ఈ స్థిరీకరణ చాలా ప్రమాదాలకు దారితీస్తుందన్న మాట మటుకు గుర్తించాలని హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. ఈ విషయములో ఒక్క ఉదాహరణ చెప్పదలచుకున్నాను. ఈనాడు మనకు రెవిన్యూ మంత్రిగా ఉన్న కళావేంకటరావుగారు ప్రతిపాదించబోయే భూసంస్కరణల బిల్లులో ఒక క్లాజును ఏర్పాటుచేశారు. అది ఎంత ప్రమాదమైనదో గుర్తించమని సభవారిని మీద్వారా హెచ్చరిస్తున్నాను. ఎంత భూమిగలరైతు అయినను తాను సక్రమముగ పాగుచేయలేదని ప్రభుత్వము అభిప్రాయపడితే, అంటే స్థానిక ప్రభుత్వోద్యోగస్తులు అభిప్రాయపడితే, ఆరైతుయొక్క భూమిని ప్రభుత్వము స్వాధీనము చేసుకునే హక్కు ప్రభుత్వమునకు ఉంటుందని చేర్చారు. ఈనాడు దేశములో ఎన్నో పార్టీలు ఉంటున్నవి. పార్టీకడులు ఉంటున్నవి. పలుకుబడి గలవారుంటున్నారు. ఆయా పలుకుబడితో స్థానిక ఉద్యోగస్తులను తొంగదీసుకుని భూమిని ఎంత న్యాయముగ, ఎంత శ్రద్ధతో సాగుచేసినను చేయలేదన్న నెపమును అరోపించి, భూమిని స్వాధీనము చేసుకోవడానికి అవకాశము కలుగ

జేసే ఆ క్లాజు ఎంత ప్రమాదకరమైనదో గుర్తించాలి. దీనివల్ల రై తాంగము ఎంత చిక్కులకు, ఇబ్బందులకు లోనుకాగలదో గ్రహించవలసిందిగా మనవిచేస్తున్నాను. ఈ క్లాజువల్ల రై తాంగము యొక్క పరిస్థితి ఎంత క్లిష్టమయముగ నుండగలదో గుర్తించండి.

అక్కడ స్థానికంగా ఉండే తహశీల్దారులూ, డిప్యూటీ కలెక్టరులూ ఇతరులయొక్క ఒత్తిడిచేతనో, స్వయంబుద్ధిచేతనో, మరేకారణంచేతనైనాని రై తుమీద కక్ష సాధించాలనే ఉద్దేశంతో 'భూమిని సక్రమంగా సాగుచేయలేదు, అని చెప్పగా ఆ భూమిని ప్రభుత్వం తీసేసుకుంటే ఇక రై తు ఏ పరిస్థితులలోకి పోవాలో మనం గమనించాలి. ప్రతిపక్ష సభ్యుల ఓత్తిడివలన ఆ బిల్లులో ఇటు వంటి ప్రమాదకరమైన క్లాజులు పెడుతున్నారు. ఇది చాలా పొరపాటు అని నా అభిప్రాయం. కాబట్టి ప్రభుత్వంవారు యీ భూసంస్కరణల విషయంలో ప్రతి అడుగుకూడా తూచి తూచి వేయకపోతే దేశంలో అల్లకల్లోలం తప్పదు. రై తాంగం మహాప్రమాదానికి లోనౌతుంది. కాబట్టి మంత్రిగారు తమకుండే బలాన్ని ప్రజలూ వినియోగించి ప్రయత్నంచేత ఒప్పించి ఆ బిల్లులో ఉండ బోయేటటువంటి ప్రమాదకరమైన క్లాజులు లేకుండా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాము.

మధ్యనిషేధంగురించి నేను చెప్పడానికి అచ్చే అవకాశం లేదు. ఈ విషయంలో రామకృష్ణరాజుగారు పెద్ద ఉపన్యాసం ఇచ్చారు. తాను కాంగ్రెసు వాడనని చెప్పుకున్నారు వారు. అయితే, కాంగ్రెసు మూలసిద్ధాంతానికే వ్యతిరేకంగా ఎందుకు మాట్లాడుతున్నారో నాకు అర్థంకావడం లేదు. "నేను కాంగ్రెసువాడను" అని చెప్పకోవడం ఎందుకని ప్రశ్నిస్తున్నాను. 'నేను కాంగ్రెసువాడను కాను, నేను prohibition ను వ్యతిరేకిస్తున్నాను' అని చెప్పడం సబబుగా ఉంటుంది. మన Constitution లో 'prohibition ను అమలు చేయాలి' అని నిర్నిబంధంగా చెప్పబడినది. అమలులో ఉంటున్నది. ఎక్కడనో, ఒక మూల సక్రమంగా అమలుకాలేదనే కారణంవల్ల అది తీసేయాలని చెప్పడం న్యాయంకాదు. సీతిమార్గమైన శాసనాలను పరిపూర్ణంగా అమలుచేయడానికి ఎప్పుడూ అవకాశం ఉండదు. అధ్యక్షులవారు ఇదివరకు ప్రవేశపెట్టిన వరకట్న నిషేధం, బిల్లునుంచి ఎంతమంది తప్పించుకోవడము లేదు? బహుభార్యా నిషేధ చట్టంనుంచి ఎంతమంది తప్పించుకోవడం లేదు? అంతమాత్రంచేత శాసనాలను తీసేయడం న్యాయమేనా? కట్టుదిట్టంగా అమలు చేయడానికి ప్రయత్నాలు చేయాలి. గాంధీగారు చెప్పిన సిద్ధాంతం ప్రకారం tainted money మనం పుచ్చుకోకూడదు. దానిని కట్టుదిట్టంగా అమలుజరపటానికి రామకృష్ణరాజుగారివంటి పెద్దలు మార్గాలు చెప్పాలికాని, తీసేయమని చెప్పడం

న్యాయం కాదు, దొంగతనాలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. శిక్షించేందుకు అవకాశం ఉన్న section ను I. P. C. నుంచి తీసేయమన్నట్లుగా ఉన్నది యిది. శాసనాలను అమలుచేయాలనేకాని, తీసేయమనిచెప్పడం మంచిదికాదు. అలా చెప్పడం మాబోటివారికి సరిపోతే సరిపోతుందేమోకాని, రామకృష్ణరాజు గారివంటి పెద్దలకు, అనుభవజ్ఞులకు కాంగ్రెసువాడనని చెప్పకొనేవారికి తగదని మనవిచేస్తూ నేను యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

* శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లి) : అధ్యక్షా, ఇప్పుడు గౌ|| మన గోపాలరెడ్డిగారు ఢిల్లీకి వెళ్ళిపోతున్నారు. అది చాలా సంతోషించదగ్గ విషయం. వారు ఆర్థిక వ్యవహారాలను నిర్వహించబోతున్నారు. కాబట్టి నేను మీద్యారా కొన్ని విషయాలను మనవిచేస్తున్నాను. మొట్టమొదటనుంచీ కూడా వారితో ఒక భేదాభిప్రాయం ఉన్నది. రైతులపై పన్నులు విధించేటప్పుడు వారు ఆ భారాన్ని ఎలా మోయగలరు అనేవిషయాన్ని ఆలోచించి మరీ పన్నులు వేయవలసినదిగా వారికి ఎన్నోసార్లు మనవిచేశాను. ఆమధ్య వేరు తెనగ మున్నగు వ్యాపార పంటలపై పన్నులు వేసినప్పుడు రైతులలో ఎంత అలజడి వచ్చినదో వారికి ఈవరికి తెలిసే ఉంటుందనుకొంటాను. ఈమధ్య వేరు తెనగ మొదలైన పంటలమీద పన్నులు పన్నాలుచేయకుండా చేశారు. చిత్తూరు, అనంతపురం జిల్లాలలోనూ, అనకాపల్లి ప్రాంతంలోనూ బెల్లం ధరలు పడిపోయాయనే విషయం వారికి తెలియనిదికాదు. బెల్లం ధరలు పడిపోయినాయి కనుక చెఱకు పంటమీద వేసే శిస్తును మాఫీ చేయవలెనని ఉన్నప్పటికీనీ ఈ సంవత్సరం మాఫీ చేయకపోవడమనేది చాలా విచారకరం. పోనీ, వారు ఢిల్లీ వెళ్ళిన తరువాత అయినానరే, పన్నులు ఎక్కువచేసే విధానాన్ని అనుసరించకుండా, రైతులమీద ఎప్పుడో వేసిన పన్నులను తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని నేను వారిని కోరుతున్నాను.

ఇక విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో ఇదివరకు 10% remuneration గా ఉంచే సరిపోయేది. దానిని ఇప్పుడు 11% కు పెంచారు. 11% ఆదాయం వస్తేనే lines వేస్తామనే నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఆ ప్రకారమే చేసినట్లయితే, వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు విద్యుచ్ఛక్తిని సరఫరాచేయడం కష్టం అవుతుంది. కాబట్టి దానిని 11% నుంచి తగ్గించాలని కోరుతున్నాను. చిత్తూరులో కాలేజీ పెట్టాలని అక్కడి ప్రభుత్వాధికారులేకాక ఆ చుట్టు ప్రక్కల రైతులంతా కూడా కోరుతున్నారు. శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు, ఇంకా అంతకు ముందునుంచీ కాలేజీ కావాలని కోరుతూనే ఉన్నారు. ఈమధ్యన శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారికి కూడా విజ్ఞప్తి చేసియున్నారు. చిత్తూరు జిల్లాకు ముఖ్యపట్టణంగా ఉంటున్నది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో

జిల్లాకు ముఖ్యపట్టణంగా ఉంటున్నవాటిలో కాలేజీ లేనివి ఒక్క చిత్తూరు అనుకుంటాను. అక్కడ సుమారు 4,5 High Schools ఉన్నాయి. కాలూ కాలో 4,5 High schools ఉన్నాయి.

డాక్టరు బి. గోపాలరెడ్డి : మహబూబ్ నగర్ లో కూడా లేదు.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : అయితే, అక్కడ కూడా ఒక కాలేజీ పెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఈరెండు చోట్ల కూడా తప్పకుండా కాలేజీలు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. Central Government ఇచ్చే grants గాని, మన ప్రభుత్వం ఇచ్చే grants గాని, March నెలలో వస్తున్నాయి. అట్లా రావడంవల్ల అవి ఖర్చు కావడం కష్టంగా ఉంటున్నది. కాబట్టి వారు డిప్రీ వెళ్ళిన తరువాతనైనా, మే, జూన్ నెలలలోనే ఈ grants వచ్చేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : మే నెలలో ఇచ్చే బదులు, ఫిబ్రవరిలోనే ఇస్తే మరి మంచిదికదా !

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : బడ్జెట్ సమావేశంకూడా మార్చి నెలలో జరగడంవల్ల చాలా కష్టంగా ఉంటున్నది. అట్లా కాకుండా జనవరి నెలలో ఏర్పాటు చేస్తే, గ్రాంటు అయి, తరువాత ఫిబ్రవరి, మార్చి, ఏప్రిల్, మే నెలల్లో వసులు జరుగడానికి సుకువుగా ఉంటుంది. కాబట్టి బడ్జెట్ సమావేశాన్ని జనవరి నెలలో జరపడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. దేశం అంతాకూడా ఇదే విధానాన్ని అవలంబించేటట్లు చేసినట్లయితే చాలా బాగుంటుంది. వసులు జరగడానికి వీలుగా ఉంటుంది. కాబట్టి అట్లా ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఈవాటి ప్రభుత్వ నిర్వహణలో ఒకగొప్ప చిక్కు వస్తున్నది. అది ఉద్యోగస్థుల మార్పుదల. ఎప్పుడువడితే అప్పుడు ఉద్యోగులను మార్చడం జరుగుతున్నది. అందువల్ల పరిపాలనలో, వసులు జరగడంలో ఒక stability లేకుండా పోతున్నది. ఇందువల్ల చిక్కులు కలుగడమే కాక, మన విధానాన్ని త్వరితంగా అమలు చేయడం కష్టం అవుతున్నది. ఈ విషయాన్ని కూడా మంత్రిగారు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ బి. రత్నవతివతి (బద్వేల్) : అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు Appropriation Bill ను ప్రవేశపెడుతూ ఒక సంతోషకరమైన వార్తను తెలియజేశారు. నేను శాసనసభ్యుడుగా వచ్చినప్పటినుంచి, వారు ఏ సంవత్సరం Appropriation Bill పై మాట్లాడేటప్పుడు కూడా ఇటువంటి విషయం

తెలియజేయలేదు. ఈ సంవత్సరం, బడ్జెటులో పాస్ అయిన పద్దులకు allot చేయబడిన డబ్బంతా ఈ Appropriation Bill ద్వారా pass అయిన తరువాత మనం పూర్తిగా ఖర్చుచేసుకో గలుగుతామనే విషయాన్ని తెలియజేశారు.

[Srimathi T. Lakshmi kanthamma in the Chair]

అయితే భవిష్యత్తులో ఏవిధంగా ఖర్చుచేస్తారో తెలియదు. కాని, యంతవరకూ ఒక్క సంవత్సరంలోకూడా పూర్తిగా ఖర్చుచేసినట్లు ఎక్కడా కనిపించదు. అసెంబ్లీలో చర్చలు జరిగినప్పుడూ, Public Accounts Committee లో చర్చలు జరిగినప్పుడూ ప్రతి విషయాన్నీ పూర్తిగా తెలియజేశారు. దానిపైన ప్రభుత్వము ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకోవలసి యున్నదో ఆ విషయంలో కొన్ని సలహాలు ఇచ్చాను. యదివరకు యిటువంటిదేమీ జరుగలేదు. ఆర్థిక మంత్రిగారు promotion పైన ఢిల్లీకిపోతూ ఈ విషయం తెలియజేయడం చాలా సంతోషించదగినది. వారు ఢిల్లీ వెళ్ళిపోతే - మనకు వచ్చే కొత్తఆర్థిక మంత్రిగారు ఈ సలహాలను, పద్ధతులను ఎంతవరకు పాటించగలరో చూడవలసి యున్నది. ఇదికేవలం అభివృద్ధిదృష్ట్యానే కాకుండా, శాసనసభ యొక్క ప్రాతినిధ్యానికికూడా సంబంధించిన విషయం. అసెంబ్లీలో అప్రోప్రియేషన్ బిల్లు pass అయిన తరువాత-అసెంబ్లీ ఆమోదం పొందిన allotments అన్నీకూడా పూర్తిగా ఖర్చు పెట్టకపోవడమనేది శాసనసభ యొక్క అధికృతకుకూడా తోపం. అధికృతకు దెబ్బతగిలే విషయంలో ఆర్థిక మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను. Public Accounts Committee యొక్క పాత రిపోర్టులు చూచినట్లయితే, ఏయే కార్యక్రమాలకు ఎంతెంత allot చేశారో, allot చేయబడినది ఎంత ఖర్చు అయినదో తెలుస్తుంది. ఈ విషయంలో Public Accounts Committee వారుకూడా చాలా వివరంగా తెలియజేశారు. ఇందులో కూడా శాసనసభ యొక్క తీర్మానాలను ప్రభుత్వం ఉల్లంఘించడమనేది ఉంటుందని ఆర్థిక మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఈనాడు ప్రపంచంలో కొన్ని దేశాలు ప్రజాస్వామ్యాన్ని నమ్ముకున్నాయి. మరికొన్ని దేశాలు, ప్రజాస్వామ్యాన్ని మంటకలిపి అభివృద్ధిని కోరే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాయి.

కాని మన దేశంలో ప్రజాస్వామి కాన్ని, అభివృద్ధిని రెంటినీ సాధించుటకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఈ పరిస్థితులలో మనకు ఉన్న అనుభవం తక్కువ. సక్రమమైన పునాదులు వేసినగాని రెంటినీ సాధించుట సాధ్యంకాదు. ఈ పరిణామ దశలోనున్న మనం అన్ని విషయాలను సక్రమంగా ఆలోచించి అసెంబ్లీ యొక్క అధికృతను ఏవిధంగాను ఉల్లంఘించకుండా అవిచేయు తీర్మానములనుగాని, చట్టాలనుగాని సక్రమంగా అమలు జరిపే వాద్యత ప్రభుత్వ

యంత్రాంగంపై ఉన్నదని మనవిచేయుచున్నాను. మన ఆర్థిక విషయాలన్నీ 40 రోజులపాటు మిత్రులందరు చర్చించారు. మన ఆదాయ సోర్సులలో land revenue ముఖ్యమైనది. దానిని ఎంతవరకు వినియోగించుకోవాలో అంతవరకు వినియోగించుకున్నాం. ఇంకా వినియోగించుకొనుటకు ప్రయత్నించిన అనేక శాధలకు దారితీయగలదు. సేల్సుటాక్సును ప్రతి సంవత్సరం పెంచుటకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఈనాడు మనకు వస్తున్న 10 కోట్ల సేల్సుటాక్సులో దాదాపు నాలుగుకోట్లు ఆహారధాన్యాలపై వసూలు చేస్తున్నారు. ఎకనమిక్ బ్యూరోవారు ఇచ్చిన బుటిటీన్ లో ఈ విషయాన్ని స్పష్టంగా తెలిపినారు. కాబట్టి సేల్సుటాక్సునుకూడా పూర్తిగానే వినియోగించుకున్నాము. ఇక ఏ సోర్సెస్ నుండికూడా ఆదాయాన్ని రాబట్టుటకు అవకాశములు అంతగా కనబడుటలేదు. కాని మనకు అభివృద్ధిని త్వరితగతిని సాధించాలనే ఆశలు ఉన్నాయి. అలాంటప్పుడు మనకు మిగిలింది ఒక్కటే, పబ్లిక్ సెక్టరులోని పరిశ్రమలపై ప్రభుత్వం ఎక్కువ జోక్యం కలిగించుకొన్నచో ఆదాయంవచ్చే అవకాశాలు ఉన్నవి. మన ప్రభుత్వం దాదాపు 9 కోట్ల 95 లక్షలు పబ్లిక్ సెక్టరులో పరిశ్రమలపై పెట్టినది. వాటివల్ల పోయిన సంవత్సరం ఇచ్చిన లెక్కలప్రకారం మూడుకోట్లరూపాయలు లాభంవస్తున్నది. వాటిని సక్రమంగా మోసేటి చేసిన మూడుకోట్లైకాదు రూ. 7 కోట్లవరకు ఆదాయం వచ్చును. ఆరు కోట్ల రూపాయలను ఒక వ్యక్తిచేతిలో పెట్టినారు. దానిని ప్రశంసచేయగా ఆర్థిక మంత్రిగారు ఆరోజు objection తెలిపినారు. ఈ వ్యవహారం గత ప్రభుత్వానికి సంబంధించినదైనప్పటికి ఆ తొమ్మిదికోట్ల రూపాయలును సద్వినియోగపడి ఎక్కువగా లాభంవచ్చే విధానాన్ని అనుసరించమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఆరుకోట్ల రూపాయలను ఒక వ్యక్తి చేతులలో పెట్టడం, అందులోనూ వచ్చేలాభాలు వారికి వినియోగపడునట్లు చేయడం సరికాదు. కేంద్రప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న ఎకనమిక్ పాలిసీకిగాని, కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎకనమిక్ పాలిసీపై చేసిన తీర్మానానికి గాని, ఈ ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానానికి ఎక్కడ సమన్వయం కుదురుట లేదు. కాంగ్రెస్ పార్టీ 1956 వ సంవత్సరంలో ఎకనమిక్ పాలిసీమీద, సంవత్సర ప్రణాళికమీద ఒక తీర్మానం చేశారు. అందులో ఇలా ఉన్నది.

The best test for determining the lines of advancement should be social gain and service to the community and not private profit. The claims of social justice both in individual and regional aspects should always be kept in view and should be made through changes of economic organisation and suitable administrative and fiscal measures. Existing disparities in income and wealth should be progressively removed.

ఈవిధంగా ఒకరిద్దరి చేతులలో పెట్టుబడిని పెట్టుకూడదని స్పష్టంగా తెలియజేశారు. ఇంతే కాకుండా ఈనాడు బిల్లా మానేజిమెంటులో ఉన్న పరిశ్రమల మీద మరొక అరుకోట్ల రూపాయలు పెట్టారు. దానివల్ల బిల్లా లాభ పడుచున్నాడేగాని ప్రభుత్వానికి ఎలాంటి ఉపయోగంలేదు. బిల్లా మానేజి మెంటులోని పరిశ్రమలలో మెరిట్సును ఇగ్నోర్ చేస్తూ తనకు కావలసిన వ్యక్తులను, బంధువులను పెట్టుకున్నారు. ఇలా పెట్టుకొనుటవల్ల వచ్చే లాభాలన్నీ వారికి ఉపయోగపడుటకు వీలౌతుందని ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. బిల్లా 1953 లో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో పరిశ్రమలను స్థాపించుటకు వచ్చారు. 1956 వ సంవత్సరానికి వారి సామాజ్యం విస్తృతమైపోయింది. ప్రభుత్వ యాజమాన్యం క్రింద నున్న పరిశ్రమలుకూడా వారి మానేజిమెంటు క్రిందకు పోయాయి. పరిశ్రమలన్నీ వారిచేతులలోకి ఏవిధంగా పోయినవో ఆలోచిస్తే చాలా ఘోరంగా ఉంటుంది. 1956 వ సంవత్సరం జనవరిలో కంపెనీ చట్టం ప్యాసై నది. ఫిబ్రవరిలో ప్రభుత్వ మానేజిమెంటులోగల పరిశ్రమలన్నీ వారి చేతులలోకి పోయాయి. వారు constituted power of attorney అనే ఒక క్రొత్త పదాన్ని కనిపెట్టి కంపెనీ చట్టంలోని ప్రావిజన్సును సర్కం వెంటుచేస్తూ మానేజిమెంటును వారి చేతికి ఇచ్చివేశారు. ప్రభుత్వం ప్రస్తుతం 31 పరిశ్రమలలో పెట్టుబడి పెట్టి ఉన్నది. వాటిలో 21 పరిశ్రమలలో డై రెక్టర్లు లేరు. కొన్నింటిలో కాళిలున్నవి. 18 కంపెనీలలో మాత్రం ప్రభుత్వానికి డై రెక్టర్లు ఉన్నారు. ఈ 18 కంపెనీలు వై నాన్సు సెక్రటరీ, ఇండస్ట్రీస్ సెక్రటరీ, మినిస్టరు మొత్తం నలుగురు డై రెక్టర్లు చేతులలో ఉన్నవి. ఈ నలుగురు డై రెక్టర్లు 18 పరిశ్రమలలో జరుగుతున్న వ్యవహారాలను తెలుసుకొను పరిస్థితిలో ఉన్నారా అని అడుగుతున్నాను. ఏ పరిశ్రమలో ఎంత లాభం వస్తున్నదో ఈ డై రెక్టర్లు చెప్పగలరా? ఆజంజాహీ మిల్సులో కంపెనీ చట్టాన్ని పూర్తిగా ఇగ్నోర్ చేసి కొన్ని అక్రమాలు జరిపినా ఈ డై రెక్టర్లు తెలుసుకొనే పరిస్థితులలో లేరు. అంతే కాకుండా ఇక్కడ వచ్చే లాభాలలో 3, 4 వంతులు మానేజిమెంటు చేతులలోకి పోతున్నది. కనుక కేంద్రప్రభుత్వ కాంగ్రెసుపార్టీల యొక్క ఎకనమిక్ పాలసీదృష్ట్యా ఒకరిద్దరు వ్యక్తుల చేతులలో ఆర్థిక వ్యవస్థను కేంద్రీకరించకుండా రాష్ట్రానికి ఎక్కువగా ఉపయోగ పడుతున్నట్లు చేయాలని ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం పెట్టుబడి పెట్టిన పరిశ్రమలలో 11 లిక్విడేషన్ చేయవలసిన పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. ఇలాంటి విషయాలలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసికొని ఎందుకు నష్టం వస్తున్నదో లిక్విడేషన్ చేయవలసిన పరిస్థితి ఎందుకు కలిగిందో, దానికి బాధ్యులెవరో విచారించి వాటిని పునరుద్ధరించే ప్రయత్నం చేయవలయును. అప్పుడే ప్రజలకు

పబ్లిక్ సెక్టారుపై ఆశ కలుగుతుంది. ప్రభుత్వం అంటే గౌరవం పెరుగుతుంది. ఈ విషయాలన్నీ కూలంకషంగా విచారించి పరిశ్రమలలో పెట్టిన పెట్టుబడిని సద్వినియోగం చేస్తారని ఆశిస్తూ విరమించుచున్నాను.

డాక్టర్. బి. గోపాలరెడ్డి : అధ్యక్షా, బడ్జెట్టు గురించి అనేకమంది అనేక దృక్పథాలతో తమ అభిప్రాయాలను వెల్లడించినందుకు సంతోషము. వెంకటేశ్వర్లుగారితో ప్రారంభమై రత్న సభాపతిగారితో అంతమైన ఈ చర్చకు నేను ప్రత్యేకంగా సమాధానము చెప్పవలసిన సంగతులు లేవని నాకు అనిపిస్తున్నది. ఆయా డిమాండులమీద చర్చ జరిగినపుడు ఆయా మంత్రులే సమాధాన మిచ్చినారు. జనరల్ డిస్కుషన్ లో నేను కూడా సమాధానమిచ్చాను. వాటినిమించి యింకా కొత్త విషయాలు చెప్పటానికి ఏమీ లేవేమోనని అనిపిస్తున్నది.

వెంకటేశ్వర్లుగారు, రత్న సభాపతిగారు పార్ట్ ఫాల్స్ ఎందుకు జరుగుతున్నవని ప్రశ్నించారు. ప్రతిడిపార్టుమెంటుకు ప్రతినవత్సరం ఎంత ఖర్చు అవుతున్నదో, గౌరవ సభ్యులు తెక్కలు చూస్తే, చాలా ఎక్కువ ఖర్చు అవుతున్నట్లు స్పష్టమవుతుంది. 1958-59 లో పార్ట్ ఫాల్స్ ఉన్నమాట నిజమే. రి ఆర్గనైజేషన్ unsettled condition దీనికి కారణం. 1958-59 లో ఇంకా ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టవలసి ఉంది. డిపార్టుమెంట్ పౌడ్స్ శ్రద్ధగా పనిచేస్తున్నారు. శాంక్షన్స్ చేయుటలో ఆలస్యమవుతున్నదని కొన్ని కంప్లయింట్సు వచ్చాయి. ఈ విషయముగురించి నేను పై నాన్న డిపార్టుమెంటుతో మాట్లాడి “మీపై ఇటువంటి ఆరోపణలు కూడదు. డబ్బును శాంక్షన్ చేయటములో ఆలస్యము జరుగకూడదు” అని చెప్పాను. ఈ సందర్భం ఏప్రిల్ లోనే శాంక్షన్ అవుతాయని ఆశిస్తున్నాను. కొందరు వివరాలు పంపరు. వివరాలులేకపోతే పై నాన్న డిపార్టుమెంటువారు శాంక్షన్ చేయరు, అందుచేత కొన్ని ఆలస్యమవుతుంటాయి. అయినా ఈ విషయములో పని చురుకుగానే సాగుతున్నది. పార్ట్ ఫాల్స్ ఉన్నప్పటికీనీ, ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తి అయ్యే లోపులో మొత్తం అంతా ఖర్చు పెట్టటానికి వీలుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

రామకృష్ణరాజుగారు మాట్లాడుతూ భూమిపై పన్నులేకుండా చేయాలని, ప్రొఫిట్స్ ను రద్దుచేయాలని చెప్పారు. ఈ రెండు కూడా పెద్ద సమస్యలే. ప్రొఫిట్స్ తీసివేసి దీనిని మరల తలక్రిందులు చేయటం మంచిది కాదు. భూమిపై పన్నుతీస్తే, కాయకష్టం చేసే ప్రతీవ్యక్తి పన్ను ఇచ్చుకోవలసి వస్తుంది. ఏ రోగానికి ఏమందు పనిచేస్తుందో అదే వాడటం మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇన్ రిటర్న్ మీద return చూడకూడదని చెప్పారు. ప్రస్తుతం చూడటంలేదనే నా అభిప్రాయము.

[Mr. Speaker in the Chair]

1937 లో మద్రాసు గవర్నమెంటులో మేము అధికారంలో ఉన్నప్పుడు 6% గిట్టని ఇర్రిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు తీసుకోకూడదని నిర్ణయించాము. దానిని రాజగోపాలాచారిగారు 4% చేశారు. తరువాత 1% కూడా చేశాము. ఇప్పుడు అంత ఖచ్చితంగా చూడటంలేదని చెప్పటం లేదుకాని సామాన్యంగా చూడటం జరగటం లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

ఎలక్ట్రిసిటీలో 11% రావాలని కోరుతున్నారనికూడా వారు చెప్పారు. మేము చీఫ్ ఇంజనీర్లను అడుగుతూ ఉంటాము. లోడ్ డెవలప్ అయితేగాని రిటరన్ ఎంత వస్తుందో తెలియదు. అందుచేత యాక్చురేటుగా ఉంచడానికి వీలులేదేమో అనిపిస్తుంది. వెనుకబడిన ప్రాంతములలో ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయ చేయటానికి ప్రయత్నములు జరుగుతున్నవి. తాలూకా పౌడ్ క్వార్టర్సులో డిసిల్ ఇంజనులు పెట్టాలనే ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. ఎలక్ట్రిసిటీలో గాని ఇర్రిగేషనులోగాని ప్రభుత్వమునకు return మీద దృష్టిలేదు. ఇర్రిగేషన్ ప్రాజెక్టు క్రింద ఎకరేజ్ ఎంత ఎక్కువ అయినదో సంవత్సరం సంవత్సరం లెక్కలు మాకు ఇవ్వలేదని వేంకటేశ్వర్లుగారు చెప్పారు. ఈ విషయాన్ని చూడటానికి ఒకరిని నియమించాము. రెవిన్యూ సెక్రటరీగాఉన్న ఎమ్. టి. రాజగారిని వేశాము. తుంగభద్రగాని, K. C. కెనాలుగాని వాటివద్ద చులుకుగా వ్యవహారము నడిచేటట్లు చూడటానికి బోర్డుమెంబరు హోదాలో వీరిని నియమించాము. రెవిన్యూ సెక్రటరీగా వారికి 5 సంవత్సరాలు అనుభవముఉంది. ఈ విషయములో వారు ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించి ఖర్చుపెట్టిన దానిపై return వచ్చేటట్లు చూస్తారు. ఇంతవరకు ఇర్రిగేషన్మీద ఎలక్ట్రిసిటీమీద ఎక్కువఖర్చు అవుతోంది. కాని యింకా return కనిపించటంలేదు. మూచ్ ఖండ్కు 15 కోట్లు ఖర్చు పెడితే ఇప్పుడే కొద్ది return కనిపిస్తున్నది. నాగార్జునసాగర్కు 5 సంవత్సరాలు కాపిటల్ ఎక్స్పెండిచర్ చూచుకొంటూ పోవాలి. ఆదాయం వచ్చేసమయంలో కొంత ప్రతిఫలం మనకు కనబడవచ్చు. దానికి చాలాకాలం పడుతుంది. అంత వరకు మనం ఓపిక వట్టాలి.

అందువల్ల దీనిలో కొంత ఓర్పు, ఓరిమి కావాలని ఉంటుంది. కేవలం లెక్కలు చూచుకొని, కోటిరూపాయలు ఖర్చుపెట్టాము, దాముమీద, return ఏమీరాలేదు అనడానికి వీలులేదు. Return తప్పకుండా వస్తుంది. కాని కొంత కాలం పడుతుంది.

నిల్లలమట్టి వేంకటేశ్వర్లుగారు మాట్లాడుతూ సంచాయతీలకు open elections కూడదు అన్నారు. తరువాత "విశ్వవిద్యాలయాలకు అటానమి అనే

“పేరుతో వాళ్ళు ఏమిచేస్తున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం ఉదాసీనతతో ఉరుకుంటోంది” అన్నారు. నామట్టుకు నాకు యూనివర్సిటీ వ్యవహారాలలో ప్రభుత్వం ఏమాత్రం రుతుగ జేసుకోకూడదు అన్నటువంటి దృక్పథం ఉంది. అటానమీ సంగతి అటు ఉంచి ప్రభుత్వం పరైతే మంచిదని అనుకొంటే అది విశ్వవిద్యాలయాలచేత చేయించవలసిన జాధ్యతకూడ ప్రభుత్వంపై ఉన్నది.

శ్రీ పిల్లలమణ్ణి వెంకటేశ్వర్లు : అయితే యూనివర్సిటీ ఒకలైను adopt చేస్తుంది. శాసనసభ, ప్రభుత్వం యింకో విధానాన్ని adopt చేస్తే, working లో రెంటికీ Co-ordination ఉండాలా ?

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : అటువంటివిషయాలు ఛాన్సలరు చూస్తూఉంటారు. సాధారణంగా గవర్నరు, ఛాన్సలరు ఒకరే, అయి ఉన్నందువల్ల అటువంటి పెన్షనమస్యలు పమీ ఉత్పన్నంకాలేదు. అంతేకాకుండా, సిండికేటు, అకడమిక్ కౌన్సిలు మొదలైనవి ఉన్నాయి. అవన్ని చూస్తూఉంటాయి. ఇటీవల శ్రీ లక్ష్మణ స్వామి మొదలియారు అన్నారు. “యూనివర్సిటీ వ్యవహారాలలో ప్రభుత్వ ప్రత్యేక లేక పరోక్ష జోక్యం పనికిరా”దని. అది చాలామంచి సంప్రదాయము. ఆ సంప్రదాయాన్ని మనం కాపాడాలి. అట్లా యూనివర్సిటీల అటానమీకి భంగంరాకుండా కాపాడినట్లయితే, అది దేశానికి ఖేమం. ఇక స్కూలు టీచర్లు గురించి చెప్పారు. ఆ విషయం కర్నూలునుంచి యిప్పటివరకు వస్తూనే ఉన్నది. ప్రతిపత్తి పెంచడంవల్ల విద్యార్థులసంఖ్య యెక్కువ అయినది. రిట్రైంచిమెంటు చేస్తున్నారని చెప్పారు. నాకు తెలిసినంతవరకు యెక్కువ మందిని రిట్రైంచి చేయలేదు.

శ్రీ పిల్లలమణ్ణి వెంకటేశ్వర్లు : ఏడువందలమందిని చేశారు.

విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామరావు) : 80 వేల మందిలో రెండువందలమందిని చేశారు.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : అది పెద్దవిషయంకాదు. జూలై వచ్చేవరికి వారుకూడ అజ్ఞాన్లు అవుతారు.

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామరావు : యోగ్యతలనుబట్టి, అర్హతలనుబట్టి యిస్తారు.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : అర్హతలు ఉన్నవారిపే ఖైవరలో వేకెన్సీలలో పేయవచ్చు. ఈ తోపున తగిన qualification సంపాదించుకోవచ్చు. ఈ ప్రతి పత్తి అనేది తిల్లాబోర్డులలోను, ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ లోను ఉంది. అప్పుడు 20 ఉంటే దానిని 25 కు పెంచడం జరిగింది. అట్లా పెంచడంవల్ల ఎన్రోలు మెంటు

ఎక్కువ అయింది. ఇంతకుముందు ఎంతమంది విద్యార్థులు ఉన్నారో, యిప్పుడు ఎంతమంది ఉన్నారో ఒక్కసారి చూడండి. ఉపాధ్యాయులు చాలా ఉత్సాహంతో పని చేస్తున్నారు. ఎక్కువమంది విద్యార్థులు చదువుకోడానికి ఆస్కారం ఏర్పడింది. ఇక administrative procedure గురించి చాలమంది చెప్పారు. రమేశంగారు ఏదో ఆర్టికల్ వ్రాశారని చెప్పారు. ఈనాటిది కాదు. ఎన్నో వందల సంవత్సరాలనుంచి వస్తున్న ప్రాసీజరు, అయినప్పటికీనీ, శైక్రశేరియట్టు ప్రాసీజరు ఎట్లా ఉండాలి అన్న దానినిగురించి శైక్రశ్రీని అందరూకలసి ఒక రిపోర్టు తయారుచేసి, ప్రభుత్వానికి యిచ్చారు. దానిని అనుసరించి కొన్ని కొన్ని కాగితాలు మంత్రుల దగ్గరకు రానక్కర లేకుండానే పరిష్కారం అయిపోతవి. ప్రభుత్వం ఆ రిపోర్టును పరిశీలించి, త్వరలో ఆర్డర్లు యిస్తుంది. ఆ విషయంలో కూడ శ్రద్ధ వహిస్తున్నదని చెబుతున్నాను.

రాజేశ్వరాపుగారు తెలంగాణా కాలేజీలగురించి మాట్లాడుతూ “కలెక్టర్లు అధ్యక్షులుగా లేనందువల్ల కాలేజీలకు నష్టం వస్తున్నదని” చెప్పారు. అడ్మినిస్ట్రేషన్ దృష్ట్యా కలెక్టర్లు అధ్యక్షులుగా ఉంచకూడదని ప్రభుత్వం అనుకుంది. ఎందుకంటే డబ్బు సంబంధమైన విషయాలలో వారిని ఆఫీసు బేరర్లుగా ఉంచడం మంచిది కాదని ప్రభుత్వం తలచింది. ఇప్పుడే వారు small savings ను రేవెన్యూ చేయడంవల్ల అడ్మినిస్ట్రేషన్ కు డెబ్బవస్తున్నదేమో అనే అనుమానం ఉంది. అందుచేతనే వారిని అధ్యక్షులుగా వేయలేదు. అంతకంటే వేరేకారణం ఏమీలేదు. తప్పకుండా కలెక్టర్ల యొక్క moral support ఉంటుంది. ఆ సంప్రదాయం నుదరాసు, కర్నూలులనుంచి వస్తున్నది. దానినే ఇక్కడకూడ పెట్టాము. ఐతే తెలంగాణా కాలేజీల అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం తప్పక సహాయం చేయాలనిపిస్తుంది. అందులో ఏమాత్రం సందేహంలేదు. ఆ కాలేజీలు తప్పకుండా అభివృద్ధి చెందవలసినదే! ఈ వారంలోనే ఆదిలాబాదు కాలేజీకి 50 వేలు యిచ్చారు. నల్లగొండ కాలేజీకికూడ జిల్లాబోర్డు యిస్తానన్న విరాళం యిచ్చుటకు ప్రభుత్వం ఒప్పుకుంది. మహబూబ్ నగరంలో పోలిటెక్నిక్ విషయంలో అనేక కాన్ఫరెన్సెస్ పెట్టాము. దానినికూడ తప్పకుండా నిలబెట్టుటకు ప్రయత్నం జరుగుతోంది. తెలంగాణా కాలేజీలు అభివృద్ధి చేయడమే ప్రభుత్వ లక్ష్యం. ఒక్క సంవత్సరంలో ఆరు కాలేజీలు ప్రారంభించారు. నిజంగా ఇది చాలా సాహసోపేతమైన చర్య. అభినందించవలసినదే! కాని మొదట ఆ కాలేజీలకని వాగ్దానాలు చేసినవారు మాత్రం, ఆ వాగ్దానాలను చెల్లించవలసి యుంటుంది. కాలేజీ కమిటీలు ఆ వాగ్దాన పాలనకు ప్రయత్నించి నట్లయితే, ప్రభుత్వ సహాయంతో బాగా అభివృద్ధి చెందడానికి చాలా అవకాశాలు ఉన్నాయి. అందువల్ల కలెక్టర్లు అధ్యక్షులుగా లేరని ఏమాత్రం భయపడవలసిన అవసరంలేదు. తెలంగాణా హైవనర్ కమిటీలో అనధికారులను కూడా

వేయమని కొందరు సూచించారు. “కేవలం ఫీఫ్ శత్రురి, బోర్డుమెంబరు ఉన్నంతమాత్రాన, న్యాయం జరుగదు. అనధికారులను కూడ వేయాలి.” అన్న ధోరణిలో మాట్లాడారు. ఈ సూచన చాలా ప్రమాదకర ఖరీతమైనదని అనుకొంటాను. ఇది కేవలం ఆఫీసర్లకు సంబంధించిన విషయం. ప్రమోషన్లకు సంబంధించిన విషయం. సీనియారిటీ సంబంధించినది. Confidential రిపోర్టు ఆ కమిటీవారు చూస్తారు. Non-officials ఆ confidential reports చూడడం మంచిదికాదు. ఆ కమిటీలో Chief Secretary, Board member, ఇంకా L.N. గుప్తాగారు ఉన్నారు ముగ్గురులో యిద్దరు తెలంగాణావారు ఉన్నారు. ఆ కమిటీ వారికి రిప్రజెంటు చేసుకోవచ్చు ఎక్కడైనా అనుమానాలు ఉంటే! వారు అన్యాయం చేస్తారని అనుకోవడం పొరపాటు. తెలంగాణా ఉద్యోగస్తులను దూరం చేసుకొని అధికారాన్ని చెలాయించుకోవాలని ఎవరికీలేదు. అందరి సంతృప్తి ఈ ప్రభుత్వం యొక్క లక్ష్యం.

శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి (భువనగిరి): రీజిస్టర్ కమిటీని ఏర్పాటు చేస్తున్నప్పుడు, ఈ కమిటీని ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఏముంది? అది ఏ నిర్ణయాలు చేస్తుంది? ఈ కమిటీ ఏమి నిర్ణయాలు చేస్తవి? ఈ రెండింటికీ గల సంబంధం ఏమిటో నాకు అర్థంకావడంలేదు.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి: రీజిస్టర్ కమిటీ కొన్ని సిద్ధాంతాలను చెబుతారు, ల్యాండు పాలసీ ఎట్లా ఉండాలి? ప్రొహిబిషన్ పాలసీ ఎట్లా ఉండాలి మొదలైన పెద్ద విషయాలు చూస్తారు.

శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి: వారు సిద్ధాంతాలు లేకుండా నిర్ణయాలు చేస్తారా?

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి: ఈ కమిటీ కేవలం వ్యక్తులకు సంబంధించిన విషయం. ఉద్యోగస్తులు ప్రమోషన్స్కు, సీనియారిటీకి సంబంధించిన విషయం. ఏ వద్దలిస్తే ఆనూశ్రాలను నిర్వచించారు, అనేవి స్థూలంగా రీజిస్టర్ కమిటీని అడిగి తెలుసుకోవచ్చు. దానికి సంబంధించిన జి. బి. యేమైనా ఉంటే వారు వంతుతారు. పెద్ద పెద్ద విషయాలలో పాలసీ నిర్ణయాలలోమాత్రం రీజిస్టర్ కమిటీ పనిచేస్తూఉంటుంది. రీజిస్టర్ కమిటీ నిర్ణయాలకు ఈ కమిటీ నిర్ణయాలకు ఏమీ సంబంధంలేదు. ప్రమోషన్స్, సీనియారిటీ మొదలైనవన్నీ ఆ కమిటీకి వదలివేయడం మంచిది. చిన్న చిన్న విషయాలలో రీజిస్టర్ కమిటీవారు కలుగజేసుకోక పెద్ద విషయాలలోనే కలుగజేసుకునేదని ఆశిస్తున్నాను. పెద్ద చిక్కులు ఏమీ యేర్పడవనే అనుకుంటాను. రీజిస్టర్ కమిటీవల్ల ఈ కమిటీవల్ల ఏమైనా అనుమానాలుంటే నమనిపోతవని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ బద్దం ఎల్లారెడ్డి : అధ్యక్షా, “గ్రీవెస్సెస్” కమిటీ ఉద్యోగస్థుల “గ్రీవెస్సెస్”ను విచారిస్తుందని చెప్పారు, ఎవరెవరకు “గ్రీవెస్సెస్” ఉన్నాయో వారు వచ్చి ఈ కమిటీముందు చెప్పకోవాలా? లేక ఈ కమిటీవారు ప్రతి డిపార్టుమెంటుకు వెళ్ళి అక్కడ పరిస్థితులు ఎట్లాఉన్నాయని విచారణచేస్తారా?

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : ఎవరికైనా “గ్రీవెస్సెస్” ఉంటే ఈ కమిటీకి represent చేసుకోవాలి. ఈ కమిటీలో యిద్దరు తెలంగాణా officers, ఒక ఆంధ్ర Revenue Board member ఉంటారు. వీరు ముగ్గురు కూర్చోని ఈ కేసులు విచారణ చేస్తారు. వీరందరు కూడా తెలంగాణావారి interests ను భద్రపరచకుండా, వారికి అన్యాయం చేస్తారంటే నమ్ములేకుండా ఉన్నాను.

వాసుదేవనాయక్ మాట్లాడుతూ ప్రభుత్వం చేయబోయే పనులను గురించి ముందు “పోలీస్” స్టేట్ మెంటు చెయ్యాలని చెప్పారు. ముఖ్యంగా education minister గారి విషయమై చెప్పారు. విద్యామంత్రిగారు వచ్చే సంవత్సరం నిర్బంధ విద్యావిధానాన్ని ప్రవేశపెడతామని చెప్పారు. తెలంగాణా విషయంలో “పోలీస్” స్టేట్ మెంటు ఏమి చేస్తాము? Actual administrationలో పరిస్థితులకు తగ్గట్లు నడచుకోవాలి.

శ్రీ వి. కె. నాయక్ : ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ ఎక్కువ ఉంటాయా? ప్రభుత్వ బడులు ఎక్కువ ఉంటాయా? ఎయిడెడ్ మరియు ప్రభుత్వ స్కూల్స్ కు ఏ విధంగా సమన్వయం కుదురుతుందో చెప్పమని అడుగుతున్నాను.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : సభ్యులు information అంతా ‘ఎల్లినీట్’ చేయాలి. కాబట్టి ప్రతిసంవత్సరం “పోలీస్” స్టేట్ మెంటులని కాకుండా, చేసేవి చేస్తూనే ఉన్నాము. ఈ సంవత్సరం చేసేవి వచ్చే సంవత్సరం చెప్పకోవచ్చు. పనులు జరగకుండానే ముందుగా చెప్పడం, తరువాత అవి జరగలేదని బాధపడటం సబబుకాదు. తెలంగాణాలో 5-6 తాలూకాలలో High Schools లేవు. ఆంధ్రకు సంబంధించినంతవరకు ఇట్టి పరిస్థితిలేదు. తెలంగాణాలోని అన్ని తాలూకాలలోను 1958 జూలై నాటికి కాకపోయినా, 1959 జూలై నాటికైనా High Schools పెట్టడానికి విద్యామంత్రిగారు తప్పకుండా ప్రయత్నం చేస్తారు. కాలేజీ లన్నిటికీ తగిన సహాయంచేస్తూ వాటిద్వారా అనేకమంది విద్యార్థులు తరిగిదు క్లాసడానికి విద్యామంత్రిగారు తప్పకుండా ప్రయత్నిస్తారనే విషయంలో ఎట్టి సందేహంలేదు.

శ్రీ యునుసులే టేపాట్రి, రత్ననభావతి మాట్లాడుతూ, food grains పై Sales Tax తీసివేయాలని చెప్పారు. దీనివల్ల ప్రభుత్వానికి 4 కోట్ల రూపాయలు

వస్తున్నట్లు చెప్పారు. ఇది సరికాదు. ఒక కోటి అరవై లక్షలో, లేక ఒకకోటి డెబ్బది లక్షలో ఈ రూపేణ వస్తున్నాయి. దీన్ని ఒక్కసారిగా తీసివేస్తే ప్రభుత్వం చాలా నష్టం వస్తుంది. దీన్ని తీసివేసినందువల్ల వచ్చే లాభం చాలా తక్కువగా ఉంటుంది. కాని దాని వల్ల వచ్చే cumulative effect రు. 1,60,00,000 లు పోతాయి. అందువల్ల ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు సంబంధించి సంతవరకు ప్రస్తుతంలో తీసివేయకుండా ఉంటే బాగుంటుంది. దేశం బాగా అభివృద్ధి చెందాక దీనివిషయమై ఆలోచించుకుంటే బాగుంటుందనుకుంటాను.

శ్రీ బి. రత్ననభావతి : Food grains మీద ఎంత Sales Tax వస్తున్నదో చెప్పగలరా ?

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : ఒకకోటి అరవై లేక ఒకకోటి డెబ్బది లక్షలని గుర్తు. మనం economy ని యింకా ఎక్కువగా develop చేసుకోవాలి. మద్రాసు రాష్ట్ర ఆదాయం, మనదీ కొంచెం ఇంచుమించుతో ఉన్నాయి. మనదీ రు. 62 కోట్ల బడ్జెట్ అయితే, వారిది రు. 62 కోట్లు. మన రు. 62 కోట్లలో తెలంగాణా excise revenue రు. 6 కోట్ల చిల్లర, Finance Commission development grant గా ఇస్తున్న రు. 4 కోట్లుచేరి ఉన్నాయి. ఈ రెండు మొత్తాలు లేకుండానే మద్రాసుకు రు. 62 కోట్ల ఆదాయం ఉంది. వారికి Sales Tax, Motor Vehicles పై, land revenue, electricity వగైరాలపై ఎక్కువ ఆదాయం వస్తోంది.

శ్రీ పిల్లలమజ్జి వెంకటేశ్వర్లు : Rate of taxation ఎక్కువ ఉన్నదా ?

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : మొత్తంమీద ఎక్కువగా వస్తోంది వారికి. వేటి వల్ల అయితేనేమి ? లేటు ఎక్కువ కావచ్చు.

శ్రీ పిల్లలమజ్జి వెంకటేశ్వర్లు : Number of Vehicles ఎక్కువ ఉండటం వల్ల ఎక్కువగా కావచ్చు.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి : మనకంటే మద్రాసులో Per capita Taxation ఎక్కువ. అవసరమైతే మనంకూడా వారి level కు పోవలసి వస్తుంది.

నేను ఒక చిన్న సూచన చేయదలచుకొన్నాను. 5.61 మంది M. L. A. లు ఒక బృందంగా ఏర్పడి బొంబాయి, కలకత్తా, యు. పి., పంజాబ్ లవంటి పెద్ద రాష్ట్రాలలో పర్యటించి అక్కడ వస్తుల విధానం ఎట్లా ఉందో పరిశీలిస్తే బాగుంటుందేమోనని తలుస్తున్నాను. ఆ పరిశీలనలవల్ల మన ప్రభుత్వం వస్తుల విషయంలో కటువుగాలేదని వారికే తెలిసివస్తుంది. అదీ కాక మన రాష్ట్రంలో

పన్నులను ఏవిధంగా విధించుకొని మన ఆదాయాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవచ్చునో వారు ప్రభుత్వానికి సలహా ఇవ్వవచ్చు. నేను ఈ సూచనను ఒక Loud Speaker మాదిరిగా మీకు చేస్తున్నాను. కాబట్టి దీనివల్ల ఏదైనా ప్రయోజనం ఉంటుందని తోస్తే ఆవిధంగా, తెయ్యమని గౌరవసభ్యులందరికీ ముగిచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి టి. ఉమ్మికాంతమ్మ (ఉమ్మిం - జనరల్): చిన్న చిన్న వర్తకులు బకాయి ఉన్న Sales Tax ను ఆర్థికమంత్రిగారు parting gift గా తీసివేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

డాక్టర్ వి. గోపాలరెడ్డి: Parting gifts చాలా ప్రమాదకరమైనవి; అటువంటి వేస్తే నా ఇంట్లో ఇక్కడ ఉండిగానే ఇవ్వాలి. Small Tax payers కావాలంటే వాయిదాలపైన చెల్లించుకోవచ్చు కానీ, ఒక్కసారిగా "మాఫ్" చేయడం చాలా ప్రమాదకరం.

తిమ్మా రెడ్డిగారు ప్రతి demand పైనా మాట్లాడితే జాగుంటుందనుకొంటున్నాను. ఒకరకంగా వారికి భూలోక వ్యవహారాలు ఆటేపట్లవు. అది నిజంగా మంచిదే. కొంతమందినైనా ఒక అడుగు ముందుకు తీసుకుపోవడానికీ వారు ప్రయత్నించేస్తుంటారు. వారికి ప్రతి డిమాండుపైన మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వవలసిందని కోరుతున్నాను.

ఇంకా అనేక విషయాలు చర్చకు వచ్చాయి. వాటన్నిటిని మనం సామరస్యంతో పరిష్కారం చేసుకోవచ్చని మనవిచేస్తున్నాను.

యావన్మంది సభ్యులయొక్క ఆశీర్వాదాలతో నాయొక్క సూతన జాగ్రత్తలను సక్రమంగా నిర్వహించగలనని ఆశిస్తున్నాను. మీరు నన్ను అనేక విషయాలు కోరుతున్నాడు. అవన్నీ నేను చేయలేకపోయినా, దేశానికి కొంత మేలుచేయడానికి, ప్రయత్నించగలనని ఆశిస్తున్నాను, బడ్జెట్ సమావేశాన్ని సక్రమంగా నిర్వహించినందుకు స్పీకర్ గారికి ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. ప్రతివత్సరం సభ్యులు కోరినట్లుగానే బడ్జెట్ చర్చలను ఏర్పాటుచేశాము. వారు పార్లమెంటుకి సాంప్రదాయాలకు అనుగుణంగా చర్చలలో పాల్గొని ఈ Budget సమావేశాన్ని జయప్రదం చేసినందుకు, వారికి ప్రత్యేకమైన కృతజ్ఞతాభివందనలు సమర్పించుకొంటున్నాను.

Mr. Speaker: The question is:

"That the Andhra Pradesh Appropriation Bill 1958, be taken into consideration."

The motion was adopted.

Clause 2

Mr. Speaker : The question is :

“That Clause 2 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 2 was added to the Bill.

Schedule

Mr. Speaker : The question is :

“That the Schedule stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Schedule was added to the Bill.

Clause 1

Mr. Speaker : The question is :

“That Clause 1 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 1 was added to the Bill.

Preamble

Mr. Speaker : The question is :

“That the preamble stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

The preamble was added to the Bill.

Dr. B. Gopala Reddi : I beg to move, Sir,

“That the Andhra Pradesh Appropriation Bill, 1958 be passed into law.”

Mr. Speaker : The question is :

“That the Andhra Pradesh Appropriation Bill, 1958 be passed into law.”

The motion was adopted.

**THE ANDHRA PRADESH APPROPRIATION (No. 2)
BILL 1958**

Dr. B. Gopala Reddi : Sir I beg to introduce the Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill, 1958 and move that the Bill be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill, 1958 be taken into consideration at once.”

The motion was adopted.

Clause 2

Mr. Speaker : The question is :

“That Clause 2 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 2 was added to the Bill.

Schedule

Mr. Speaker ; The question is :

“That the Schedule stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Schedule was added to the Bill.

Clause 1

Mr. Speaker : The question is :

“That Clause 1 stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 1 was added to the Bill.

Preamble

Mr. Speaker : The question is :

“That the preamble stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

The preamble was added to the Bill.

Dr. B. Gopala Reddi : I beg to move.

“That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill, 1958 be passed into law.”

Mr. Speaker : The question is :

“That the Andhra Pradesh Appropriation (No. 2) Bill, 1958 be passed into law.”

The motion was adopted.

ANNOUNCEMENT BY THE CHAIR RE : ELECTIONS TO THE PRIVILEGES COMMITTEE ETC.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఈ వేళ మూడు కమిటీలయొక్క ఎన్నికలు అనగా Privileges Committee, Estimates Committee, Public Accounts Committee ఈ financial year ఆఖరు అయ్యే లోపల జరగవలసి ఉండెను. కాని ఈ మూడు కమిటీల సభ్యత్వవిషయంలో అన్ని పార్టీల సభ్యులమధ్య ఏకీభావము కుదరనందున కావలసిన వాటికంటే నామినేషన్లు ఎక్కువ వచ్చినవి. కాబట్టి ఎన్నికలు పెట్టే అవసరం వచ్చేటట్లు కనబడుతున్నది. అందువల్ల వచ్చే సమావేశంనాడు మొదటి రోజున ఎవరైనా ఉపసంహరించుకుంటే అలాగ చెయ్యవచ్చు. అప్పటికి ఉపసంహరించుకోకపోతే, ఈ ఎన్నికలకోసం నేను వేరే ఒక తేదీని నిర్ణయించి ఎన్నికలు జరుపుతాను. ఇంకొక సంగతి ఏమంటే ఈ Privileges Committee ఇంతటితో సమాప్తి అవుతున్నది. ఇక ఇప్పుడు అది బ్రిటికేడికాదు Committee of Privileges గురించి రూలు ఏమంటే "the member of the Committee so elected will cease to hold office at the end of each financial year but any member shall be eligible for election" కాబట్టి అంతా అయిపోయింది. ఇకపోతే తక్కిన రెండు కమిటీలకు ఎందువల్లనో విభేదం చేశారు. *Committee on Estimates* : "If under any circumstances such an election is not held the existing members of the Committee will hold office untill new members are elected." అని రూలు ఉన్నది. కాబట్టి క్రొత్త Committee వచ్చేవరకు ఈ Estimates Committee పనిచేస్తూ ఉంటుంది.

అలాగే *Committee on Public Accounts* : "If under any circumstances an election is not held, the existing members of the Committee will hold office untill new members are elected" అని రూలు ఉన్నది. కాబట్టి మనం క్రొత్త కమిటీలను ఎన్నుకునేవరకు, ఈ రెండు కమిటీలు కూడ ఇలాగే పనిచేస్తూ ఉంటాయి. ఇప్పుడు, Privileges Committee కి పని లేదు. ప్రస్తుతము ఈలాగ వెళ్ళనిచ్చి, తరువాత మనం కలుసుకున్నప్పుడు సభ్యుల ఎన్నిక పెడదాము.

ఇంకో విషయం ! ఈ Adhoc Committee on Assembly Rules కి, ముఖ్యమంత్రి గారితో సంప్రదించి, అవసరం అయితే, తెలంగాణా సభ్యులను ఇద్దరిని లేక ముగ్గురుని చేర్చుకోవాలి అనుకున్నాను. కాని మొత్తం 22 సభ్యులలో 10 మంది తెలంగాణా సభ్యులే ఉన్నారు. అంతే కాకుండా తెలంగాణా rules ఇందులో ఎక్కించాము. దాని గురించి, complications ఏమీ లేవు. ఇకను ఉన్నది ఏమంటే, Council Rules చూచుకోవాలి. కనుక మళ్ళా సమా

వేళం అయినప్పుడు, తెలంగాణా గురించి చేసిన Rules, Council Rules, పీటి అన్నింటితో పూర్తి అయిన Rules తమ ఎదుట పెడతాను. ఈ Rules కమిటీలో శ్రీ సుందరయ్యగారు తాను ఉండనని, రాజీనామా ఇచ్చారు. వారికి బదులు శ్రీ పిల్లలమజ్జి వెంకటేశ్వర్లు గారిని ఈ Adhoc Committee Rules లో చేసుకున్నాము. దానిని తమరంతా అంగీకరిస్తారని నేను అనుకుంటున్నాను.

FAREWELL TO Dr. B. GOPALA REDDI

మిస్టర్ స్పీకర్ : గౌరవనీయులైన డాక్టర్ గోపాలరెడ్డిగారు, మన రాష్ట్రంలో ప్రముఖ స్థానం వహించి యావత్తు ఉర్ధ్వ విషయాలను, సమగ్ర నీయంగా నడిపారు. వారు బహు అనుభవజ్ఞులు. మనకు మిక్కిలి ప్రేమితములు. వారు యిప్పుడు Promotion మీద కేంద్రానికి వెళ్లుతూ ఉన్నారు. మన తరపున అక్కడ మన ప్రతినిధిగా ఉంటారు. మనకు అన్ని విషయాలలో అండగా ఉంటారు. మనకు కేంద్రంలో కొరతతీరుతుంది. మన అందరియొక్క అశీర్వాచనలతో, ప్రార్థనలతో వారిని యిక్కడనుండి పంపిస్తున్నాము. కాబట్టి, మీ అందరి తరపున, నా తరపున వారికి హృదయ పూర్వకమైన అభివందనములు అర్పిస్తున్నాను.

ఇంతటితో ఈ సభ ముగుస్తున్నది.

The House then adjourned sine-die

